

Jesenice, 30. marca 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Izvršni odbor zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva SFRJ na Jesenicah

V petek, 23. marca, se je v dopoldanskih urah na Jesenicah sestel s predstavniki sindikalne organizacije, Zveze komunistov, Zveze mladine, samoupravnih organov in uprave Železarne izvršni odbor zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva SFRJ na čelu s predsednikom Radoslavom Galebom. Izvršni odbor sestavljajo sekretarji zveznega odbora in predsedniki republiških in pokrajinskih odborov, navzoči pa so bili tudi predstavniki strokovnih odborov za črno in barvno metalurgijo ter ladjedelništvo. Njihova želja je bila, da se podrobno seznani z Železarno, njeno perspektivo in z uresničevanjem ustavnih dopolnil.

Glavni direktor Železarne mag. dipl. inž. Peter Kunc je člane izvršnega odbora v kratkih obrisih seznanil z zgodovino Železarne, največ pa se je zadržal pri doseženih rezultatih v zadnjih letih, pri integracijskih gibanjih in perspektivah podjetja s poudarkom na gradnji nove hladne valjarne in višji stopnji predelave lastnega jekla. O razvoju samoupravljanja v Železarni, s poudarkom na uresničevanju 15. ustavnega dopolnila in uveljavljanju delovnih skupin ter o uresničevanju zadnjih ustavnih do-

polnil, je govoril direktor kadrovskega sektorja, dipl. politolog Tomaž Ertl. O organiziranosti članov kolektiva v sindikalni organizaciji pa je goste informiral predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Franc Kobentar.

V razpravi, ki je sledila uvodnim informacijam, so se člani izvršnega odbora predvsem zanimali o formiranju temeljnih organizacijah združenega dela v Železarni in o osnovnih obrisih temeljnega

samoupravnega sporazuma.

Ker je razgovor trajal dalj časa kakor so predvidevali, so morali iz programa izpustiti ogled valjarn na Belj in so si ogledali samo tehnični muzej Železarne. Po kratkem opoldanskem odmoru, je izvršni odbor zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva SFRJ imel na Jesenicah svojo redno sejo.

Predčasno zaključen remont lahke proge

Od 18. marca do 1. aprila je bil planiran remont lahke proge v valjarni na Belj. Zaradi izredno hitre demontaže in ponovne montaže, ki so jo opravili domači vzdrževalci, je bil remont zaključen že dva dni prej, to je včeraj 29. marca. Glavna dela so bila opravljena na demontaži pogonske turbine, kjer je bilo treba preliti 11 ležajev iz bele kovine. Vsa ostala remontna dela so bila temu podrejena.

Osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma v javni razpravi

V današnji številki Železarja v posebni prilogi objavljamo osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarne, ki ga odbor za uveljavljanje ustavnih dopolnil daje v razpravo delovnemu kolektivu Železarne oziroma delovnim skupinam.

Pred razpravami v delovnih skupinah, bodo v dneh od 3. do 6. aprila na sestankih podrobno seznanjeni z osnutkom temeljnega samoupravnega sporazuma, plan skimi podatki za leto 1973, pregledom stanja zalog razreda 3 in 6 ter z organizacijsko shemo za temeljne organizacije združenega dela in Železarno vsi vodje delovnih skupin, obratovodje, šefi delovnih enot, člani delavskega sveta Železarne, predsedniki sindikalnih odborov obratov, sekretarji oddelkov ZKS in predsedniki ZMS. Le-ti bodo v javni razpravi lahko bolj podrobno tolmačili delovnim skupinam osnutek in ostale nejasnosti.

Razprava v delovnih skupinah mora biti zaključena do vključno 28. aprila.

Zakaj naša odločitev, da nadaljujemo z izobraževanjem za vodje delovnih skupin

Ko smo v letu 1971 začeli s prvo izobraževalno akcijo za vodje delovnih skupin, smo menili, da bo to permanentno usposabljanje vodstvenega kadra na tistih področjih, ki so najpomembnejša prav za odnose med delavci na različnih nivojih v vertikalni organizaciji podjetja.

Prav gotovo ni bil slučaj, da smo začeli pri delovodjih, ampak nas je k temu vodilo več argumentov:

— z uvedbo delovnih skupin kot samoupravnih enot so dobili nove zadolžitve, pri katerih naj bi bil poudarek

prav na oblikovanjih demokratskega vodenja;

— njihova izobrazbena struktura je zelo pestra, zato že s tega aspekta od njih ne moremo zahtevati in pričako-

(Nadalj. na 7. str.)

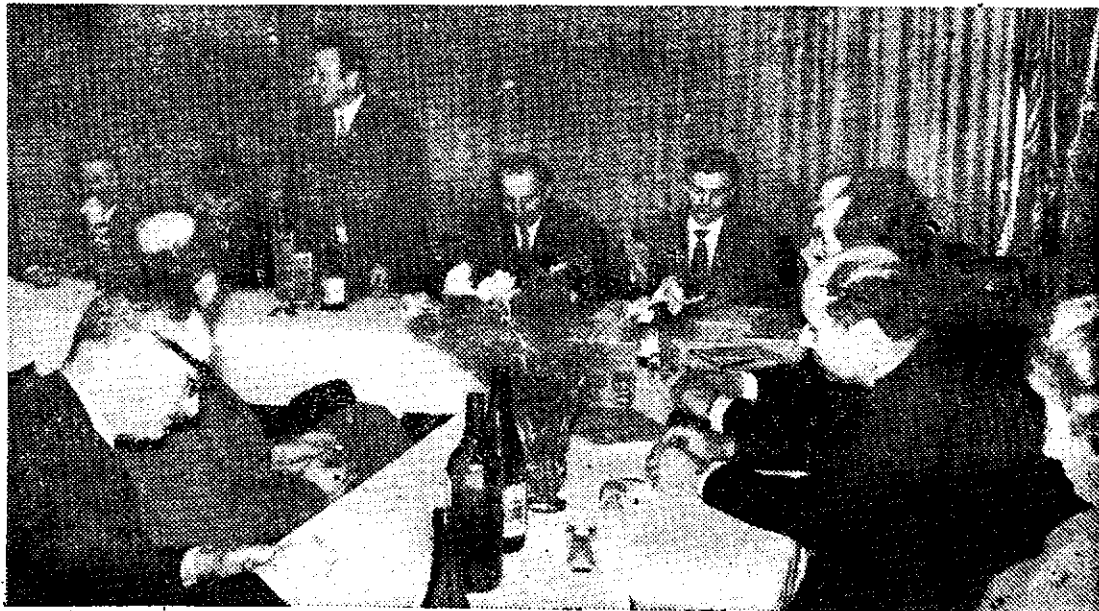
Slabi in toplo valjani trakovi iz ČSSR

Letošnji plan Železarne predvideva tudi nakup 15.000 ton slabov in 10.000 ton toplo valjanih trakov v železarni Sisak in v ČSSR. Dotok slabov in toplo valjanih trakov je še posebno pomemben v teh mesecih, ko zaradi dobrih delovnih pogojev in manjše odsotnosti vsi obrati dobro delajo in je potrebno kontinuirano zagotoviti polfabrikat oziroma vložek. Ker je kljub dogovorom uvoz iz ČSSR precej zaostajal, so v začetku tega meseca sodelavci nabavne službe z osebnimi obiskom v ČSSR intervenirali, da bi nam polizdelke bolj kontinuirano dobavljali.

Iz ČSSR je letos v okviru meddržavnega dogovora predviden uvoz 9000 ton slabov in sicer bi jih morali že v prvem in drugem kvartalu dobiti po 2000 ton oziroma skupaj 4000 ton. Razgovor naših predstavnikov v ČSSR je bil namenjen predvsem temu, da se skrajšajo dobavni roki in da se dogovorijo o tekoči dobavi. Na osnovi teh dogovorov, smo v Železarno 26. marca že dobili prvo količino 600 ton slabov, ostalo pa nam bodo dobavljali po dnevni dinamiki 170 ton.

Podpisana je bila tudi pogodba, da nam železarne v ČSSR v drugem kvartalu dobavijo 2000 ton toplo valjanih trakov. Naši predstavniki so v dogovorih uspeli, da nam prve količine dobavijo še v tem tednu, ker bi po dogovoru morali 1000 ton toplo valjanih trakov prejeti že v marcu, ostalih 1000 ton pa v aprilu. Dodatno je Železarna prevzela od Primata Maribor še 1000 ton uvoza TPV iz ČSSR, ki bo sledil v mesecu maju.

Poleg tega so sodelavci nabavne službe tudi intervenirali uvoz 600 ton toplo valjanih trakov, ki so že plačani in bi jih morali iz ČSSR dobiti že decembra lanskega leta. Zaradi proizvodnih težav, ki jih ima železarna, ki bi morala izvršiti to dobavo, so z intervencijo naših predstavnikov le uspeli, da bodo prve količine dobavljene še v tem mesecu, v celoti pa do 5. aprila.

Razgovor članov izvršnega odbora zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva SFRJ s predstavniki Železarne

Ob dejstvu, da z uresničevanjem tako imenovanih delavskih ustavnih amandmajev, prehajamo v naslednjo etapo osvoboditve dela in človeka, premočno razmišljamo o vseh tistih socialističnih vrednotah, ki bodo temu zgodovinskemu dejanju, ki ga je začel delavski razred, ko se je organiziral kot edina in najmočnejša družbena sila v boju proti izkoriščanju in izkoriščevalcem, v boju za nov družbeni red, ki pa nas v praksi dobiva tako zlahke oblike, za kar so umirali že pariški komunarji, dale resnične socialistične moralne vrednote. Pri tem mislim na primarno vrednoto, s katero se je človek dvignil nad žival in ki ga dviga v vsestransko razvitega človeka — DELO. Iz teh spoznanj in družbeno razvojnih zakonitosti izhaja tudi na današnji razvojni stopnji vodilna vloga delavskega razreda in poudarjena vloga dela, ki je dobila v geslu: delu čast in oblast, v dialektičnem smislu resnično vodilo delavskega razreda v boju za samoupravno, humano socialistično družbo.

Tem vprašanjem je potrebno prav danes, ko v praksi uresničujemo rezultate boja delavskega razreda od pariške komune, sovjetske oktobrske revolucije do socialistične revolucije v Jugoslaviji in v drugih deželah na svetu, dati poseben poudarek. Kajti brez organiziranega delavskega razreda v Sloveniji in Jugoslaviji, na čelu s svojo avangardo Komunistično partijo in kasneje Zvezo komunistov Slovenije in Jugoslavije, ne bi izbojevali socialistične revolucije in razvili socialističnega samoupravljanja do današnje stopnje in ne bi dosegli takih razvojnih rezultatov v vseh sferah družbenega življenja. Seveda se je v tem boju z delavskim razredom stapljala in se staplja vsa poštena delovna inteligenca, ki je spoznala resnično vodilno vlogo delavskega razreda v vsem dosedanjem razvoju in ki je spoznala, da le ustvarjalno delo daje človeku tisto pravo, resnično vrednoto.

Z okrepljeno vlogo delavskega razreda bodo zaživele tudi resnične socialistične moralne vrednote

O teh vprašanjih pa v vsakdanjem življenju slišimo vsemogoča mnenja, ki izhajajo ali iz nepoznavanja vloge delavskega razreda v dosedanjem razvoju, ali iz podcenjevanja njegove vloge ali celo iz sovražnih nagibov do delavskega razreda, ki so živi tako pri nas, v mnogo večjem obsegu pa v zahodnem svetu. Precej krivde za tak odnos do delavskega razreda tiči tudi v naši lastni politični praksi, ki je leta nazaj z različnimi idejnimi odstopanji in deformacijami že skušala eliminirati delavski razred kot vodilni družbeni razred v našem socialističnem razvoju. Posledice smo dovolj občutili na vedno večjem odtujevanju dohodka od tistega, ki ga je ustvarjal, v zmanjšani vlogi delavskega razreda in podobno. Dejstvo je, da bo delavski razred kot razred prenehal obstajati, toda šele takrat ko bodo uresničeni vsi ideali socialistične revolucije za katere se bori in umira delavski razred od pariške komune dalje in h katerim so uprte oči delavskega razreda in naprednega človeštva vsega sveta. V tej fazi socialistične revolucije, ko smo z ustavnimi dopolnili uzakonili vodilno vlogo delavskega razreda in delovnih ljudi pa je seveda ravno tistim posameznikom in skupinam, ki so doslej »upravljali« v imenu delavskega razreda in delovnih ljudi to v napoto in z vsemogočimi načini in metodami zavlačujejo in zavirajo uresničevanje ustavnih dopolnil in s tem vloge in vpliva delavskega razreda tako v proizvodni kot neproizvodni sferi.

Cepprav ti pojavi v našem delovnem kolektivu vsaj javno niso prisotni, je vendar prav, da o njih spregovorimo, ker nejasnosti in nepoznavanje zgodovinskega ozadja, zakaj ravno delavskemu razredu pripisujemo tako vlogo, so.

Vzporeden pojav z zmanjševanjem vloge delavskega razreda v pretekli praksi, je bil pojav razvrednotenja dela kot najosnovnejšega merila vrednotenja človeka in njegovega prispevka k skupnim družbenim prizadevanjem. Skoro to se je seveda zmanjšala tudi vloga dela pri oblikovanju, vzgoji in plemenitjenju človeka, vloga dela pri osvoboditvi človeka, pri njegovem razvoju v vsestransko razvito osebnost. Nekaznovani pojavi neupravičenega bogatenja, lahkega zaslužka na račun proizvodnega dela in podobno, so zmaterializirali tudi naše odnose in nemalokrat vnašali v dnevno prakso socializma in humanizma povsem tuje ocene človeka po načelu »kolikor imaš, toliko veljaš«. To je seveda poleg neskončnih materialnih stremiljenj, vnašalo v naše odnose nevoščljivost, zavidevanje, sprtost, zapiranje vase in v orke, materialno enako stoječe kroge in podobno. S tem pa ne zanikamo velikega pomena materialnih vrednot v socializmu, ki pa ne smejo in ne morejo biti glavne vrednote, te-te so samo nujno sredstvo za razvoj človekovih duševnih in telesnih sposobnosti, za njegovo popolnejše življenje. S pojavi razvrednotenja dela, smo odprli pot spekulantom in delomarcem, ki so stremeli le za tem, da s čim manjšim trudom dosežejo čim več.

Delo ne le, da omogoča človeku, da v materialnem pogledu lahko živi bogatejše, temveč mu tudi omogoča, da obvlada prirodo, stvarnost izven sebe in ustvarja svet po svoji podobi. Delo človeka osvobaja in je najtrdnjša in najlepša družbena vez med vsemi ljudmi.

To je le ena, toda najpomembnejša moralna vrednota, ki jo je oblikoval delavski razred v svoji dolgoletni borbi za zmago socializma, ki bo z uresničevanjem ustavnih dopolnil dobila ponovno svojo pravo razvojno moralno vrednoto.

Sodelavcem dopisnikom Železarja

Zaradi vedno večjega števila sodelavcev, članov delovnega kolektiva, ki se vključujejo kot dopisniki v oblikovanje našega glasila, posredujemo nekaj informacij z namenom, da bi bili stiki med uredništvom Železarja in člani kolektiva oziroma dopisniki še boljše in da bi še več sodelavcev pridobili k sodelovanju.

Uredništvo Železarja mora tedensko zbrati poprečno 100 tipkanih strani gradiva (od 80 do 120 strani). Vse to gradivo se zbira na uredništvu v ponedeljek in torek največ pa v sredo, ko moramo, do 12. ure zaključiti redakcijo. Seveda mora vse to gradivo glavni urednik prebrati (tudi tisto, ki ni zrelo za objavo), jezikovno korigirati, ustrezno oblikovati, večkrat preverjati tudi resnico in podatke, strojeopisna pa večino gradiva še prepisati. Pri tem se srečujemo z vsemogočimi rokopi, nečitljivimi imeni, številkami in podobno. Po pogodbi, ki jo imamo z Gorenjskim tiskom, ki je vezana na tehnologijo in organizacijo dela v tiskarni, moramo prvo tretjino gradiva (33 strani) dostaviti tiskarni v torek z avtobusom ob 12.45, drugo tretjino v sredo z avtobusom ob 8.45 in zadnjo isti dan ob 12.45. V četrtek zjutraj moramo v tiskarno v Kranju priti, če z metiranjem Železarja, da ga lahko tiskarna v petek dopoldan dostavi v Železarno. Razumljivo je, da je zaradi takega obsega in kratkega časa večkrat jezikovna obdelava zelo površna, obremenitev delavcev na uredništvu pa zadnja dva dneva zelo velika. Ob tem moramo pripomniti, da se je obseg Železarja v zadnjih letih povečal za 67% ob treh, to je ob istem številu zaposlenih in ob skrajšanem delovnem času.

S tem uvedom smo želeli le informirati naše dopisnike in vse člane delovnega kolektiva o neizprosni režimu, ki ga zahteva nastajanje Železarja in o tem, da vsako odstopanje od tega režima lahko ogrozi izid glasila v petek in sploh izid. Iz tega razloga prosimo vse sedanje in nove sodelavce — dopisnike in službe, ki nam pošiljajo razne informacije, da nam pomagajo, da bo naše glasilo še boljše.

— Sestavke (mnenja, pripombe, informacije, kritike, vprašanja in podobno), ki se nanašajo na dogajanja pred nedeľjo, nam po možnosti pošiljajte že v petkih ali ponedeljkih, novejša stviri v torkih, zadnje informacije in najne zađeve pa v sredo, najkasneje do 11. ure.

— Dopisniki, ki nam pošiljajo prispevke v rokopisu, naj imena, kraje, številke in podobno napišejo čitljivo, po možnosti s tiskanimi črkami

in v ne preveč strnjenih vrstah. Tisti pa, ki jih pošiljajo pisane na pisalnem stroju naj jih pišejo z eno in pol razmakom.

— Vsi prispevki morajo biti podpisani, čeprav se po želji dopisnika ime v glasilo ne objavi, ker sicer prispevka ne smemo objaviti. Precej dobrih sestavkov in pripomb je moralo iz tega razloga »romati v koš«. Zaradi obračuna honorarja poleg podpisa navedite tudi obrat, zunanji dopisniki pa točen naslov. To velja tudi za vse, ki nam pošiljajo fotografije, le-te morajo biti opremljene z napisom, kaj fotografija predstavlja in z naslovom avtorja.

— Vsi prispevki, razen objav, obvestil in zahval so honorirani na osnovi pravilnika, ki ga je sprejel odbor za tisk in informacije. Honorarji se obračunavajo vsakega prvega za mesec nazaj in prosimo vse dopisnike, da po 5. v mesecu honorar dvignejo na uredništvu, ali nam sporočijo žiro račun.

— Sodelavcem Železarja bomo hvaležni tudi za vsako kratko pomembno informacijo po telefonu (interna 483 ali 484) ali telefonsko ali pisмено sugestijo o čem bi morali še informirati člane delovnega kolektiva. Hvaležni pa bomo tudi za vsako kritično misel.

Vsem dopisnikom in sodelavcem Železarja se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje in vabimo tudi nove dopisnike in sodelavce. Hvala tudi za upoštevanje gornjih informacij in navodil.

Uredništvo Železarja

V predpripravah na osmi kongres sindikatov Slovenije

Vse bolj se približuje čas, ko bodo delegati sindikalnih organizacij Slovenije na 8. kongresu spregovorili o nadaljnjem delu sindikatov v Sloveniji. V pripravi na kongres pa je med drugim tudi zelo razgibana razprava o bodoči organizacijski obliki sindikatov Slovenije. Predlog nove organizacijske sheme je, da bi v Sloveniji imeli kar devetnajst sindikatov, namesto dosedanjih šest.

O novi organizacijski strukturi so govorili tudi že v tovarniškem odboru OO sindikata Železarne, kjer je bilo splošno mnenje proti taki organizacijski razcepljenosti. Kot dolgoletnega aktivista v sindikalni organizaciji, je tudi mene začudil takšen predlog in menim, da taka organizacijska struktura pomeni korak nazaj in vodi k poslabšanju dela sindikatov. Novi predlog ima značaj celovske organizacije, ki bo prav gotovo negativno vplival na akcijsko uspešnost sindikata. Zagovorniki nove organizacijske oblike svoja stališča zagovarjajo z večjim vplivom neposrednih proizvajalcev na delo sindikata in sploh z boljšim delom sindikalne organizacije. To pa v nobenem pogledu ne more biti res.

Ko sem bil pred leti član plenuma republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva in član sveta za črno metalurgijo, smo na raznih

sejah govorili o marsičem in sprejemali stališča, vendar pa nismo imeli dosti vpliva na samo dogajanje. Bili smo le bolj registratorji, ne pa kreatorji raznih dogodkov. Lahko trdim, da temu niso krivi člani sindikata, ampak je temu kriva že današnja razdrobljenost sindikatov in to, da se je vrh slovenskih sindikatov preveč oddaljil od svojega članstva ter zastopal svojo politiko. V vrhu so se pre pogosto menjavali kadri, toda kljub temu so zelo težko prišli na vodilna mesta neposredni proizvajalci, ki bi v ta vodstva vnesli več revolucionarnosti in neposrednosti. Ljudje, ki so več let izven delovnega procesa, postanejo zelo radi gluhi za razne probleme in s tem postanejo tudi cokle nadaljnjemu razvoju samoupravne družbe.

Če želimo imeti sindikat, ki bo zastopal interese delovnih ljudi se moramo na kongresu jasno opredeliti za takšen sindikat, ki bo postal kreator vseh dogajanj v naši samoupravni družbi, ne pa sindikat raznih čehov. Ker je v Jugoslaviji samo en delavski razred, zato naj bo tudi en sindikat. Seveda pa se bo potrebno za večjo učinkovitost in revolucionarnost sindikatov pri kadrovanju bolj opreti na neposredne proizvajalce, med plačanimi funkcionarji pa uvesti obvezno rotacijo.

Stane Torkar

Fizioterapija v Železarni

Fizioterapija je tista vrsta medicinske rehabilitacije, ki pri svoji kurativi uporablja fizikalne metode terapije. S pomočjo teh metod skušamo človeka po poškodbi vrniti v stanje pred poškodbo, kar pomeni anatomsko in funkcionalno ozdravitev. Vselej to ni možno, okvara ostane trajna. V primeru invalidnosti izgubljeno funkcijo kompenziramo s še ostalimi sposobnostmi.

V Železarni je fizioterapija še mlada oblika medicinske rehabilitacije. Njena kapaciteta ustreza masovnim obolenjem in poškodbam in je torej njena dejavnost usmerjena predvsem na obolenja in poškodbe lokomotornega aparata. Statistika obolenosti za preteklo leto 1972, je pokazala, da je bilo približno polovico pacientov z vertebrealnimi obolenji (diagnoze kot so: Lumbalgia, Lumboischialgia, Lumbago, Brachialgia, Spondylosis deformans...), sledijo poškodbe ekstremitet (zlomi, zvini) ter vnetne spremembe sklepov. Druga obolenja so redka.

Glavni del fizikalne terapije zavzemajo obsevanja. V ta namen uporabljamo globinska obsevalnika kot sta ultrakratkovalovni in mikrovalovni, kjer je tehnika izkoristila visoko frekvenčne tokove. Ti tokovi zaradi zelo visokih frekvenc ne sprožijo mišične kontrakcije kot nizkofrekvenčni tokovi, ampak dajejo le občutke toplote.

Vsako obsevanje je vedno lokalno in sicer na obsevanem mestu dosežemo naslednje učinke: na bolečino deluje toplota sedativno, kar pomeni, da bolečino zmanjšuje. Zaradi sproščanja snovi, ki sprožijo vazodilatacijo ožilja, se lokalno pospeši cirkulacija krvnega obtoka, produkti metabolizma se hitreje odplavljajo. S pospešeno cirkulacijo pa pospešimo reparacijske in regeneracijske procese v organizmu. S tem, ko se kapilare razširijo, odvajajo toploto z ogrevanega mesta tudi v okolico.

Obsevanje traja 15 do 20 minut kar zadostuje, da dosežemo že omenjene reakcije. Ker je to obsevanje globinsko, je potrebno po obsevanju ohlajanje in sicer do tiste temperature, ki jo je obolelo mesto imelo pred obsevanjem. Pacienti tega dostikrat ne upoštevajo in v takih primerih je naša terapija čisto neuspešna.

Glavne indikacije za globinsko obsevanje so kronična in post traumatska stanja lokomotornega aparata, kronična vnetja notranjih organov, predvsem v ginekologiji, v otologiji pa je glavna indikacija kronično vnetje sinusov (obnosnih votlin).

Nasprotno pa so obolenja, kjer bi z ogrevanjem povzročili še dodatno škodo, zato nikdar ne ogrevamo akutnih in subakutnih vnetij, pacientov s hemoragično diatezo, v nosečnosti in menzesu, malignih tumorjev in, če so v organizmu prisotni metali, ki pri segretju povzročajo hude opekline.

Med globinska obsevanja spada tudi obsevanje z ultrazvokom. Ultrazvok deluje na

popolnoma drugačnem principu kot UKW obsevalnik. To je mehansko nihanje s frekvenco nad 2000 Hz in ga naše uho več ne zazna. Ultrazvok ima silo pritiska in se najboljše širi po enakomerno gostih tkivih. Ko naleti na oviro (kost), se razbije, pri čemer se kinetična energija spreminja v toplotno. Ta pojav izkoriščamo v terapevtske namene in sicer za obsevanje izrazito lokalnih predelov telesa in pretežno tistih struktur, ki ležijo ob kosti.

V medicini služi ultrazvok kot dobra diagnostična metoda, ker ob pritisku le-tega na obolelo mesto bolnik zazna topo bolečino in tako lahko okvaro točno lokaliziramo. Zelo uspešno je obsevanje brazgotin po opeklinah, epicondylitis, bursitis in drugih lokaliziranih obolenj. Kontraindikacije so iste kot pri obsevanju z UKW obsevalnikom.

Za obsevanje pa izkoriščamo tudi svetlobno energijo, t.j. elektromagnetno valovanje. V fizioterapiji uporabljamo kremenčevo luč, ki seva ultravijolične žarke — ti povzročajo kemične spremembe v koži in infrardečo svetilko, ki oddaja infrardeče žarke — ti imajo samo toplotni učinek. Žarki obeh svetilk imajo le majhno penetracijo in so uporabni le za površinska obsevanja. Ultravijolične žarke uporabljamo tudi za dezinfekcijo ali sterilizacijo prostorov ali pa obsevanje gnojnih ran, ker imajo ti žarki letalno moč.

Dostikrat prihajajo k nam pacienti z željo po masaži. Seveda so ti pacienti brez napotnic in kljub prigovarjanju, naj bi šli k zdravniku, tega ne dosežemo. Žal moram pripomniti, da masaža, kot edino indikacijo terapije ne izvajamo, vselej pa jo uporabljamo kot predpripravo pacienta na razgibavanje ali pa po obsevanjih in je torej masaža le sestavni del celotnega rehabilitacijskega procesa. Nekdanje mišljenje, da masaža krepi miškulaturo, se je izkazalo kot iluzija. Prav tako ne drži, da se z masažo da shujšati. Masaža je le pasivna metoda pritiska na telo. Neposredni efekt pritiska na tkivo pa je sproščanje histamina oziroma njemu podobnih snovi. Kot sem že omenila, histamin deluje kot vazodilatator ožilja, zaradi česar pride do povečane aktivne hiperemije, s čimer dobi tkivo v tistem delu, ki ga masiramo, le več O₂. Ker posredno delujemo tudi na živčevje, z masažo znižujemo mišični tonus, seveda s primerno tehniko masaže.

Če na kratko povzamem, masaža deluje na živčevje sedativno, na krvni obtok pa

stimulativno. Ker je masaža zelo zaželen in prijetna terapija, bi omenila le stroge kontraindikacije kot so vse patološke spremembe na koži, kakršnakoli vnetja, nevarnost krvavitve, varices, hemofilija, tumorji.

Poleg obsevanja in masaže sta pogosti metodi terapije terapevtska gimnastika in ekstenzija hrbtenice. Terapevtska gimnastika zajema številne vaje, s katerimi bomo korigiramo prirojene ali pridobljene skeletne deformacije, relaksiramo ali pa krepimo miškulaturo. Glede na to, kaj hočemo z vajami doseči, mora fizioterapevt izbrati med številnimi vajami le tiste, ki jih bo pacient glede na starost in bolečine lahko izvedel. Začne pacient z minimalnim številom vaj, ki jih pozneje, ko se vaj že nauči stopnjujemo tako po težini kot v hitrosti izvedbe. Te vaje so doslej pokazale izredno slabo gibljivost hrbtenice. Seveda delno zmanjšajo gibljivost bolečine, vendar so tudi drugi faktorji, med katerimi nikakor ni na zadnjem mestu preveč sedeči način življenja. V skladu s temi opažanji bi bila terapevtska gimnastika nujna, pojavlja pa se ravno nasprotni problem — pacienti se vajam izogibajo z raznimi izgovori.

Ekstenzija ali nateg hrbtenice s pomočjo škripčevja pacientom čisto vzbuja nepotreben strah. Obstoji veliko variant ekstenzije, vendar imamo na žalost na izbiro le 2 možnosti in sicer: lumbek — ekstenzijo za ledveno-križnično regijo hrbtenice in ekstenzijo po Glissonu za vratno regijo. Ekstenziji izvajamo v sedečem položaju. Namen teh ekstenzij je razbremeniti pritisk (npr.: izrastov) na živce, ker s tem, ko hrbtenico razpotegnemo, minimalno povečamo medvretenčne line, skozi katere živci izstopajo iz hrbteničnega kanala. Kakršnakoli pritisk na živce povzroča neprijetnosti kot je mravljinčavost rok ali nog, bolečine po poteku živca, zmanjšana moč mišic in drugi simptomi, ki jih pacienti z Brachialgio in Lumboischialgio dobro poznajo. Najvažnejša je v takem primeru takojšnja ustreza terapija, zato opozarjamo vse, ki čutijo navedene simptome naj jih ne zanemarijo, ker se pozneje ne prebavijo ponavljajo in povzročajo razne težave.

V rehabilitacijski proces sodi tudi razgibavanje. Vsak mavec, ki ga pacient dobi po zlomu ali zvinu, pusti posledice, kot so zmanjšana gibljivost, moč, oteklina, bolečine... Te posledice normaliziramo z razgibavanjem poškodovanega dela telesa. Največkrat so to okončine. Na razgibavanje moramo pacienta predhodno pripraviti. V predpripravo sodijo toplo-vodne kopeli, parafinske obloge in masaža. Vodna kopel traja

(Nadalj. na 4. str.)

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 31. marca		
inž. Miloš Piščanec, martinarna	441	81-402
NEDELJA, 1. aprila		
inž. Vlado Sketa, plavž	340	81-413
PONEDELJEK, 2. aprila		
Bogomil Homovec, tehnični direktor	301	766
TOREK, 3. aprila		
Anton Kojljanec, profilarna	626	871
SREDA, 4. aprila		
inž. Avgust Karba, direktor proizvodnje	270	693
ČETRTEK, 5. aprila		
inž. Gassar Franc, strojno vzdrževanje	952	81-604
PETEK, 6. aprila		
inž. Božidar Bartelj, valjarna 2400	638	81-453

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

OBJAVA

Kadrovski sektor železarne Jesenice objavlja naslednja prostovoljna mesta za začasno zaposlitev v počitniškem domu Crikvenica:

1. kuharica	1 oseba
2. točilka	2 osebi
3. servirka	1 oseba
4. sobarica	2 osebi

POGOJI:

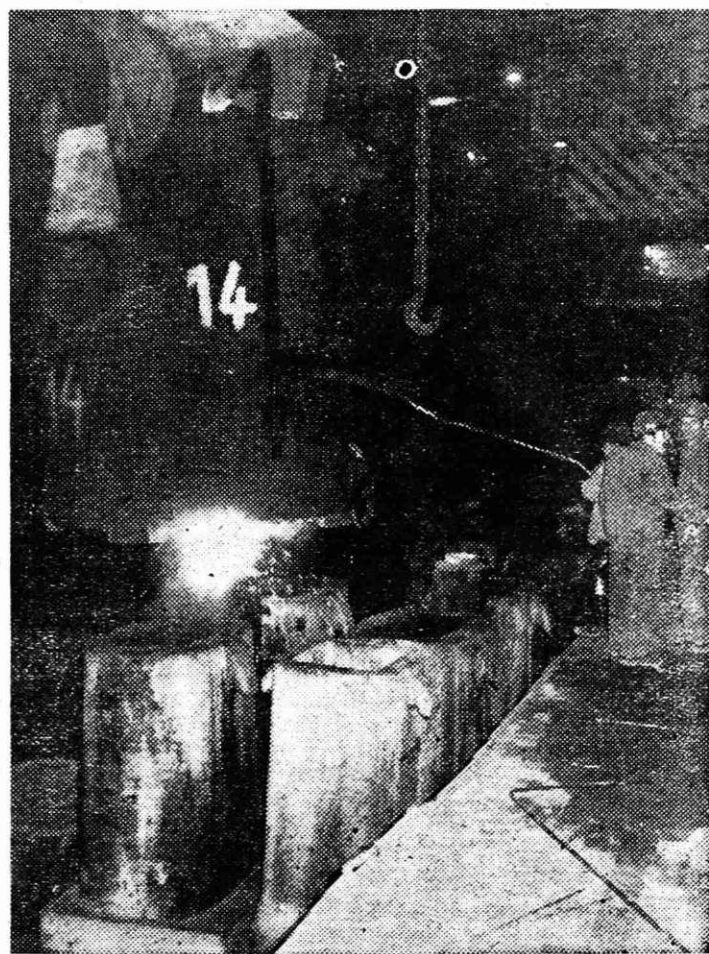
- Pod točko 1.: KV kuharica s 3-letno prakso
2.: osnovna šola in 3-mesečni tečaj s položenim izpitom za točilko
3.: osnovna šola, strokovni izpit za servirko in 3 leta prakse v gostinstvu
4.: osnovna šola

Zaposlitev bo trajala predvidoma od 1. 6. do 30. 9. 1973 v PD Crikvenica.

Stanovanje in prehrana zagotovljeno, mesečni prejemki po pravilniku, ki se upoštevajo za sezonska dela.

Prijave pošljite v roku 15 dni na KADROVSKI SEKTOR.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Surovo jeklo za nadaljnjo predelavo

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Gorenjsko prvenstvo gojencev dijaških domov

Skupnost dijaških domov Gorenjske organizira vsako šolsko leto tekmovanje v različnih športnih panogah. Tako smo imeli v našem domu na Jesenicah v četrtek, 22. marca prvenstvo v šahu. Na tem prvenstvu so sodelovali dijaki naslednjih gorenjskih domov: DD MŠC Kranj, DD Škofja Loka, DD Bled in DD Jesenice.

Prvo mesto so osvojili dijaki DD Kranj, drugo mesto dijaki iz našega doma, tretje DD Škofja Loka, sledijo DD MŠC Kranj in DD Bled.

Za našo ekipo so nastopili: Bukulur, Rudolf, Kovačič in Marinkovič.

V ponedeljek 26. marca so se dijaki pomerili v namiznem tenisu v Kranju. Naš dom je zastopala ekipa: Trop, Sekli in Mlakar. Nastopile so še ekipe: DD Kranj, DD MŠC Kranj, DD Bled in DD Škofja Loka.

REZULTATI: prvo mesto DD Kranj, drugo DD Škofja Loka, tretje mesto DD Jesenice, sledijo DD Bled in DD MŠC Kranj.

Zvonko Kavčič

Uspešno delo marksističnega krožka v ŽIC

Preteklo soboto so se zbrali člani marksističnega krožka Železarskega izobraževalnega centra na razgovoru o nacionalizmu in šovinizmu kot škodljivih družbenih pojavih. Znano je, da se nacionalistična in šovinistična stremjenja posameznih družbenih skupin in posameznikov pojavljajo tudi v naših družbenih sredinah. Zato so se učenci strokovnih šol Železarskega izobraževalnega centra, ki so se vključili v marksistični krožek, odločili, da v program dela krožka vključijo tudi to vprašanje. S tem so mladi v ŽIC opozorili, da niso povsem ravnodušni do posameznih družbenih pojavov, posebno tistih, ki imajo že v svoji zasnovi odkrit ali prikrit namen izpodkopavati ali razkrajati enotnost družbene skupnosti naših narodov in narodnosti, ki so z mnogimi žrtvami in trpljenjem uspešno izvojevali narodnoosvobodilno vojno in izvedli ljudsko revolucijo ter uresničili sen o katerem je govoril že Ivan Cankar: združitev vseh južnih Slovanov v enotno, federativno urejeno in demokratično državo enakopravnih jugoslovanskih narodov.

Družbeni procesi, ki skozi razvoj samoupravnih odnosov dobivajo vedno nove kvalitete, so mladim tudi porok za njihovo lepšo prihodnost. Posebno razveseljivo pa je, da se mladi zanimajo za družbena in samoupravna dogajanja in da se vedno bolj aktivno in zavestno vključujejo v samoupravljanje tako v Železarni kot v ŽIC. Seveda pa si želimo, da bi bila aktivnost mladih in njihovo vključevanje v samoupravne organe še večja.

Razgovor v krožku je vodil direktor Železarskega izobraževalnega centra Maks Dimnik, ki je najprej podal teoretične opredelitve in izhodišča o nacionalizmu in šovinizmu kot negativnem družbenem pojavu pri nas. Uvodni razlagi je sledila razprava v katero so se vključili člani marksističnega krožka, bodisi z vprašanji ali lastnimi pogledi, opredelitvami in mnenji. Takšna oblika sodelovanja mladih pa je pokazala, da sproščena razprava omogoča seznanjanje z obravnavanimi vprašanji. Očitno pa je tudi bilo, da so mladi o pojavih nacionalizma in šovinizma pri nas dobro seznanjeni.

V živahni razpravi je sobotno dopoldne kar prehitro minilo. Dogovorili so se, da so o obravnavanih vprašanjih nacionalizma in šovinizma ter po drugih vprašanjih še sestanejo.

J. Z.

Volitve novega vodstva in dogovor za delovanje do 9. kongresa ZMJ in ZMS

V sredo 21. marca je bila sklicana volilna in programska konferenca ZMS Jesenice, katere so se udeležili člani konference starega in novega mandata. Seje konference so se udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij, specializiranih organizacij in mladi iz aktivov ter predstavnik RK ZMS Mali Zdene.

Konferenca je bila sklicana z namenom, da se pregleda delovanje OK ZMS v minulem mandatnem obdobju, seznanijo mlade z nalogami občinske konference v naslednjem obdobju, ter izvoli novo predsedstvo, predsednika in sekretarja. Poleg tega so člani konference sprejeli tudi pravila organiziranosti mladih do 9. kongresa ZMJ in pravilnike o članarini, o nagrajevanju članov konference, predsedstva in njegovih organizacij ter vodstva aktivov ZMS in o dodeljevanju sredstev aktivom.

Na koncu pa so potrdili kandidatno listo za novo predsedstvo RK ZMS ter z aplavzom potrdili kandidaturu za sekretarja RK ZMS Zdeneta Mali in za predsednika Ljuba Jasniča.

Po pozdravu vseh udeležencev konference, je Miro Lapanja predsednik OK ZMS v svojem referatu opozoril na posamezna področja dela, za katere se bo morala vsa mladina v občini Jesenice zavzemati.

Najpomembnejši problem v današnjem času je uresničevanje ustavnih dopolnil in krepitev vloge delavskega razreda. Mladina se mora zavzemati, da bodo delavci v vseh sredinah neposredno vključeni v samoupravljanje, ter da bodo zato tudi vsestransko usposobljeni.

Tudi kadrovska politika in težnja za dvig produktivnosti dela, morajo biti področja s katerimi se mora mladina ukvarjati.

Ob pojavu socialnih razlik se moramo vsi mladi zavzemati za njihovo odpravo, kajti posledice le-te se čutijo najbolj pri štipendiranju, ker sposobni mladi iz socialno šibkih družin ne morejo nadaljevati študija. Problem ki nas tare tudi v naši občini je velik usip na osnovnih šolah, zato je nujno potrebno uvajanje dopolnilnega pouka ali celodnevnega bivanja v šoli, pod strokovnim vodstvom.

Tudi pri stanovanjski problematiki so mladi najbolj zapostavljeni, zato moramo podpirati težnjo za graditev stanovanj za delavce in mlade družine.

V referatu je bila tudi poudarjena nujnost, da učno vzgojni proces mora temeljiti na marksistični znanosti, ter da naj se v šolah ustanavljajo marksistični krožki. Mladinska organizacija je do sedaj delala preveč forumsko in je zato potrebna, da se vključi v delo čim več mladih. Ob pregledu delovanja po aktivih je bilo ugotovljeno, da v šolah mladinski aktivni delajo, ravno tako v delovnih organizacijah, ne moremo pa biti zadovoljni z delom mladih v krajevnih skupnostih.

Referent je poudaril, da je bilo regijsko sodelovanje OK ZMS dobro. Govoril je tudi o vzgoji mladih za SLO, kajti čeprav je OK ZMS dobro delovala na tem področju, se morajo vsi mladi seznaniti s koncepcijo SLO in pomenom priprave na SLO. V zvezi s tem je govoril tudi o vlogi mladih pri negovanju in razvijanju tradicij NOB, ter o nujnosti ustanovitve telesno-kulturne skupnosti. Ob sklepu svojega referata je predlagal, da tudi na Jesenicah podpremo predlog, da naj bo tov. Tito na kongresu ZKJ izvoljen za došmrtnega predsednika ZKJ.

Sledilo je poročilo sekretarja o delu OK ZMS, oziroma predsedstva in vseh komisij v mandatnem obdobju od 21. februarja 1972 do 21. marca 1973, ter pregled akcij.

V razpravi, ki je sledila, so sodelovali Zvone Kobentar, Viktor Volčini in Tomaž Stare. Od gostov pa so spregovorili sekretar OK ZMS Jesenice inž. Štefan Nemec, v imenu RK ZMS Zdene Mali, v imenu občinskega odbora ZZB NOV Slavko Markelj in v imenu zveze rezervnih vojaških starešin inž. Sašo Kavčič.

Po potrditvi blagajniškega poročila in v uvodu navedenih dokumentov, so razrešili dosedanje predsedstvo in izvolili novega. Za predsednika OK ZMS so ponovno izvolili Mira Lapanja, za sekretarja pa Slavko Mulej.

Mladi sodelavci OTK v predelovalnih obratih

Fizioterapija v Železarni

(Nadalj. iz 3. str.)

10, parafinska obloga pa 20 min. S kopeljo ali oblogo dosežemo zmehčanje mehkih struktur (kit, mišic in mišičnih ovojnic), da je razgibavanje lažje in manj boleče.

Pri poškodbah često pride do okvare živčnih vlaken, bodisi zaradi prevelikega pritiska na živce, ali pa je ta celo prerezan. V tem primeru je mišica ali mišična skupina, ki jo ta živec oživčuje, inaktivna, kar pomeni, da ne more izvajati giba. V vsaki taki mišici se pričinja proces propadanja, ker mišica zaradi izpadle funkcije ne dobi zadosti hrane in njena masa izgublja na svoji kvaliteti in kvantiteti. Pravimo, da mišica atrofira. Poškodovani živec se sicer obnavlja, vendar je ta proces tako dolgotrajen, da mišica lahko v tem času popolnoma propade. Posledica tega je, da mišica kljub dokončni reparaciji živca ne more več izvesti giba, ker je preslabotna. V te namene imamo elektrostimulator, ki s pomočjo nizkofrekvenčnih tokov daje mišici umetne impulze in jo tako umetno vzdružuje h gibanju. Mišico na ta način vzdružujemo, hkrati pa zadržujemo njeno propadanje. S tem aparatom lahko tudi ugotovimo, kako daleč je že napredovala reparacija živca, oziroma v težjih primerih, kako blizu je do kompletne denervacije.

To so vse oblike fizikalne terapije, ki jo trenutno lahko nudimo našim železarjem. Če pa bomo v prihodnosti imeli možnost povečati prostore, bomo našo dejavnost razširili še na hidroterapijo. S tem ne mislim, da bi potrebovali velik bazen z ogrevano vodo, ampak le majhno Hubbardo-vo banjo, ki ima obliko črke H, da pacient, ki leži v njej, lahko odroči noge in roke, fizioterapevt pa ima lahek dostop do vseh delov pacientovega telesa. Pri vajah, ki jih le-ta izvaja v banji, izkoriščamo lastnosti vode: toplota, vzgon in upor. K taki banji spada še kompresor, ki sproti črpa vodo iz banje in jo pod pritiskom v različno velikih curkih vrača. To je hidromasaža.

Opozarjamo, da vsakdo, ki začuti bolečine v hrbtenici ali sklepih, čimprej ukrepa in naj ne čaka, da bodo bolečine pojenjale same od sebe. Nasprotno, z vsakodnevnim težkim delom se bodo bolečine povečale in razširile na okolico obolelega mesta in tako boste končno prisiljeni poiskati pomoč pri zdravniku in na fizioterapiji. Zdravljenje v tem štadiju pa je že težje in dolgotrajnejše, pa tudi popolni efekt terapije ni zagotovljen.

Samoupravni organi v preteklem tednu

52. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komel je sklical 52. seja odbora v torek, 27. marca 1973 in za sejo predlagal običajni dnevni red.

Predlog operativnega programa za april 1973 so potrdili brez pripomb, ker so bila vsa odstopanja za več kot 5 % objektivno utemeljena. Odstopanja so samo v elektro jeklarni, kjer je bil predviden remont pa ga ne bo, v valjarni 2400 zaradi remonta in pomanjkanja vložka ter v elektrodnem obratu zaradi pomanjkanja naročil za prašek. Operativno program vsebuje 127.960 ton skupne proizvodnje in 28.500 ton blagovne proizvodnje.

Vzeli so na znanje poročilo finančnega direktorja o analizi finančnega rezultata za januar in februar letošnjega leta in ugotovili razliko od podobnih analiz preteklega leta, da so ob sicer dobri količinski proizvodnji slabi ekonomski pokazatelji. Ostanek dohodka je minimalen, vzroki za to pa so zlasti: v nižji povprečni prodajni ceni ob nizki ostali realizaciji, višjih stroških zaradi pospešenega izvoza, v razlikah zaradi vrednotenja zalog izdelkov in polizdelkov, v bistveno večji amortizaciji in v višjih osebnih dohodkih primerjalno z lanskimi in končno zaradi odstopanja planskih cen nabavljenega materiala zaradi povišanja cen.

V II. dekadi tega meseca so doseženi ugodni rezultati zlasti glede na dvednevno redukcijo električnega toka.

24. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez Kavčič je sklical 24. seja odbora v torek, 20. marca 1973 in za dnevni red predlagal eno samo točko dnevnega reda in sicer reševanje tekočih zadev in prošenj.

Med prošnjami, ki so jih na tej seji reševali je bilo največ ugovorov ali prošenj za dodeljevanje stanovanj oziroma posojil za stanovanjsko gradnjo, nekaj prošenj je bilo za dotacije in nekaj za izredno plačane dopuste. O rešitvah teh prošenj in ugovorov bodo pisмено obveščeni vsi prizadeti vlagatelji.

V nadaljevanju se je so nato obravnavali še problematiko, ki nastaja zaradi tega, ker nekateri prosilci stanovanj zavračajo dodeljeno stanovanje, v zadnjem času največkrat zato in takrat, če ga ne dobijo v Gradisovih stolpnih za gimnazijo. Po daljši razpravi so sklenili, da se prosilec, ki odkloni dodeljeno stanovanje brez utemeljenega razloga črta iz vrstnega reda prosilcev stanovanj in se njegova prošnja za stanovanje odloži kot neaktualna.

Ponovno vlogo za dodelitev stanovanja lahko vloži šele po dveh letih, oziroma jo bo stanovanjska komisija šele po tej dobi obravnavala. Tako vložna vloga se računa kot na novo vložena, kar pomeni, da bo prosilec izgubil nekaj točk. Stanovanjski komisiji so priporočili, da v bodoče dodeljuje prosilec stanovanja tako, kot jim pripada po veljavnem pravilniku.

Potem so obravnavali še predlog razdelitve gradbenih posojil za individualno gradnjo s tem, da so pred tem odobrili kriterije osnovne in dodatne. K predlogu niso imeli posebnih pripomb in so ga sprejeli s pripombo, da se objavi tudi v tedniku ZELENAR in s tem seznaniti celokupna delovna skupnost Železarne.

V nadaljevanju se je, dne 27. marca so obravnavali predlog programa spremljanja pripravnikov. S programom so se strinjali s pripombo, da se mora v programu določiti tudi metode po katerih bo mentor pripravnika skrbel za njegovo uvajanje na delo. Mnenja so bili, da je treba v prvi fazi določiti tudi konkretna delovna mesta, na katerih se bodo pripravniki zaposlili in usposabljali za delo. Menili so tudi, da je treba posebni komisiji, ki ima nalogo, da spremlja usposabljanje pripravnikov določiti vsebino dela.

Vzeli so na znanje, zakaj je potrebno nadaljevati z izobraževanjem vodij delovnih skupin in so se strinjali s programom, ki ga je pripravil kadrovskega sektorja o samoupravnem sporazumu glede izobraževanja kadrov.

Poleg prošenj so na tej seji obravnavali tudi predlog kadrovskega sektorja o usmeritvi in štipendiranju kadrov v železarsko izobraževalnem centru in menili, da je nujno potrebno, da kadrovskega sektorja organizira vso potrebno propagando, da se razpi-

Rubrika za vas

Zakaj tehniki niso izenačeni po plačilnih grupah?

VPRAŠANJE:

V službi sem na delovnem mestu kot tehnik s sodelavci tehniki tehničnih poklicev in ekonomskimi tehniki. Večkrat pride med nami do neprijetnih razprav o ceni naših in njihovih delovnih mest, seveda s tem tudi naših osebnih dohodkov.

Prosimo pojasnite zakaj, se pri nas v Železarni ne uredi, da bi se vsi tehniki z zaključeno popolno srednjo šolo izenačili po grupah, ali pa se vsaj približali osnovni grupi. Tako pa že pri samem startu tehniki tehničnih poklicev startajo v precej višji grupi, kot mi je znano že od dvanajste grupe naprej, medtem, ko ekonomisti tehniki startajo od sedme grupe naprej, so pa tudi primeri izpod sedme grupe.

Zelimo, da nam v tej rubriki odgovorite in pojasnite zakaj to vprašanje pri nas še ni urejeno, čeprav so o tem že razpravljali samoupravni organi upravnih služb in sprejeli pozitivne sklepe. Kje je vzrok, da taki sklepi samoupravnih organov ostanejo samo na papirju, verjetno v predalih, ali arhivu služb, katere bi morale te sklepe izvršiti.

Z rešitvijo tega vprašanja, bi prav gotovo dali ekonomskim tehnikom priznanje za strokovno izobrazbo, kod ga imajo tehniki ostalih poklicev in spodbudo, da ostanejo v Železarni, da ne bi iskali zaposlitve izven Železarne, kjer to priznanje imajo in tudi občutno boljše osebne dohodke.

ODGOVOR:

Ker že iz samega vprašanja izhaja dejstvo, da v Železarni res obstaja razlika v vrednotenju delovnih mest, na katerih se zaposlujejo ekonomski tehniki in pa mest, na katerih se zaposlujejo tehniki drugih, predvsem tehničnih strok (metalurški, strojni, elektrotehniški), bom skušal pojasniti vzroke za takšno stanje. Pri tem se v odgovoru ne opredeljujem kako bi moralo biti, ker je to stvar širšega gledanja, predvsem politike kadrovanja, zasedenosti, ponudb in povpraševanja po zaposlitvi itd.

Prva prednost v korist tehnikov tehnične smeri izhaja že iz tega, ker je to primarno poklic v Železarni, kateremu so predvsem poverjajo odgovornejša delovna mesta in boljše perspektive v napredovanju. Poklic ekonomskega tehnika pa se je rodil šele v novejši dobi in se zaradi bolj splošno gospodarske kot specializirane izobrazbe, pojavlja na delovnih mestih v gospodarstvu in izven njega. Iz prakse v Železarni očitno izhaja, da se pripisuje delovnim mestom, kjer je zahtevana ESS, mnogo manjša odgovornost v delovnem procesu kot delovnim mestom ostalih tehnikov, kar se odraža tudi v kategorizaciji. Druga značilnost je v tem, da je % zasedenosti z osebami z ustrezno izobrazbo pri tehničnih poklicih mnogo višji kot pri ekonomskih tehnikih, kjer je zahtevnost ceno, dejanska izobrazba pa temu ustreza. Vsi navedeni vplivi in dejstva, da se pri kategorizaciji upošteva tudi vpliv okolja, je imelo za posledico, da so dobila delovna mesta ekonomskih tehnikov občutno nižji nivo kot mesta, s katerimi se pisec vprašanja primerja.

Če bi vstrajali na tem, da bi morala ista stopnja izobrazbe prinašati približno enake možnosti nagradjevanja, bi morali izenačevati tudi zahtevnost delovnih mest, kar pa že sama organizacijska struktura zaenkrat ne dopušča. Verjetno pa bo treba proces izenačevanja pospešiti, ker takšno stanje kot je sedaj, ne more trajati v nedogled.

16. seja odbora za kadre

Na 16. seji odbora za kadre, katero je predsednik odbora dipl. inž. Boris Bregant sklical v petek, 23. marca 1973, nadaljevali pa so jo v torek, 27. marca 1973, so obravnavali razne prošnje za študijske ugodnosti pri izrednem študiju naših članov kolektiva.

Med prošnjami za razne študijske ugodnosti, ki so bile čisto osebne in bodo prizadeti o rešitvah pisмено obveščeni, so obravnavali tudi vlogo za denarno pomoč pri tradicionalnem »SKOKU ČEZ KOŽO« za štipendiste Železarne — metalurge in odobrili, da se vsakemu študentu, ki bo »skakal« odobri po 200 dinarjev denarne pomoči,

vsakemu botru, ki bo na tej prireditvi sodeloval pa po 150 dinarjev prispevka Železarne.

Poleg prošenj so na tej seji obravnavali tudi predlog kadrovskega sektorja o usmeritvi in štipendiranju kadrov v železarsko izobraževalnem centru in menili, da je nujno potrebno, da kadrovskega sektorja organizira vso potrebno propagando, da se razpi-

sana mesta zasedejo, pri tem pa morajo upoštevati tudi vse integracijske procese. Na znanje so vzeli informacijo direktorja kadrovskega sektorja o samoupravnem sporazumu glede izobraževanja kadrov.

V nadaljevanju se je, dne 27. marca so obravnavali predlog programa spremljanja pripravnikov. S programom so se strinjali s pripombo, da se mora v programu določiti tudi metode po katerih bo mentor pripravnika skrbel za njegovo uvajanje na delo. Mnenja so bili, da je treba v prvi fazi določiti tudi konkretna delovna mesta, na katerih se bodo pripravniki zaposlili in usposabljali za delo. Menili so tudi, da je treba posebni komisiji, ki ima nalogo, da spremlja usposabljanje pripravnikov določiti vsebino dela.

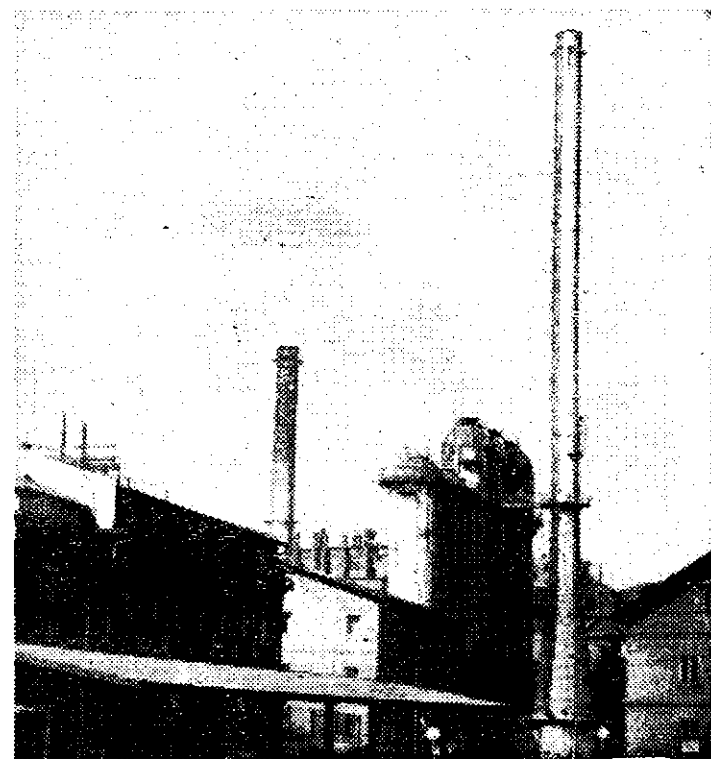
Vzeli so na znanje, zakaj je potrebno nadaljevati z izobraževanjem vodij delovnih skupin in so se strinjali s programom, ki ga je pripravil kadrovskega sektorja o samoupravnem sporazumu glede izobraževanja kadrov.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA: Glavne številke o sovjetski železarski proizvodnji in osnov-

nih surovinah oziroma gorivih za leto 1971 in 1972 so sledeče (v 000 ton).

	1971	1972
Grodelj	89,3	92,3
Surovo jeklo	121,0	126,0
Valjano jeklo	95,8	99,4
od tega gotovi valjani proizvodi	84,0	87,4
Cevi	13,4	13,8
Železova ruda	203,0	208,0
Premog	641,0	655,0
od tega za koksiranje	169,0	170,0

Velikani naše železarne

Sestanki delovnih skupin

TOZD TALILNICE

PLAVZ — Sestnajstega in dvajsetega marca so se sestale delovne skupine Berlot-Ravnikar pri pečeh oziroma v rudarni ter Jančič v kamnolomu Trebež. Delovnim skupinam je bila posredovana informacija o narodni obrambi in samozaščiti in podatki o zaključnem računu za leto 1972. Na vseh treh sestankih so se zavzemali za izpolnjevanje plana za leto 1973. Razpravljali so o poškodbah, člani delovne skupine Jančič v Trebežu pa so bili seznanjeni z navodili za delo v pomladanskih mesecih, ko je zaradi odjuge večja nevarnost rušenja skal v steni.

MARTINARNA — Štirinajstega marca je imela sestanek delovna skupina Jereb. Prebrali so informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Imeli so več pripomb glede porasta življenjskih stroškov, ki rastejo hitreje kot osebni dohodki. Informirani so bili o izplačevanju dela OD prek polnega delovnega časa. To se v glavnem nanaša na nadurno delo, nedeljsko delo ter delo ob praznikih. Ob koncu sestanka je bila delovna skupina seznanjena z okrožnicama obratovodstva martinarne glede varnosti pri delu v starem železu. Sledila je še informacija o popisu delovnih mest in obračunskih postavkah.

ŠAMOTARNA — 15., 16. in 20. marca so se sestali člani delovnih skupin Podlesnik, Ščulac in Krmelj. Največ so govorili o proizvodni problematiki za mesec februar ter o planu za marec. Poslušali so informacijo o poslovanju podjetja v letu 1972, seznanjeni pa so bili tudi z ugotovitvami glede požarov v šamotarni, ki so pogosti. Zato bo treba odstraniti lesen strop in zagotoviti varnost. Beseda je tekla tudi o disciplini, redu in čistoči ter o nagrajevanju. Na sestanku delovne skupine Ščulac so zahtevali, da je treba pred vsakim petnajstim v mesecu objaviti podatke o osebnih dohodkih na oglasni deski. Delovna skupina Podlesnik je ob koncu sestanka obravnavala še informacijo o poškodbah v valjarni Bela in šamotarni. Zavzemali so se za dosledno upoštevanje predpisov o varstvu pri delu. Tudi delovna skupina Krmelj je ob ugotovitvah republiškega inšpektorja zahtevala, da je treba zamenjati lesen strop nad pečmi. Menijo, da vlažne opeke ne bi smeli vlagati v peči, da se izognejo izmečku. Oblikovalce opozarjajo, naj bolj pazijo pri izdelavi opeke.

TOZD VALJARNE

JAVORNIK I — 16. in 26. marca, so se sestali člani delovnih skupin Markelj Franc na lahki progi in Zupan v adjuštaži. Plan v februarju je bil na lahki progi izpolnjen s 111,4 % na vroče valjanje. Zaradi remonta znaša plan za marec 1800 ton, vodja delovne skupine pa opozarja na večjo disciplino pri valjanju nekaterih kvalitet. Ob informaciji, ki obravnava poslovno poročilo za leto 1972, so z zadovoljstvom vzeli na znanje, da je bilo precej sredstev vloženih za stanovanjsko izgradnjo. Delovna skupina Markelj je bila ponovno opozorjena na dosledno uporabo zaščitnih sredstev, zlasti še ob remontih, strinjali pa so se s predlogom, da denar od okupine namenijo sindikalni organizaciji za izvedbo izletov. Delovna skupina Zupan je obravnavala informacijo o narodni obrambi in samozaščiti.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELA-VA — 21. in 22. marca sta imeli sestanek delovni skupini Korbar in Erjavec. Posredovani so bili podatki o izpolnjevanju plana v februarju ter poročilo o poslovanju Železarne za leto 1972. Precej pozornosti so na sestanku delovne skupine Korbar posvetili izplenu ter prebiranju blumov. Bolj pazljivi bodo morali biti pri flemanju, ne glede na jeklarske ali valjavske napake, da bo izplen boljši. Več pozornosti naj bi posvetili vzdrževanju ter mazanju RAU strojev. Analizirali so poškodbo v marcu, obenem pa so bili opozorjeni na red in čistočo delovnih mest ter v okolju.

ADJUSTAŽA BLUMING IN LINIJA REZANJA — Delovni skupini Pristov in Podlipnik sta se sestali 19. oziroma 21. marca. Kljub temu, da linija rezanja tri izmene ni obratovala zaradi pomanjkanja vložka, je bil plan v februarju presežen za 22 %, plan pa je bil dosežen tudi na bronks škarijah ter pri pakiranju svitkov za izvoz. V februarju niso dosegli plana pri pakiranju svitkov za predelovalne obrate. Opozorjajo, da bi morali biti

bolj pozorni pri valjanju prek potisne peči, ker storilnost na liniji rezanja pade. Ob koncu je sledila še informacija o narodni obrambi in samozaščiti. Delovna skupina Podlipnik je obširneje razpravljala o finančnem poročilu, o prizadevanjih za izboljšanje delovne discipline, o varnosti pri delu ter o sklepu sindikalnega odbora o koriščenju denarja za izlete. Predlagano je, naj bi vsaka izmena prispevala po 3000 dinarjev, s tem, da štirinajst dni pred izvedbo izleta izmena posreduje program in predračun izleta.

BLUMING VALJARNA — Delovna skupina Lazar je na sestanku 22. marca razpravljala o izpolnjevanju plana v marcu. Plan proizvodnje je bil izpolnjen s 104 %, plan odprave polizdelkov pa z 98 %. Plan ni bil izpolnjen zaradi delnega pomanjkanja polizdelkov. Finančno stanje Železarne ni rožnato, zato bo treba ob večji disciplini izboljšati izplen, zmanjšati proizvodne stroške ter varčevati z rezervnimi deli. Strojne naprave bo treba bolj nadzorovati ter izkoriščati delovni čas. V februarju je bila na izmeni ena poškodba. Razpravljali so še o denarju, namenjenem za izvedbo izletov.

VALJARNE ŽICE — Sestanek delovne skupine Koren je bil 18. marca. Plan je bil v februarju dosežen z 105,7 %. Valjarskih zastojev je bilo malo, poprečni izplen je bil boljši kot pri patentirni žici. Ob podatkih, ki obravnavajo poslovanje Železarne v minulem letu, so z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo precej sredstev namenjenih za stanovanjsko izgradnjo. Zaposleni sodelavci pri peči, na progi 450 Ø ter pri navijalcih vprašujejo, kaj je z beneficiranim stažem.

TOZD PREDELAVA

PROFILARNA — 15. marca so se sestali člani delovne skupine Soklič. Družbeni načrt je bil v februarju presežen, plan odprave izdelkov pa zaradi pomanjkanja vagonov ni bil izpolnjen. Izdelali so manj blaga za izvoz, da bi zadovoljili potrebe domačih kupcev. Zadovoljni so tudi z doseženim izplenom, toda morebitno povečanje izplena za 1 % bi pomenilo dosti večjo realizacijo. Zato so poudarili še bolj vesno delo prvih oblikovalcev, da bi z kvalitetno izdelavo na tržišču zavzeli boljše mesto in povečali izplen. Dogovorili so se za maksimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, za izboljšanje kvaliteten izdelkov in izplenov ter za zmanjšanje proizvodnih stroškov na najmanjšo možno mero. Ob koncu sestanka so ugotovili, da še vedno nimajo tople vode za umivanje, zavzemali so se za kulturni odnos in vedanje do družbene imovine. Dodali so še nekaj predlogov vzdrževalcem glede vzdrževanja strojev v profilarni.

PATENTIRNICA — Delovna skupina Guzelj je bila na sestanku 15. marca seznanjena s poročilom o poslovanju Železarne v letu 1972 ter s podatki o proizvodnji za mesec februar ter s planom za marec. V zvezi z obratno problematiko so imeli več predlogov in pripomb.

POČINKOVALNICA — 20. marca je bil sestanek delovne skupine Janša. V februarju je bil plan presežen, prav tako pa niso imeli problemov z naročili. Posredovani so bili še podatki o izplenu, ki je bil nekoliko nižji kot v letu 1972 ter o uporabi električne energije in solne kisline. Plan za marec v višini 690 ton je dosegljiv. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni s poslovnim poročilom za leto 1972. Pripomba ni bilo.

ŽICARNA I — Delovna skupina Tramte je bila na sestanku 14. marca seznanjena s poročilom o poslovanju Železarne za leto 1972 in še posebej s proizvodnimi rezultati žičarne. Posredovani so bili podatki o planu za mesec februar, glede plana za marec pa so imeli pripombe zaradi večje bolezenske odsotnosti ter izpada električne energije in bo zato plan težje dosegljiv. Žičarji še pripominjajo, da kar je bilo doslej narejenega za zaščito proti prepihu, ne zadostuje in da je treba iskati boljše rešitve. Tudi rok petih let za zamenjavo dieselskih viličarjev z elektro viličarji je predolg. Poskrbeti bo treba za ustrezno prezračevanje, sicer pa predlagajo naj bi material, ki ga prevažajo z dieselskimi viličarji iz žarilnice skozi žičarno oziroma iz hladne valjarne, v bodoče vozili po cesti izven obrata.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

VEN — DES RD JAVORNIK — Vodja oddelka tov. Tuma je na sestanku 16. marca posredoval

podatke o zaključnem računu za leto 1972. Posredovani so bili podatki o doseženi proizvodnji ter o stroških predelave v primerjavi s planiranimi. Poudarjene so bile naslednje naloge: pri pomožnem materialu bo treba zmanjšati stroške ter v še večji meri poskrbeti za oddajo barvnih kovin. Remonte bo treba pravočasno izvajati in po možnosti tudi krajšati. Ob okvarah so potrebne hitre intervencije, zlasti še, če je v zastoji proizvodnja. Bolj racionalno je treba koristiti delovni čas ter upoštevati pravila o varstvu pri delu. O isti problematiki ter nalogah so razpravljali tudi na sestanku delovne skupine ERD Jesenice dne 15. marca. Na tem sestanku so se zavzemali tudi za bolj kakovostna popravila. Sestanek je imela tudi delovna skupina Petrič. Precej so govorili o napredovanju delavcev. Obratovodja inž. Koselj je pojasnil kriterije, ki jih je doslej upoštevala komisija. Ob koncu sestanka je obratovodja opozoril na upoštevanje predpisov o varstvu pri delu, da bi se tako izognili poškodbam. Delavci ponovno opozarjajo, da se pogoji v higienskih prostorih kljub vsem zahtevam niso spremenili.

15. marca so se sestali tudi člani delovne skupine Cvetek VEN — DES. Tov. Tuma je obrazložil informacijo o poslovanju v minulem letu, prisotne pa je opozoril tudi na upoštevanje predpisov o varnosti pri delu. Ponovno so opozorili na problem zaplinjenja delavnice. Pline bi lahko odvajali iz delavnice s prezračevalno napravo.

STROJNO VZDRŽEVANJE — V dneh 15., 16. in 18. marca so se sestale tri delovne skupine. Na sestanku delovne skupine SV žebljarna so prebrali in obrazložili informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Občutno primanjkuje vzdrževalcev, obenem pa ugotavljajo, da odstotek zastojev v žebljarni ni zmanjšan. Zanima jih ali bo normativ vzdrževalcev v žebljarni izpolnjen.

Delovna skupina Repinc — SV Bela je razpravljala o poslovnem poročilu Železarne za preteklo leto. Posredovan je bil pregled zastojev in sprejet sklep, da naj bi z medsebojnim sodelovanjem zmanjšali mehanske zastoje. Potrebna je nabava stiskalnice. Pritožujejo se zaradi prepovedi pranja delovnih oblek. Zamaščena obleka je bila že večkrat vzrok poškodbam. Predlagali so še, naj bi dežurnega ključavničarja na šteklu po potrebi nadomestil dežurni instalater oziroma mazilni. Posredovana je bila še informacija o narodni obrambi in samozaščiti.

MONTAŽA JAVORNIK — Sestanek delovne skupine Tušar je bil 15. marca. Govorili so o remontih na globinski peči ter na srednji progi. Seznanjeni so bili z delovnim časom med remontom, v nadaljevanju sestanka pa še z informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Ob koncu sestanka so bili opozorjeni na varnost pri delu, zlasti še med obema remontoma.

STRUGARNA VALJEV — 15. marca sta se sestali delovni skupini Palovšnik v valjarni Bela in Dolenc v strugarni valjev na Javorniku. Obe delovni skupini sta bili seznanjeni z zaključnim računom za leto 1972. Podrobneje je bil na sestanku delovne skupine Dolenc obrazložen podatek o povečanju stroškov za 12,5 %. V letu 1973 so imeli v strugarni valjev tri manjše poškodbe. Zavzemali so se za upoštevanje predpisov o varstvu pri delu ter za uporabo zaščitnih sredstev. Delovna skupina Palovšnik je bila seznanjena z uvajanjem novih sprejetih delavcev na delovna mesta, da bi jih čimprej usposobili.

TRANSPORT — Delovna skupina Oblak v delavnici motornih vozil je imela sestanek 16. marca. Obravnavali so poškodbe sodelavca iz valjarne Bela z opozorilom, da je treba dosledno uporabljati zaščitna sredstva. Delovni skupini je bila posredovana informacija o narodni obrambi in samozaščiti ter obvestilo šefa delovne enote glede predčasnega zapuščanja delovnih mest ob koncu dneve.

SKUPNE SLUŽBE

KNJIGOVODSTVO TALILNIC — 12. marca so člani delovne skupine Praček obravnavali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti ter informacijo o zaključnem računu za leto 1972, za Železarno in talilnice.

KADROVSKI SEKTOR — Na sestanku delovne skupine 15. marca je bila posredovana informacija o narodni obrambi in samozaščiti. Tov. Varl je delovno skupino informiral o poslovnem poročilu za leto 1972, ki je bilo sprejeto brez pripomb. Sprejet je bil ustrezen sklep, da je treba proučiti zaposlenost in delazmožnost zaposlenih upokojenec. Za vse upokojene sodelavce je treba dosledno uvesti zdravniške in psihološke preglede, ob sklepanju novih pogodb, oziroma podaljšanju sedanjih.

Zakaj naša odločitev za nadaljevanje z izobraževanjem za vodje delovnih skupin

(Nadalj. s 1. str.)

vati vsaj približno enotnega ukrepanja;

— nobena šola (razen morda mojstrska) jih ni posebej pripravljala in vzgajala za ta vodstvena delovna mesta, kjer je velik del delovnega učinka odvisen od uigranosti kolektiva — torej od medsebojnih odnosov v njem in sposobnosti delovodje, da jih usmerja k skupnemu cilju;

— in ne nazadnje v organizacijski strukturi je to najštevilnejši kader, ki koordinira delo 75 % vseh zaposlenih.

Verjetno ne bo odveč, če ponovno opozorimo na mnenje vodij delovnih skupin, ki so ga izrazili na razgovorih z njimi: večina jih soglaša z ugotovitvami, da jih znanja, ki smo ga posredovali v prvih skriptah, močno primanjkuje pri komuniciranju z delavci in da je zato skrajni čas za začetek podobnih izobraževalnih akcij. Prav tako pa so ugodno sprejeli tudi samo obliko izobraževanja, o čemer zgovorno priča že udeležba na razgovorih in preizkusu znanja (prek 90 % vseh predvidenih).

Ker sami predstavljajo vmesni člen v verigi hierarhičnih odnosov, temeljito občutijo vse omenjene pomanjkljivosti tudi pri tistih vodstvenih nivojih, s katerimi stalno kontaktirajo (npr. obratovodje), zato je nakazana potreba, da se v podobne akcije vključi obratovodje in asistente.

Zaključki, ki sledijo iz poročila naših sodelavcev s Filozofske fakultete o odnosih med ocenami uspešnosti in nekaterimi drugimi značilnostmi delovodij, so s tem v zvezi naslednji:

— Formalna izobrazba sicer utegne igrati določeno vlogo pri učinkovitosti delovodij,

verjetno pa je njen prispevek manjši, kot funkcionalno izobraževanje v zvezi z vodenjem.

— Ugotovljene zveze med ocenami delovne uspešnosti in dosežki na testu znanja iz problematike vodenja nas namreč opozarjajo, da se z ustreznimi izobraževalnimi akcijami po vsej verjetnosti da zagotoviti učinkovitejše delo delovodij (tisti vodje delovnih skupin, ki so jih njihovi nadrejeni bolje ocenili, so tudi na preizkusu znanja iz znanih skript dosegli boljši rezultat).

Poleg teh pa naj navedemo še nekaj argumentov iz raziskave o naši delovni skupini, ki jo je izvedel center za raziskovanje samoupravljanja pri republiškem svetu Zvez sindikatov. V tej zvezi bodo za nas zanimive predvsem tiste ugotovitve, ki kažejo na vlogo in pomen vodje pri oblikovanju delovne skupine kot samoupravne celice in pri njenem informiranju:

— sistem samoupravljanja, oblikovan na delovnih skupinah, je zelo primeren način za izboljševanje samoupravnega položaja posameznika v delovni organizaciji, odvisen pa je v veliki meri od informiranosti delavcev — nastaja prek neposrednega vodje;

— stališča o vodji delovne skupine kot informatorju se povezujejo z oceno razvitosti samoupravnih odnosov in položajem delovne skupine v delovni organizaciji;

— stališča o vodenju izhajajo iz ocene, v kakšni meri vodja pokaže pripravljenost in kako zna spodbujati delavce k sodelovanju glede upravljanja in odločanja;

— sestanki delovnih skupin so se izkazali kot najučinkovitejše sredstvo obveščanja

predvsem za manj izobražene delavce. Njihova prednost je tudi v tem, da omogočajo dvosmernost komuniciranja;

— vodja delovne skupine je pri obveščanju in oblikovanju stališč lahko učinkovit le, če svojo vlogo razume in jo je tudi pripravljen opravljati;

— odnosi med organizacijsko nadrejenimi in podrejenimi so v Železarni gotovo najbolj občutljivi, zato že majhno izboljšanje ali poslabšanje spremljajo velike posledice na vseh nivojih in pri vseh oblikah odnosov.

Vse navedene ugotovitve govore v prid naši odločitvi, da je treba sedanje vodstvene delavce še naprej sistematično seznanjati z načeli in prakso samoupravnih odnosov.

Pri tem gre predvsem za izgrajevanja njihovega odnosa do predlogov in vprašanj delavcev: za skupinsko — ne posamezno — odločanje, za tovariške — ne hierarhične — odnose med sodelavci, za izčrpnost posredovanja informacij, za sprejemljivost predlogov in mnenj sodelavcev, za dostopnost.

Predlog temelji na prepričanju, da velika večina delavcev (če ne vsi) podpirajo samoupravne odnose in so prepričani v njihovo pravilnost.

Vendar pa se moramo hkrati zavedati, da se moramo odnose sodelovanja skrbno in strpno učiti. Raziskave v svetu so namreč pokazale, da tisti vodstveni delavci, ki sodelujejo s podrejenimi kot enakopravnimi člani, ki upoštevajo mnenja in predloge sodelavcev, ki ne uveljavljajo vedno, povsod in za vsako ceno svoje volje, uživajo med sodelavci večje spoštovanje in ugled kot oni, ki vzdržujejo odnose med nadrejenimi in podrejenimi.

Psihološka služba

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Osebni pribor za razstrupitev

Med osebne zaščitne pripomočke sodi poleg zaščitne maske tudi osebni pribor za razstrupitev. Osebni pribor sestavljajo: škatla z razstrupljevalnim praškom, 2 plastični ampuli atropina, steklenička z 10–12 tabletami sode bicarbonate, 4 ampulice za oblažitev bolečin v prsih ter nekaj tamponov iz gaze.

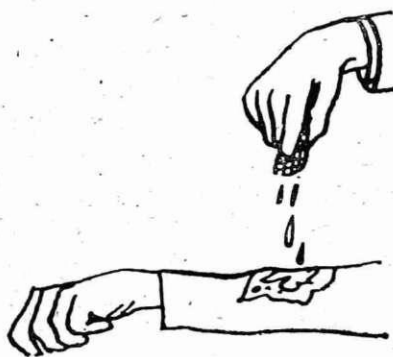
a) S tamponom iz škatle pazljivo popijemo kapljice in pazimo, da strupa ne razmažemo po koži.

b) Stekleničko predremo s konicico na pokrovu škatle.

c) Tampon zmočimo s tekočino in z njim otreemo zastrupljeno mesto (pazi, da tekočina ne pride v oči).

d) Zastrupljene dele obleke zmočimo s tekočino iz stekleničke in otreemo z gazo.

NACINI IN POSTOPKI RAZSTRUPITEV

Kapljice vojnih strupov je treba čimprej vpiti s tamponi iz vate, gaze, mehkih krp, časopisnim papirjem ali pivnikom. Da kapljic strupa ne bi razmazali in da se ne bi opile v kožo, lahko posujemo zastrupljeni del telesa s prahom, moko, pudrom ali pepelom. Kapljice se vpijejo v te snovi, tako da jih pozneje lažje stresemo oziroma odstranimo s tamponi.

Nato si pričnemo umivati roke, obraz in vrat z milom in vodo. Če se lahko stuširamo potem je to najboljši način. Pred kopanjem si moramo zlasti pri zastrupitvi z radioaktivnim prahom na kratko porezati nohte, med kopanjem pa dobro umiti lase, ušesa in vse poraščene dele telesa.

(Nadaljevanje prihodnjic)

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Toplo valjani trakovi na poti za nadaljno predelavo

Razdelitev gradbenih posojil za leto 1973

Stanovanjska komisija pri DS železarne Jesenice je na svoji seji, dne 2. marca 1973 obravnavala predlog razdelitve gradbenih posojil za leto 1973, ki ga je pripravila pristojna služba na osnovi objavljenega razpisa za odobritev gradbenih posojil z dne 3. novembra 1972. V rednem, razpisnem roku se je prijaviло skupno 185 prosilcev, ki so zaprosili za odobritev gradbenega posojila in sicer:

po 1. točki razpisa 149 prosilcev v skupni višini 5.322.000 din
po 2. točki razpisa 14 prosilcev v skupni višini 610.000 din
po 3. točki razpisa 22 prosilcev v skupni višini 915.000 din

Skupaj 185 prosilcev v skupni višini 6.847.000 din

Pristojna služba je glede na veliko število prijavljenih interesentov za odobritev posojil, morala izdelati dodatno kriterije poleg kriterijev, ki jih vsebuje že sam pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice, če je hotela, da se gradbena posojila čim bolj pravično razdelijo.

Stanovanjska komisija je na predlog pristojne službe sprejela dodatne kriterije, na podlagi katerih je razdelila gradbena posojila:

1. Gradbena posojila se lahko odobrijo posamezniku največ do 50.000 din in ne smejo presegati te vsote (limit za leto 1973);

2. Prosilec, ki jim je bilo v prejšnjih letih odobreno posojilo v višini od 5.000—din do 30.000 din, se lahko odobri gradbeno posojilo le do 40.000 din, kolikor je znašal limit v letu 1971 in 1972;

3. Prosilci, ki so v prejšnjih letih dosegli limit 40.000 din se ne odobri več gradbenega posojila in so za železarno Jesenice rešeni;

4. Prosilci, ki so zaprosili za gradbeno posojilo in ga bodo koristili za večja adaptacijska dela na svojih hišah (dograditev stanovanjskih prostorov in obnova dotrajanih stanovanjskih hiš), se lahko odobri gradbeno posojilo največ do 30.000 din;

5. Odobrena gradbena posojila se bodo koristila v letu 1973 in 1974 v skladu z finančnimi sredstvi, ki so na razpolago. Pritožb posameznih prosilcev, ki jim bo odobren tak način koriščenja gradbenega posojila, ne bomo mogli upoštevati;

6. Če sta pri železarni Jesenice zaposlena oba zakonca ali njihovi družinski člani, lahko dobi gradbeno posojilo samo eden izmed njih odnoso vsi skupaj le do 50.000 din. V kolikor pa jim je bilo posojilo odobreno v prejšnjih letih pa le do 40.000 din;

7. Rok vračanja odobrenega gradbenega posojila in ostali pogoji:

50.000 din	15 let	z 2 % obrestno mero
40.000 din	15 let	z 2 % obrestno mero
30.000 din	10 let	z 2 % obrestno mero
20.000 din	10 let	z 2 % obrestno mero
10.000 din	5 let	z 2 % obrestno mero
5.000 din	2 leti	z 2 % obrestno mero

— prvi obrok zapade v plačilo po treh letih od dneva odobritve gradbenega posojila;

— odobreno gradbeno posojilo za leto 1973 se mora koristiti do 31. 12. 1973;

odobreno gradbeno posojilo za leto 1974 se koristi od 1. 1. 1974 in mora biti izkoriščen do 31. 8. 1974;

8. Prosilec, ki jim je bilo odobreno gradbeno posojilo pod pogojem, da le-tega vročijo pri LKB — podružnica Jesenice za čas 24 mesecev, se vsi roki podaljšajo za 2 leti;

9. Prosilci, ki jim je bilo odobreno posojilo iz točke 1., 2. in 3. objavljenega razpisa in imajo v uporabi stanovanja, ki so last železarne Jesenice, morajo le-te izprazniti:

a) če prosilec odobreno gradbeno posojilo v celoti koristi do 31. 12. 1973, mora stanovanje izprazniti do 31. 8. 1974;

b) če prosilec odobreno gradbeno posojilo koristi v letu 1973/74, mora stanovanje izprazniti do 31. 12. 1974;

c) če prosilec odobreno gradbeno posojilo zaradi vročitve koristi šele v letu 1975, mora stanovanje izprazniti do 31. 8. 1976;

V primeru, da posojilodajalec ne izpolni pogodbenih obveznosti, s katero se je zavezal, da bo izpraznil stanovanje do določenega roka, ki je naveden v posojilni pogodbi, se posojilodajalec zaveže na plačilo pogodbenih kazni v višini 450 din mesečno vse dotlej, dokler ne izpolni svoje pogodbenih obveznosti. Za zavarovanje te obveznosti se mora z vsakim posa-

meznim posojilodajalcem skleniti dodatna pogodba, ki mora vsebovati vse dodatne obveznosti posojilodajalca (dodatek k posojilni pogodbi).

10. RAZDELITEV GRADBENIH POSOJIL

a) Stanovanjska komisija glede na dodatni kriterij (točka 3) ni dodelila gradbenega posojila sledečim prijavitelcem, ker so dosegli limit iz 1971 in 1972 leta:

Prijave prosilcev iz 1. točke objavljenega razpisa:

1. Culkar Franc, nabavna služba	40.000 din	(7)
2. Šmid Janez, OOP	40.000 din	(15)
3. Noč Marija in Miro, vzdrževanje	40.000 din	(35)
4. Klinar Jože, valj. Bela	40.000 din	(42)
5. Butinar Marko, stroj. vzdrževanje	40.000 din	(54)
6. Srpič Franci, RTA	40.000 din	(32)
7. Kovač Alojz, stroj. vzdrževanje	40.000 din	(56)
8. Mlinar Olga in Matevž, OTK	40.000 din	(57)
9. Mrak Mitja, PIV energija	40.000 din	(63)
10. Mlakar Franc, dip. ing., elek. odd.	40.000 din	(73)
11. Bukovnik Albin, PIV	40.000 din	(95)
12. Arih Janez, VEN	40.000 din	(100)
13. Ogris Andrej, gradb. vzdrževanje	40.000 din	(110)
14. Arh Jože, dipl. inž., RC	40.000 din	(131)

Prijava prosilcev iz 2. točke objavljenega razpisa:

1. Arh Jože, stroj. vzdrževanje	40.000 din	(2)
2. Lipovšek Bojan, elektrodni oddelek	40.000 din	(5)
3. Šenčar Vlado, dipl. inž., valjarna Bela	40.000 din	(10)
4. Klepac Branko, martinarna	40.000 din	(11)

Stanovanjska komisija skupno iz točke 1. in 2. objavljenega razpisa ni dodelila gradbenih posojil 18. prosilec.

b) Stanovanjska komisija je dodelila gradbena posojila:

1. točka razpisa	129 prosilcem	3.874.000 din
2. točka razpisa	9 prosilcem	410.000 din
3. točka razpisa	29 prosilcem	885.000 din

Skupaj	167 prosilcem	5.169.000 din
Odobreno gradbeno posojilo	167 prosilcem	
ni odobreno gradb. posojilo	18 prosilcem	

Skupaj 185 prosilcev

Opomba: priloženi spisek odobrenih gradbenih posojil je sestavni del predloga.

11. Kvalifikacijska struktura prosilcev, ki jim je bilo odobreno gradbeno posojilo:

a)

D-2 =	5 prosilcev ali	3,0 %
D-3 =	48 prosilcev ali	28,7 %
D-4 =	56 prosilcev ali	33,5 %
D-5 =	10 prosilcev ali	6,0 %
U-2 =	5 prosilcev ali	3,0 %
U-3 =	11 prosilcev ali	6,6 %
U-4 =	16 prosilcev ali	9,6 %
U-5 =	16 prosilcev ali	9,6 %

Skupaj 167 prosilcev ali 100,0 %

b) Faza izgradnje stanovanjske hiše:

I. faza	=	41 prosilcev ali	24,6 %
II. faza	=	8 prosilcev ali	4,8 %
III. faza	=	39 prosilcev ali	23,4 %
IV. faza	=	47 prosilcev ali	28,1 %
adaptacija	=	30 prosilcev ali	18,0 %
nakup stanovanja	=	2 prosilcev ali	0,2 %

Skupaj = 167 prosilcev ali 100 %

12. Izpraznjena stanovanja in odložene vloge za dodelitev stanovanj na podlagi dodelitve gradbenega posojila:

a) Garsonjera

1-sobno stanovanje	1 stanovanjska enota
2-sobno stanovanje	2 stanovanjski enoti
3-sobno stanovanje	8 stanovanjskih enot
	9 stanovanjskih enot

Skupaj 20 stanovanjskih enot

ZAKLJUČEK:

Predlog razdelitve gradbenih posojil, ki ga je potrdila stanovanjska komisija je bil predložen v obravnavo odboru za življenjske pogoje in rekreacijo, ki ga je potrdilo na svoji seji, dne 20. marca 1973. Na podlagi sklepa odbora, se razdelitev gradbenih posojil za leto 1973 daje v javno obravnavo. Vse eventuelne pripombe na razdelitev posojil se v pisni obliki vlagajo na oddelku za družbeni standart, kadrovskega sektorja železarne Jesenice.

Kadrovskega sektorja
oddelek za družbeni standart

RAZDELITEV GRADBENIH POSOJIL POD TOČKO 1 RAZPISA

Tek. št.	Preimek in ime	Obrat	Kvalif.	Faza dogr.	Izpr. stan.	Že odobr. pos. v ZJ	Zaproš. posojilo	Odobr. posojilo	Koristi v l. 1973	Posojilo v l. 1974
1.	Repinc Valentin	str. vzdr.	D-5	IV.	II	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
2.	Smolej Stanko	kadr. sekt.	U-5	IV.	—	30.000.—	15.000.—	10.000.—	10.000.—	—
3.	Klinar Jože	H V Z	D-3	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
4.	Noč Vinko	str. vzdr.	U-4	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
5.	Vajdec Dominik	valj. Bela	D-3	IV.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
6.	Svetina Adi	HOP-Bela	D-3	IV.	—	10.000.—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
7.	Peterman Primož	G R S	U-3	IV.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
8.	Perkovič Jože	valj. Bela	D-4	adapt.	—	—	25.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
9.	Vidali Jelka	S E O P	U-5	III.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
10.	Polajnar Janez	str. vzdr.	D-4	III.	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
11.	Dolinar Franc	str. vzdr.	D-4	IV.	—	30.000.—	50.000.—	10.000.—	10.000.—	—
12.	Noč Jože	str. vzdr.	D-3	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
13.	Cerkovnik Franc	str. vzdr.	D-5	IV.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
14.	Zupan Miroslav	tehn. služ.	D-4	II.	—	5.000.—	40.000.—	35.000.—	20.000.—	15.000.—
15.	Tancar Janez	str. vzdr.	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
16.	Smolej Vinko	P I V	U-4	IV.	—	30.000.—	50.000.—	10.000.—	10.000.—	—
17.	Gaber Stanislav	Plavž	D-4	IV.	—	—	25.000.—	25.000.—	25.000.—	—
18.	Kramar Rupret	livarna	D-5	IV.	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
19.	Blenkuš Marjeta	livarna	U-2	IV.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
20.	Rekar Janez	spl. sekt.	D-3	IV.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
21.	Torkar Stane	T S V	U-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
22.	Noč Valentin	valj. Bela	D-4	adapt.	—	—	15.000.—	15.000.—	15.000.—	—
23.	Vidmar Rudolf	V E N	D-4	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
24.	Langus Francka	S E O P	U-5	III.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
25.	Poklukar Franc	elek. energ.	D-4	adapt.	—	—	50.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
26.	Zibert Alfonz	valj. 2400	D-3	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
27.	Koselj Ivan	valj. Bela	D-4	II.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
28.	Pečar Miloš	O T K	U-4	IV.	—	13.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
29.	Fabijanič Luka	str. vzdr.	D-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
30.	Pintar Franc	str. vzdr.	D-4	III.	III	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
31.	Gaberšček Antonija	P I V	D-3	II.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
32.	Jalen Franc	H V Z	D-4	III.	—	20.000.—	80.000.—	20.000.—	20.000.—	—
33.	Pekolj Anton	KS-gasilci	D-3	IV.	—	30.000.—	25.000.—	10.000.—	10.000.—	—
34.	Lah Miroslav	žebljarna	D-4	adapt.	—	—	50.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
35.	Kadunc Franc	transport	D-3	III.	—	13.000.—	30.000.—	27.000.—	27.000.—	—
36.	Bernot Marjan	SEOP-COP	U-4	nakup	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
37.	Gasar Dita	H V Z	U-2	adapt.	—	25.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
38.	Valentar Silvo	str. del.	D-4	I.	—	—	100.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
39.	Jensterle Francka	O T K	U-3	IV.	—	—	70.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
40.	Smolej Marko	str. del.	D-3	I.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
41.	Ravnik Jože	R T A 2	U-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
42.	Kotnik Kazimir	H V Z	D-5	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
43.	Anderle Boža	H V Z	U-2	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
44.	Bidovec Janez, dipl. ing.	nab. odd.	U-5	IV.	—	30.000.—	50.000.—	10.000.—	10.000.—	—
45.	Urh Stanko	stroj. del.	D-3	III.	—	—	35.000.—	35.000.—	20.000.—	15.000.—
46.	Torkar Alojz	V E N	D-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
47.	Osredkar Jože	V E N	D-4	adapt.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
48.	Potočnik Vlado	str. vzdr.	D-3	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
49.	Sajovic Mihael	profilarna	D-3	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
50.	Koblar Stefan	V E N	D-5	III.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
51.	Valjavec Jože	O T K	D-3	III.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
52.	Rožanc Anton	grad. vzdr.	D-4	IV.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
53.	Kelbl Valentin	strug. valj.	D-4	IV.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
54.	Modrijan Anton	stroj. vzdr.	D-4	III.	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
55.	Jarkovič Janez	valj. Bela	D-4	I.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
56.	Miklič Jože	V E N	D-4	III.	—	30.000.—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	—
57.	Ivanovič Drago	el. jekl.	D-3	nakup	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
58.	Šuligoj Andrej	el. top. en.	D-4	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
59.	Pretnar Marjan	T S V	U-4	III.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
60.	Korenjak Tomaž	grad. vzdr.	D-4	III.	—	—	25.000.—	25.000.—	25.000.—	—
61.	Franc Ladislav	K S	D-3	IV.	—	15.000.—	30.000.—	20.000.—	20.000.—	—
62.	Jensterle Gabrijel	KS gasilci	D-3	IV.	—	—	50.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
63.	Varl Janez	V E N	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
64.	Ambrožič Anton	žič. valj.	D-4	III.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
65.	Fidermuc Boris	str. vzdr.	D-4	IV.	—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
66.	Markez Valentin	V E N	U-5	III.	—	30.000.—	50.000.—	10.000.—	10.000.—	—
67.	Markez Jernej	R O	U-4	IV.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
68.	Perišič David	valj. Bela	D-3	III.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
69.	Bobnar Janez	valj. eBla	D-3	adapt.	—	5.000.—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
70.	Stopar Jože	valj. eBla	D-3	IV.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
71.	Jensterle Anton	transport	D-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
72.	Perne Jože	str. vzdr.	D-5	III.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
73.	Vilman Janez	R T A	D-4	I.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
74.	Morič Daniel	R T A	U-4	adapt.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
75.	Arnol Andrej	martinarna	D-2	adapt.	—	—	80.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
76.	Novak Marija	elektrodni	D-2	adapt.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
77.	Primožič Ciril	spl. sekt.	D-2	IV.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
78.	Jeklar Magda	gradb. vzdr.	D-4	IV.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
79.	Kunstelj Jože	V E N	D-4	adapt.	—	—	40.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
80.	Dolenc Anton	T S V	U-5	IV.	—	30.000.—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	—
81.	Grašič Alojz	valj. Bela	D-4	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
82.	Makovec Janez	H V Z	D-3	III.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
83.	Robič Alojz	spl. sekt.	D-3	adapt.	—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
84.	Rihtaršič Mira	KS sind.	U-3	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
85.	Markez Lovro	O P T I O	U-3	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
86.	Derganc Silvo	V E N	D-4	IV.	—	—	40.000.—	20.000.—	20.000.—	—
87.	Erjavec Roman	KS gasilci	D-4	IV.	—	30.000.—	40.000.—	10.000.—	10.000.—	—
88.	Dolžan Edo	valj. Bela	U-5	III.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
89.	Vončina Stanko	transport	D-4	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
90.	Volontar Bojan	grad. vzdr.	D-3	I.	—	—	100.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
91.	Rozman Jakob	str. vzdr.	D-4	IV.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
92.	Vovk Irena	G R S	U-3	adapt.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
93.	Omejc Janez	spl. sekt.	D-3	I.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
94.	Ravnik Avrelj	energ. gosp.	U-5	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—

95. Zore Rudolf	jeklovlek	D-3	adapt.	—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
96. Zavelcina Valentin	martinarna	D-3	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
97. Sever Anton	martinarna	D-3	IV.	—	30.000.—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	—
98. Koman Vasilij, ing.	SEOP	U-5	I.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
99. Zupan Ivan	Javk. I.	D-3	III.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
100. Ravnik Jože	str. del.	D-3	III.	—	—	70.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
101. Radonjič Ljudmila	VEN-OES	D-4	IV.	—	—	30.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
102. Smolej Peter	str. del.	D-4	I.	—	—	60.500.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
103. Jančič Karl	plavž	U-4	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
104. Skumvač Marjan	valj. 2400	D-3	I.	—	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
105. Jerič Jurij	VEN	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
106. Reven Stanko	valj. Bela	D-3	II.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
107. Treven Janez	el. jekl.	D-4	III.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
108. Žmuc Branko	HVZ	D-3	adapt.	—	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
109. Žmuc Franc	gradb. vzdr.	D-4	adapt.	—	23.000.—	20.000.—	17.000.—	17.000.—	—
110. Zupančič Jože	jeklovlek	D-4	III.	—	35.000.—	20.000.—	5.000.—	5.000.—	—
111. Noč Stanko	transport	D-3	IV.	—	—	25.000.—	25.000.—	15.000.—	10.000.—
112. Klinar Jože	spl. sekt.	D-3	adapt.	—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
113. Svetina Franc	spl. sekt.	D-4	III.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
114. Ažman Marko	RO	D-3	III.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
115. Škrinjar Marija	OTK	D-2	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
116. Mencinger Anton	valj. Bela	D-2	I.	—	—	40.000.—	40.000.—	20.000.—	20.000.—
117. More Rajko	valj. Bela	D-4	adapt.	—	5.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	—
118. Ostrun Jurij	martinarna	D-3	adapt.	—	—	50.000.—	30.000.—	20.000.—	10.000.—
119. Lavtižar Janez	OTK	D-4	III.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
120. Pešec Jože	HVZ	D-4	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
121. Ozebek Angel	RTA	D-3	adapt.	—	—	10.000.—	10.000.—	10.000.—	—
122. Baloh Marjan	RTA	U-4	IV.	—	35.000.—	25.000.—	5.000.—	5.000.—	—
123. Urh Branko	martinarna	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
124. Prek Janez	UOS	D-3	IV.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
125. Ušeničnik Janez	valj. 2400	D-4	I.	—	—	70.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
126. Dijak Andrej	VEN	D-3	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
127. Nadižar Ivan	OTK	D-3	I.	—	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
128. Razpet Ivan	plavž	D-3	IV.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
129. Mlekuž Klavdij	str. vzdr.	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
Skupaj odobreno					1,154.000.—	5,015.500.—	3,874.000.—	2,634.000.—	1,240.000.—

RAZDELITEV GRADBENIH POSOJIL POD TOČKO 2 RAZPISA

Tek. št.	Priimek in ime	Obrat	Kvalif.	Faza dogr.	Izpr. stan.	Že odobr. pos. v ŽJ	Zaproš. posojilo	Odobr. posojilo	Koristi v l. 1973	Koristi v l. 1974
1.	Črv Valentin, dipl. ing.	SEOP	U-5	III.	III	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
2.	Knez Rudi	šamotarna	D-4	I.	II	—	70.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
3.	Gerdež Jože	upokojenec	D-4	I.	III	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
4.	Knific Marjan	valj. Bela	D-5	II.	II	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
5.	Zidar Andrej	plavž	D-3	II.	G	—	80.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
6.	Bauman Emil	el. jekl.	D-4	III.	III	—	50.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
7.	Černe Božena	TSV	U-3	I.	I	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
8.	Mulej Adolf, dipl. ing.	OPTIO	U-5	III.	III	—	60.000.—	50.000.—	30.000.—	20.000.—
9.	Perhaj Ciril	jechl. liv.	D-3	III.	III	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—	—
Skupaj						30.000.—	490.000.—	410.000.—	250.000.—	160.000.—

RAZDELITEV GRADBENIH POSOJIL POD TOČKO 3 RAZPISA (vročitev)

Tek. št.	Priimek in ime	Obrat	Kvalif.	Faza dogr.	Izpr. stan.	Že odobreno posojilo v ŽJ	Zaprošeno posojilo	Odobreno posojilo	Koristi v l. 1975
1.	Ravnihar Peter	VEN	U-4	1976	SLP	—	40.000.—	40.000.—	40.000.—
2.	Tavčar Franc	valj. Bela	U-5	IV.	III	—	30.000.—	30.000.—	30.000.—
3.	Kleč Jakob	SEQP	U-5	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—
4.	Arh Janez	stroj. vzdr.	D-3	III.	—	30.000.—	30.000.—	10.000.—	10.000.—
5.	Mirtič Silvo	HVZ	D-3	1978	II	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
6.	Ravnik Franc	TS osn. sred.	U-4	—	II	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
7.	Gostinčar Nada-Šabec	komerc. sekt.	U-5	—	—	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
8.	Sanič Anica	kadr. sekt.	U-2	IV.	—	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
9.	Noč Lado	livarna	D-4	I.	—	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
10.	Muhar Anton	str. vzdr.	D-4	I.	—	—	30.000.—	30.000.—	30.000.—
11.	Italo Jože	str. vzdr.	D-3	1971	I	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
12.	Grilc Rudi	strug. valj.	D-4	adapt.	—	—	30.000.—	30.000.—	30.000.—
13.	Jamnik Pavel	valj. Bela	D-3	I.	II	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
14.	Knafelj Irena	kadr. sekt.	U-3	—	—	—	30.000.—	30.000.—	30.000.—
15.	Urbanec Metka	GRS	U-3	I.	II	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
16.	Bak Dušan, dipl. ing.	VEN	U-5	—	—	30.000.—	40.000.—	10.000.—	10.000.—
17.	Koželj Srečko	OTK	U-3	IV.	—	25.000.—	15.000.—	15.000.—	15.000.—
18.	Pajer Sonja	RO	U-4	II.	II	—	40.000.—	40.000.—	40.000.—
19.	Pintar Franc	kadr. sekt.	U-3	—	—	—	40.000.—	40.000.—	40.000.—
20.	Celarec Darko	valj. Bela	D-5	1976	—	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
21.	Čop Janko	martinarna	D-5	—	—	5.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—
22.	Mlinarič Zdenka	OTK	U-2	—	III	—	50.000.—	50.000.—	50.000.—
23.	Vičar Franc, dipl. inž.	predel. obrati	U-5	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—
24.	Urh Jože	valjarna Bela	D-4	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—
25.	Vilman Marjan	stroj. vzdr.	D-4	III.	—	20.000.—	20.000.—	20.000.—	20.000.—
26.	Bertoncelj Nataša	GRS	U-3	I.	—	30.000.—	10.000.—	10.000.—	10.000.—
27.	Alič Vinko	uvozni oddelek	U-5	I.	—	30.000.—	30.000.—	10.000.—	10.000.—
28.	Drstvenšek Jože	transport	D-3	III.	—	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—
29.	Cerar Vinko	TPD	U-4	IV.	III	30.000.—	20.000.—	10.000.—	10.000.—
Skupaj						320.000.—	1,005.000.—	885.000.—	885.000.—

OPOMBA: Prosilcem pod zaporedno številko 3, 4, 16, 23, 24, 25, 26, 27, 28 in 29 se odobri posojilo 10.000 din (do limita 40.000 din). Odobreno posojilo pa se uroči pri LKB podružnica Jesenice za dobo 13 mesecev tako, da bodo lahko koristili odobreno posojilo v letu 1974.

Novo v stanovanjskem gošpodarstvu

PROGRAM STANOVANJSKE GRADITVE V OBČINI DO LETA 1976

Program stanovanjske graditve občine Jesenice za petletno obdobje, ki zajema vključno 1972 in leto 1976, je razdeljeno na več poglavij. Najprej spregovorimo o tem, kakšna stanovanja že imamo, o programu in pa o denarju.

V jeseniški občini imamo skupno 8.266 stanovanj, od tega 3.594 stanovanj v družbeni in 4.672 v zasebni lastnini. Lahko tudi ugotovimo, da je bilo približno polovico stanovanj zgrajenih pred vojno. Ostala polovica pa po vojni. Značilno za povojno obdobje je to, da je bila gradnja v prvih letih zelo intenzivna, po letu 1965 pa je bila v upadanju, kar je bil vzrok tudi v znanih težavah, v katerih se je znašlo gospodarstvo, predvsem Železarna. V povojnem obdobju smo poprečno letno zgradili 160 stanovanj.

Povprečna velikost stanovanja v občini znaša dobrih 54 kvadratnih metrov, pri čemer pa je treba poudariti, da imamo v družbenem sektorju povprečno manjša stanovanja, le 48 kvadratnih metrov, zato pa večja v zasebnem sektorju — povprečno manjša stanovanja, le 49 kvadratnih metrov, zato pa večja v zasebnem sektorju — povprečno 58 kvadratnih metrov.

Večina stanovanj, kar 74 odstotkov, je opremljenih samo z elektriko in vodovodom, le 11,3 odstotka stanovanj imamo s centralnim ogrevanjem. Kar 14,4 odstotka stanovanj je opremljenih samo z električno napeljavo, brez vodovodne napeljave, medtem ko imamo v občini 22 stanovanj brez vsake napeljave. Podatki potrjujejo, da naša stanovanja še v precejšnji meri ustrezajo sodobnim zahtevam in potrebam, saj bo treba poskrbeti predvsem za centralno ogrevanje. Pri tem naj dodamo še en podatek, da imamo v občini kar 32 in pol odstotka gospodinjstev, kjer uporabljajo sanitarije brez izpiranja in to v stanovanju ali pa celo na dvorišču.

Od skupnega števila stanovanj je 1.220 ali 15 odstotkov stanovanj prenaseljenih, saj je povprečna površina na stanovalca manjša kot 10 kvadratnih metrov, imamo pa celo 229 stanovanj, kjer pride na enega stanovalca manj kot 6 kvadratnih metrov. Samo 1.926 stanovanj imamo s povprečno površino od 15 do 20 kvadratnih metrov na posameznika, kar je tudi v mejah občinskega in republiškega poprečja. Seveda pa imamo tudi stanovanja, po podatkih popisa 2.819, z večjo površino na posameznika, kot je povprečje. V občini Jesenice imamo več gospodinjstev kot pa stanovanj. Razlika je 209, poleg tega pa je 161 zasilno naseljenih prostorov in barak ter 43 naseljenih poslovnih prostorov.

Iz teh nekaj podatkov bi lahko zaključili, da je primanjkljaj stanovanj precejšen. Če upoštevamo, da imamo 209 gospodinjstev več, da v zasilno naseljenih prostorih, barakah in poslovnih prostorih živi 204 gospodinjstev, da bo treba nadomestiti 425 slabih stanovanj in da je 1.746 stanovanj v družbenem sektorju z manj kot 15 kvadratnimi metri na stanovalca, potem imamo v občini primanjkljaj kar 2584 stanovanj. Seveda pa je mogoče to število nekoliko korigirati, če vemo, da imamo tudi velika stanovanja, v katerih živita ena ali dve osebi, pa bi se nekaj problemov dalo rešiti tudi z zamenjavami. Na to bodo prav gotovo vplivale predvidene ekonomske stanarine.

V naši občini smo že lansko pomlad pričeli pripravljati program stanovanjske gradnje v občini za obdobje petih let. Poleg podatkov popisa prebivalstva je skupščina občine izvedla tudi anketo med delovnimi in drugimi organizacijami, tako da smo dobili dovolj realno stanje, pa tudi potrebe in želje. Rezultati ankete so namreč pokazali, da bi potrebovali v petletnem obdobju približno 60 odstotkov stanovanj v družbenem sektorju in 40 odstotkov v zasebnem sektorju. Približno takšno razmerje smo imeli tudi do zdaj. Družbena gradnja v povojnem času je obsegala 60 do 70 odstotkov vseh zgrajenih stanovanj, pa tudi v obdobju zadnjih let je ta dosegla 63 odstotkov vseh stanovanj. Morda je še zanimiv podatek, da je največ prosilcev za dvosobna stanovanja in da bo treba v bodoče graditi več garsonjer, bistveno več trisobnih stanovanj pa tudi štiri in večsobnih stanovanj, v celoti pa naj bi opustili gradnjo enosobnih stanovanj.

V sprejetem programu, ki ga je lani decembra potrdila tudi skupščina občine, je upoštevač vse

korekture zapisano, da bi le v naši občini potrebovali 1933 stanovanj, pri tem pa je že odšteto, da smo v prvem letu celotnega petletnega obdobja, to je v lanskem letu dobili le 235 novih stanovanj. Izraženo v dinarjih bi ob sedanjih cenah do vključno leta 1976 potrebovali 437.049.400 dinarjev.

Ocena potrebnih sredstev za izgradnjo teh stanovanj jasno kaže, da bi zadovoljitev novih stanovanjskih potreb in dokončna odstranitev celotnega primanjkljaja, predstavlja v tem času preveliko obremenitev gospodarstva občine. Kljub temu pa ugotavljanje stanovanjske potrebe nujno zahtevajo večje materialne napore in dosti hitrejši tempo izgradnje kot v preteklih letih. Pri tem pa povečane napore ne more nositi le gospodarstvo, temveč tudi drugi dejavniki, zlasti pa občina, komunalne delovne organizacije, banke s svojim kapitalom, gradbena operativa ter občani. Med slednjimi smo tisti, ki šele pričakujejo stanovanje, temveč z ekonomsko stanarino tudi tisti, katerim je družba že pomagala rešiti stanovanjski problem. V programu je narejen tudi pregled možnih sredstev. Ob upoštevanju šestodstotnega prispevka od osebnih dohodkov zaposlenih za razširjeno reprodukcijo in družbeno pomoč, če bodo delovne organizacije poleg prispevka še posebej sredstva namenjala za stanovanjsko gradnjo in če v celoti izkoristimo še nekatere druge virov, potem bi lahko ob odštetu angažiranih sredstev v obliki anuitet od že najetih kreditov, zbrali v občini le 241.390.000 novih dinarjev. To je le nekaj več kot polovica potrebnih sredstev, zato bi lahko temu primerno zgradili tudi le 1057 stanovanj.

Ravno zaradi tega je v osnutku samoupravnega sporazuma, ki naj bi ga sklenile delovne organizacije, kot najnižji prispevek predlagano osem odstotkov od osebnih dohodkov zaposlenih. Tako naj bi zbrali nekaj več denarja in tudi novih stanovanj naj bi bilo tako več. Nujno bi bilo, da bi delovne organizacije tudi same morale zapisati kako bodo reševale stanovanjske probleme svojih delavcev. Takšni programi naj bi bili tudi osnova za sklenitev samoupravnih sporazumov. Če bomo tako ukrepali, potem lahko pričakujemo, da bomo lažje in hitreje odstranili stanovanjski problem v občini, čeprav vemo, da ga v celoti ne moremo. V razpravi o programu stanovanjske gradnje je prevladovalo mnenje, da bi morali reševati predvsem stanovanjska vprašanja družin z otroki ostarelih ljudi in mladih družin.

DRUŽBENA POMOČ PO DOLOČILIH DRUŽBENEGA DOGOVORA

Organizacije združenega dela in druge samoupravne, družbenopolitične in druge organizacije, društva, družbeno politične skupnosti in državni organi, bodo sklenili poseben družbeni dogovor. Gre za sporazum o izločanju najnižjega odstotka sredstev, namenjenih za potrebe razširjene reprodukcije in družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu.

Kakor smo že pisali, je osnova vseh dokumentov občini program stanovanjske graditve za čas do leta 1976, ki predvideva izgradnjo okroglo 1900 stanovanj. Da se temu cilju kar najbolj približamo, bo potrebno več denarja, zaradi česar bodo v samoupravnih sporazumih predlagali najnižjo mejo prispevka dvigniti od 6 na 8 odstotkov. Tako zbrani denar bodo delili: 5 odstotkov bo ostalo delovni organizaciji, 1 in pol odstotka bo namenjenih za družbeno pomoč, 1 in pol odstotka pa bi združevali pri banki v skladu za kreditiranje stanovanj.

Če to še enkrat bolj podrobno razčlenimo, potem bodo temeljne organizacije združenega dela z denarjem v višini petih odstotkov, skrbale za gradnjo lastnih stanovanj oziroma za nakup stanovanj za svoje zaposlene. Z več denarja bodo tudi lažje reševale stanovanjske probleme.

Eden in pol odstotka bo namenjenih za družbeno pomoč. Denar bodo zbirali na posebnem skladu oziroma pozneje v samoupravnih stanovanjski skupnosti. Oblik družbene pomoči bo več. Sredstva bodo lahko namenjali za gradnjo stanovanj za potrebe socialno šibkih družin, mladih družin in starih ljudi. Vsi ti v velikih primerih ne bodo mogli sami rešiti svojega stanovanjskega problema. Druga oblika pomoči bo v delnem kritju stanarin, še posebno predvidenih ekonomskih stanarinah. Iz tega sklada pa bodo lahko dobili pomoč tudi občani, ki bodo gradili lastne hišice,

pa bodo po posebnem pravilniku spoznani kot kategorija manj premožnih družin. Preostali en in pol odstotka pa bodo obvezno združevali pri banki, s čemer naj bi predvsem poviševali sredstva, ki jih banka iz drugih virov in lastnih sredstev že sedaj namenja za kreditiranje stanovanjske gradnje. O sredstvih, ki jih bodo združevali pri banki, pri nas konkretno pri Ljubljanski banki, bodo občinski sindikalni svet, skupščina občine in organizacije združenega dela oziroma podpisnice samoupravnega sporazuma. Ta bo veljal, in ga bo podpisalo najmanj dve tretjini organizacij s področja naše občine, ali ko ga bodo podpisale organizacije, v katerih bo skupno zaposlenih najmanj tretjino vseh zaposlenih na območju občine. Za vse podpisnice bo veljal samoupravni sporazum, za vse tiste, ki takega sporazuma ne bodo podpisale, pa bo veljal občinski odlok. Tudi te organizacije bodo 1 in pol odstotka morale namenjati v poseben sklad za družbeno pomoč in 1 in pol odstotka v sklad pri banki, le organizacijam samim bo namesto 5 odstotkov ostalo le 3 odstotke od skupnega prispevka. Samoupravni sporazum zasleduje en sam cilj, namreč, da bi program stanovanjske izgradnje v občini do leta 1976 kar najbolje izpolnili in tako občutno zmanjšali stanovanjski problem v občini.

O NADOMESTITVI STANARIN IN SOLIDARNOSTNEM STANOVANJSKEM SKLADU

Dejstvo je, da se bodo stanarine postopno večale, predvsem do leta 1978, ko naj bi bila v celoti uvedena polna ali kot je še imenujemo ekonomska stanarina. In ker take stvari vsi ne bodo zmogli, bo potrebno pomagati v obliki delne nadomestitve oziroma subvencije. Prav zato je skupščina občine na zadnji seji decembra lani na podlagi resolucije o nadaljni izgradnji stanovanjskega gospodarstva in zakona o družbeni pomoči, kar je že februarja lani sprejela republiška skupščina, potrdila odlok o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči stanovanjskega gospodarstva v občini.

V odloku podrobno piše, da je ena od oblik pomoči delna nadomestitev stanarine, upoštevajoč pri tem potrebe in materialno stanje njihovega gospodinjstva.

Pravico do delne nadomestitve imajo nosilci stanovanjske pravice ne glede ali uporabljajo stanovanje v družbeni lastnini ali v lasti občanov. Seveda pa odlok točno določa pogoje za nadomestilo. Stanovanje ne sme presegati 28 kvadratnih metrov na enega člana gospodinjstva, 42 kvadratnih metrov na dva člana, 57 kvadratnih metrov za tri člane in 66 kvadratnih metrov za 4 člane gospodinjstva. Za vsakega naslednjega člana gospodinjstva lahko dodamo še po 10 kvadratnih metrov, s tem, da se normativ v površini stanovanja poveča za 30 odstotkov, če je stanovanje nefunkcionalno in starejše nad 50 let. Pravilo je tudi, da je stanovanje za katerega je mogoče dobiti družbeno pomoč ocenjeno do 120 točk, vendar odlok tudi tu dopušča možnost, da dobi pomoč nosilec stanovanja, če je to ocenjeno nad povprečjem, vendar se v tem primeru računa nadomestilo samo za 120 točk. Drugi pogoj za pravico do nadomestila je premoženjsko stanje lastnika stanovanja in njegovih članov. Glede na dohodke družine je bila skupno z odlokom sprejeta posebna tabela, po kateri se izračuna znosna letna stanarina.

Primer: če so dohodki tričlanske družine 30.000 novih dinarjev, potem je po tabeli izračunana znosna letna stanarina 375 novih dinarjev. Razlika med znosno in ekonomsko oziroma dejansko stanarino pa je potem lahko subvencija.

Kljub povedanemu pa nadomestila stanarine ne more dobiti nosilec stanovanja, ki oddaja stanovanje v najem, če on ali drug član gospodinjstva del stanovanja uporablja v poslovne namene, če je lastnik stanovanja obenem lastnik stanovanjske hiše, počitniške hiše oziroma nepremičnine, ki se uporablja v te namene in če je nosilec stanovanja lastnik avtomobila, razen avtomobilov, ki jih uporabljajo določene kategorije invalidov. Poseben člen še določa, da imajo do nadomestila stanarine pravico le tisti, ki imajo stalno bivališče na območju občine Jesenice, nadomestilo pa se lahko odobri za čas enega leta.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka 14

Na Bičkovih položajih je obležalo precej napadalcev, čeravno so jih večinoma od vlekli stran. Nekaj pa jih je kar utonilo v snegu. Njihove ostanke so našli šele na spomlad, ko je sneg skopnel.

Jože Kovačič se tega večera živo spominja:

»Ko smo čutili, da je zrak bolj čist, nas je Biček, razporejene strelce, poslal raziskovat prizorišče boja. Previdno smo gazili po hribu in pri tem našli več parov smuči, palic in nekaj orožja. V hiši, ki smo se ji potem približali, sta bila doma samo gospodar in gospodinja. Možakar, svojih šestdeset let star, je bil ves zmešan. Pripovedoval nam je, da so imeli Nemci veliko mrtvih in ranjenih in da so jim v njegovi hiši nudili prvo pomoč. O tem so zgovorno pričali tudi krvavi madeži. Vrnili smo se

pozno ponoči, se okrepili in kmalu spet odšli na položaje.

Noč pa ni prinesla nobene spremembe in jutro smo dočakali vsi premrazeni. Po dolini pa so spet brneli kamioni... Našemu vodu je kuhal oče in to samo ponoči. Vroč hrano in čaj nam je prinašal celo na položaje. (Jože Kovačič, Kranj, pisani spomini na dražgoško bitko jeseni 1959, arhiv Pokraj. muzeja v Kranju, fasc. 12-13.)

Jože je bil v Bičkovem vodu najmlajši, zato ni vedel vsega. Njegovo pripovedovanje je dopolnil Franc Biček: »Tiste skale nad nami prvi dan še nismo videli, vendar smo že s teh prvih položajev Nemce krepko namahali. Tončkova pomoč pa je prišla res ob pravem času.

Ves dan me je grizlo, da nismo imeli belih plaščev, kakršne so imeli Nemci! Potem

bi bilo drugače. Tako pa se čez dan nismo smeli kdove kako premikati. Morali smo se dobro pokrivati... Proti večeru, ko smo začutili, da so se Nemci umaknili, smo se spustili tja, kamor so čez dan udarjale svinčenke. Naše svinčenke!

V okrvavljenem snegu smo naleteli na različno vojaško opremo. Fantje pa, ki so tako prezebali, so najprej planili po toplih s kožuhovino podloženih plaščih, da bi se bolje oblekli. To je bilo povsem razumljivo. Pregledovali smo zasneženo bojišče in med padlimi Nemci iskali, kar bi nam moglo koristiti. Poleg smuči in zaboja municije smo dobili eno strojnico in osem pušk, ki jih Nemci niso utegnili odnesti. Ko so bili popoldne še blizu nas, se je megla nenadoma razkabila. Opazili smo jih, in ker so bili na planem, smo jih pokosili, da je bilo veselje.

Ko med trupli nisem vzel nobene bunde, so me borci začudeno gledali:

»Ti si pa izbirčen! Kaj bi pa rad?»

Bili smo dobre volje in razposajeni po tako dobrem uspehu, zato sem se jim smejal in iskal dalje... In tudi našel tisto, kar sem hotel dobiti, našel sem Nemca z belo zaščitno obleko. Sicer je bila okrvavljena, a to me ni motilo. Fantje so se mi posmehovali, zakaj nisem izbral kaj toplejšega. Mislil sem si svo-

je in jim odgovoril:

»Tudi vi bi raje poiskali kaj podobnega. Bomo videli, kdo se bo smejal zadnji.»

Potem sem pri Grgovcu okrvavljeno obleko opral in jo ponoči posušil na peči. Zjutraj sem jo že oblekel. Tega so me naučili Nemci. Opažoval sem jih še podnevi. Tedaj sem si rekel: Franc, to pa ni neumno! Hodiš sem in tja, pa te nihče ne vidi!

Strojnico pa so preizkusili v kleti. Zaropotalo je, da je bilo veselje: bila je brezhibna! To je bil tisti dan naš najdragocenejši plen! (Jože Kovačič, Kranj, pisani spomini na dražgoško bitko jeseni 1959, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12-13.)

To potrjuje tudi izjava Grogovčeve Ivanke, ki je povedala, kako so tisto noč preizkušali mitraljez v njihovi kleti. (France Biček, ustna izjava januarja 1960; Ivanka Lotrič-Grogovčeva, Dražgoše, pripoved zapisana v Loških razgledih 1955, str. 25; Anton Dežman, Cankarjev bataljon, Vstaja jugoslovanskih narodov 1941, VIZ JNA, »Vojno delo«, 1964 — II — str. 461.)

Ko je legla noč, so partizani tudi na pečeh nabrali nekaj vojaške opreme, štiri puške in nekaj smuči. In še nekaj: dobili so tudi glicerín, ki ga je bil zlasti vesel orožar in mitraljezec. (Drago Vraničar, kakor pod 27 in 28.)

KONEC

Janez Šm

prvoborec

Janez Šmid je bil rojen 2. avgusta 1902 na Selu pri Bledu. Že v otroških letih je okusil vse grenkobe življenja v takratnem času. Ko je bil star osem let mu je umrla mati, pet let kasneje pa je zgubila družina tudi očeta. Padel je leta 1915 na ruski fronti in zapustil sedem nepreskrbljenih otrok, ki so prišli pod varstvo občine.

Ko je Janez zaključil štiri razrede osnovne šole, je bil zaposlen pri raznih podjetjih na Bledu, nekaj časa pa tudi kot hlevar na kmetiji v Laškem Rovtu v Bohinju. Tam se je seznanil s komunisti Malejem, Iskro, Repincem, Jožem Ažmanom in Vojdom ter še vključil v takratno organizacijo SKOJ. Bil je tudi navzoč na konferenci mladine, kateri so prisostvovali tudi jeseniški komunisti Tone Vergelj in Tine Vister. Vodil jo je dr. Lemož iz Ljubljane, ki je mladini pojasnil dolžnosti delavske mladine. To so bile takrat nabiranje sredstev za preganjane in zaprte revolucionarje in njihove družine, prispevkov za Tiskovni ilegalni sklad in drugo. Tako je dobil že mlad napotke za življenje, zaidejo, katerim se nikdar ni izneveril. Leta 1924 po odsluženju vojaškega roka se je zaposlil v Gorjah pri lesnem podjetju Magušarja. Tudi tam je opravljal vestno vsa dela, ne glede na delovni čas, ki je trajal večkrat tudi 16 ur ali

še več...
dobro...
nez...
dobro...
ki si...
knjig...

V...
pomo...
delo...
nah...
di de...
za va...
vo na...
šel je...
se je...
tudi...
je sk...
nizira...
delan...
in pa...
de in...
na Jav...
ska po...

Rea...
kjer...
volu...
Tone...
kala...
Aktiv...
delan...
staci...

Uspe...
druž...
le m...
okup...
prve...
v Be...
najst...
skup...
Tako...
galo...
KPS...
nom...
tudi...
uspe...

Mitja Košir

V strminah Čopovega stebra

(Nadaljevanje in konec)

Še danes mi je dolgčas po tistih časih, ko res nismo počenjalji ničesar drugega, kot samo plezali. Toda kaj hočemo, kolo življenja se neizprosno vrti naprej in ni ga še znanstvenika, ki bi ga znal zasukati nazaj.

Ko smo zvedeli, kdo so izbranci, smo se jeseniški člani odprave pod vodstvom Janeza Krušiča, ki je bil obenem določen tudi za vodjo odprave, podali preizkusiti svoje znanje v ledni tehniki na Grossglockner. V glavnem smo se vsi odločili za lep vzpon po Pallavicinijevem žlebu, ki še danes sodi med dokaj priznane smeri. Vzpon po strmi ledeni vesini je marsikomu, predvsem pa nam mlajšim pomenil prvo srečanje z lednim plezanjem, ki se bistveno razlikuje od plezanja v kopni skali. Prav zaradi tega lednega značaja sem Pallavicinijev žleb uvrstil v izbor mojih najlepših smeri v letu 1966. Srečen sem bil še posebej zato, ker sva ga z Markom Butinarjem mogla nenavezana v uri in pol plezanja in še v zgodnjih dopoldanskih urah sestopila

nazaj na ledenik Pasterzo. In še nekaj s tem v zvezi je vredno zapisati. Marko je bil leto pred tem v Himalaji in se po povratku resnično nekoliko zredil. Kranjski alpinisti, ki so bili tudi takrat v bivaku pod steno, so imeli veliko povedati čez Markovo postavo in ga dražili, da tak ne bo zlezal Pallavicinija.

Ker je bilo jutro megleno, smo odšli plezat samo Jeseničani, Kranjčani pa so se vrnili proti Hoffmans-hitte.

Kot sem že povedal, sva z Markom v eni uri in pol splezala na vrh Grossglocknerja, sestopila na Pasterzo in na poti po moreni navzgor pod Hoffmanovo kočjo ujela Kranjčane. Morali bi videti njihove nosove, ko sva jim povedala, od kod prihajava. In resnično sva z Markom naredila štirikrat daljšo pot s plezalnim vzponom vmes, kot oni.

Tisto leto smo potem res odšli na Kavkaz o čemer bom še nekaj napisal kasneje. Za mene je bilo leto 1966 zelo uspešno, saj sem si šele takrat resnično dokazal, da nisem v zmoti, ker sem se odločil za naporno pot alpinista.

Živet v gorah in za gore pa pomeni resnično živeti življenje.

KONEC

Dopisujte v Železarja

4

Jožu Čopu ob 80 letnici iskrene čestitke

Natančno pred osemdesetimi leti je v številni Čopovi družini privekal na svet otročiček, ki so ga imenovali za Joža in se iz neobgljenega dojenčka razvil v alpinista, ki še danes za našo planinsko srenjo predstavlja legendo.

Težko je kar tako na en mah oceniti, kaj vse je Joža Čop dal našemu alpinizmu. Vsekakor mnogo več, kot samo slavno ime, zavedati pa se moramo časa in razmer v katerih je deloval. Bil je pionir v naših stenah, vedno prvi in tudi vedno med čudovitimi prijatelji, ki mogoče predstavljajo eno izmed izgubljenih vrednot tistih časov.

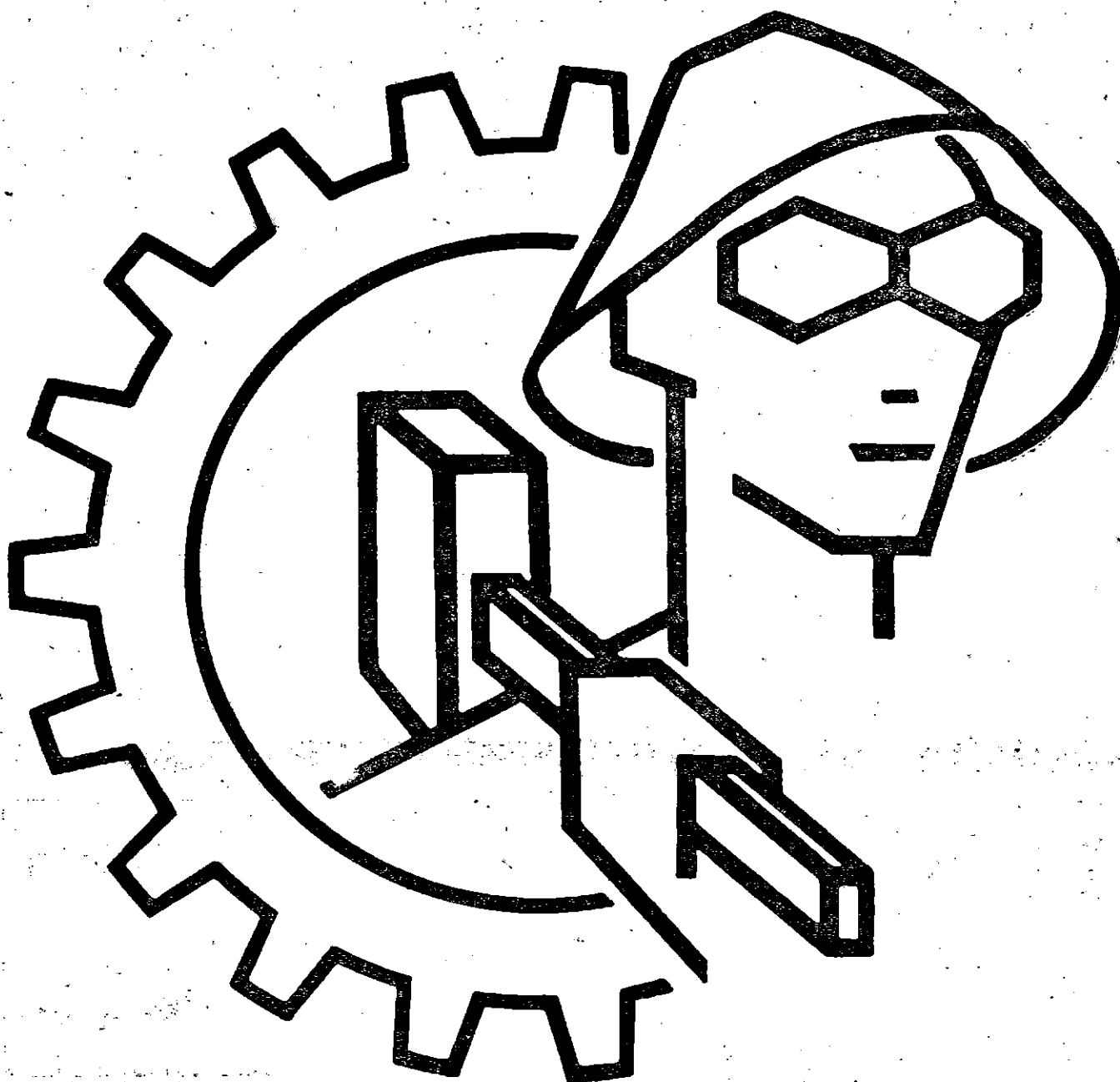
Čopov Joža je legenda, mora pa biti tudi vzor poguma, požrtvovalnosti in tovarištva. Če se bomo v tem zgledovali po njem, bo verjetno tudi on sam zelo zadovoljen in mu bo to lepo darilo za osmi križ, kljub temu pa mu mi, najmlajši alpinistični rod kličemo:

»Še na mnoga leta Joža.«

Mitja Košir

V Poreč že prihaja pomlad

Osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarne Jesenice

Temeljne organizacije združenega dela v sestavi železarne Jesenice, izhajajoč iz rezultatov dosedanjega dela in razvoja železarne v interesu nadaljnjega razvoja ob krepitevi in razvijanju samoupravnih odnosov ter zaradi uresničitve XXI., XXII. in XXIII. ustavnega dopolnila k ustavi SFRJ sklenejo

TEMELJNI SAMOUPRAVNI SPORAZUM o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo ŽELEZARNO JESENICE

I. TEMELJNA NACELA

1. Temeljne organizacije združenega dela — podpisnice tega sporazuma, kot temeljne družbeno-ekonomske in samoupravne enote se združujejo v delovno organizacijo železarno Jesenice, na podlagi javno izražene samoupravne volje delavcev.

2. S tem samoupravnim sporazumom delavci temeljnih organizacij združenega dela usklajujejo medsebojne interese pri delitvi dela, ustvarjanju in delitvi dohodka in pri načrtovanju razvoja dejavnosti. Urejajo medsebojne odnose, določajo medsebojne pravice ter odgovornosti in ukrepe za njihovo uresničevanje.

3. Podpisnice tega sporazuma združujejo svoje delo, delovna sredstva in rezultate dela v delovno organizacijo železarno Jesenice z namenom, da dosežejo večje učinke združenega dela, da lažje obvladajo tržne zahteve in pogoje, da zagotovijo hitrejšo in stalno rast vsake temeljne organizacije združenega dela ter skladno rast osebnega in družbenega standarda vseh članov delovne skupnosti železarne Jesenice.

4. Temeljne organizacije združenega dela v tem sporazumu zavezujejo delovno organizacijo železarno Jesenice, da jih preko svojih organov zastopa in za njih opravlja skupne posle. Ta sporazum zavezuje skupne organe železarne Jesenice, da dosledno izvajajo določila tega sporazuma, drugih sporazumov in skupnih samoupravnih aktov ter na ta način zagotovijo enakopravnost temeljnih organizacij združenega dela in enotnost železarne Jesenice.

5. Delavci se z združevanjem v temeljne organizacije združenega dela in v delovno organizacijo železarno Jesenice ter v ostale asociacije, ne odpovedujejo svoje temeljne pravice, da preko samoupravnih delovnih skupin neposredno odločajo o rezultatih svojega dela.

6. Izhajajoč iz lastnih in širših družbeno-ekonomskih interesov — potreb, se podpisnice tega sporazuma opredeljujejo za politiko nadaljnjega združevanja z drugimi organizacijami združenega dela in zato podpirajo pobude za vse vrste združevanja.

II. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Delavci so preko samoupravnih delovnih skupin iz tehnološko-organizacijskih in družbeno-ekonomskih razlogov ustanovili te temeljne organizacije združenega dela:

1. Temeljna organizacija združenega dela TALILNICE

2. Temeljna organizacija združenega dela VALJARNE

3. Temeljna organizacija združenega dela HLADNA PREDELAVA

4. Temeljna organizacija združenega dela VZDRŽEVANJE, ENERGIJA in TRANSPORT

5. SKUPNE SLUŽBE.

Vsa določila tega sporazuma, ki se nanašajo na temeljne organizacije združenega dela veljajo tudi za skupne službe, če ni izrecno drugače določeno.

2. člen

Podpisnice tega sporazuma, našteje v prejšnjem členu, se zaradi tesne tehnološke povezanosti proizvodnega procesa in skupnih poslovnih interesov, združujejo v delovno organizacijo železarno Jesenice (v nadaljnjem besedilu: železarna) tako, da z združitvijo dela in sredstev zagotovijo:

1. celovitost delovne organizacije,
2. skupni nastop na tržišču in enotnost zastopanja interesov temeljnih organizacij združenega dela,
3. gospodarno uporabo sredstev,
4. skladen razvoj in smotrno uporabo dosežkov znanosti,
5. skupna vlaganja sredstev in sovlaganje,
6. enotno reševanje skupnih potreb in družbenega standarda.

3. člen

Temeljne organizacije združenega dela so sporazumne, da železarna kot delovna organizacija ostane še naprej združena v združenem podjetju Slovenske železarne.

Do sprejetja samoupravnega sporazuma v okviru združenega podjetja bodo podpisnice tega sporazuma izvrševale določila pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja in statuta.

4. člen

Zaradi uresničevanja skupnih ciljev, so temeljne organizacije združenega dela sporazumne, da jih delovna organizacija zastopa ter prevzema pravice in obveznosti navzven kot pravna oseba.

5. člen

Delovna organizacija posluje pod imenom: združeno podjetje Slovenske železarne Ljubljana — ŽELEZARNA JESENICE, Jesenice, Sedež delovne organizacije je na Jesenicah, Cesta Železarjev številka 8.

6. člen

Poslovni predmet delovne organizacije je:

1. proizvodnja grodlja, proizvodnja surovega jekla, predelovanje surovega jekla na polizdelke in končne izdelke (odlitke, profile, pločevino, žeblice, žico, dodatni material, itd.) in proizvodnja ognjevdržnega materiala,

2. izdelovanje rezervnih delov in orodja ter opravljanje drugih storitev iz dejavnosti tovarne za sebe in druge,

3. organizacija in vodenje drugih poslov, ki so v neposredni zvezi z delom podjetja,

4. opravljanje zunanje trgovinskega prometa,

5. izvoz artiklov lastne proizvodnje črne metalurgije in drugih gospodarskih organizacij,

6. uvoz rezervnih delov, opreme, reprodukciskega materiala za potrebe lastne proizvodnje in drugih gospodarskih organizacij,

7. nudenje gostinskih storitev in prenočišč delavcem in poslovnim gostom delovne organizacije v njenih prostorih ter v samskih in počitniških domovih.

7. člen

Imena temeljnih organizacij združenega dela pod katerimi poslujejo in njihovi poslovni predmeti so:

1. Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela TALILNICE.

Poslovni predmet temeljne organizacije združenega dela Talilnice je: proizvodnja grodlja, proizvodnja surovega jekla, izdelava odlitkov, proizvodnja ognjevdržnega materiala in stranskih proizvodov.

2. Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela VALJARNE.

Poslovni predmet temeljne organizacije združenega dela Valjarne je: predelava surovega jekla v polizdelke, profile, pločevino, trakove in žico.

3. Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela HLADNA PREDELAVA.

Poslovni predmet temeljne organizacije združenega dela Hladna predelava je: predelovanje jeklenih polizdelkov v končne proizvode — hladno valjani trakovi, hladno oblikovani profili, vlečeno, brušeno in luščeno jeklo, vlečena žica, dodatni material za varenje, žeblice, izdelava konstrukcij, proizvodi iz žice in drugo.

4. Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela VZDRŽEVANJE, ENERGIJA in TRANSPORT.

Poslovni predmet temeljne organizacije združenega dela Vzdrževanje Energija in Transport je: izdelava proizvodov kovinsko predelovalnega značaja, proizvodnja in pridobivanje energetskih medijev, novogradnje, izdelovanje rezervnih delov, opravljanje storitev vzdrževanja ter opravljanje transportnih storitev.

Sedež za vse temeljne organizacije združenega dela je na Jesenicah, cesta Železarjev številka 8.

8. člen

Strokovne naloge skupnih poslov za vse temeljne organizacije združenega dela in železarno opravlja organizacija »Skupne službe« (v nadaljnjem besedilu: Skupne službe).

III. ORGANIZACIJA ŽELEZARNE

9. člen

Organizacija železarne mora omogočiti normalno delovanje celotnega delovnega organizma. Prilagajati se mora potrebam in zahtevam nadaljnega razvoja družbenih odnosov, tehnološkega procesa proizvodnje, pogojem tržišča in rasti temeljnih organizacij združenega dela.

10. člen

Železarno sestavljajo temeljne organizacije združenega dela in skupne službe, ki predstavljajo tehnološko, organizacijsko, ekonomsko in samoupravno zaokroženo celoto ter se delijo na oddelke, oddelke, oddelke in skupine, skupne službe pa na sektorje, oddelke, službe in referate.

11. člen

Temeljne organizacije združenega dela si pridružijo pravico, da s svojimi normativnimi akti določajo notranjo organizacijo, pri tem pa mora organizacija »skupne službe« dobiti za razširitev svoje dejavnosti predhodno soglasje pristojnega samoupravnega organa železarne.

12. člen

Za opravljanje poslov skupnega pomena določenih s tem sporazumom sestavljajo skupne službe:

1. služba nabave,
2. služba priprave dela,
3. sektor novogradenj,
4. sektor prodaje,
5. finančno računovodski sektor,
6. sektor za ekonomiko in organizacijo,
7. kadrovski sektor,
8. sektor tehnične kontrole in raziskave,
9. sekretariat.

IV. SAMOUPRAVLJANJE

13. člen

Delavci temeljnih organizacij združenega dela upravljajo s sredstvi in rezultati lastnega dela neposredno v samoupravnih delovnih skupinah, posredno pa preko organov samoupravljanja temeljnih organizacij združenega dela in preko skupnih organov železarne.

14. člen

Delavci vseh temeljnih organizacij združenega dela neposredno s skupnim referendumom v železarni odločajo o spojitvi železarne z drugimi delovnimi organizacijami, o opustitvi posamezne osnovne proizvodne dejavnosti železarne, o življenjsko pomembnih vprašanjih socialne varnosti delavcev in drugih vprašanjih skupnega pomena, za katere se odloči delavski svet železarne.

Odločitev sprejeta na skupnem referendumu je obvezna za vse delavce, skupne organe in skupne službe železarne ter vse temeljne organizacije združenega dela.

Postopek in način izvedbe skupnega referenduma ureja statut železarne.

15. člen

Delavci dela temeljne organizacije združenega dela se lahko odločijo o organiziranju v novo temeljno organizacijo združenega dela, če ta izpolnjuje z ustavo in zakonskimi predpisi določene pogoje.

Delavci dveh ali več temeljnih organizacij združenega dela se lahko odločijo, za združitve v eno temeljno organizacijo združenega dela.

Tako ustanovljene temeljne organizacije združenega dela prevzemajo pravice in dolžnosti po tem sporazumu.

16. člen

Delavci posamezne temeljne organizacije združenega dela v železarni le z referendumom odločajo o izločitvi temeljne organizacije združenega dela iz železarne. Sklep o izločitvi temeljne organizacije združenega dela se izvrši le s soglasjem ostalih podpisnic tega sporazuma in po postopku, ki ga določa zakon.

17. člen

O pripojitvi druge organizacije združenega dela k železarni odloča delavski svet železarne v soglasju s temeljnimi organizacijami združenega dela.

18. člen

Z aneksom k temu sporazumu ali s posebnim sporazumom se pri vseh vrstah združevanja določijo zlasti: pravni status, ekonomski odnosi, samoupravni odnosi, medsebojni odnosi in obveznosti, skupno ustvarjanje dohodka in udeležbi v delitvi, izpolnjevanje družbenih obveznosti, opravljanje skupnih poslov in načrtovanje nadaljnega razvoja dejavnosti.

19. člen

V primerih vlaganja sredstev drugih organizacij združenega dela ali drugih oseb za razvoj Železarn se medsebojni poslovni odnosi in obveznosti določijo in dogovorijo s pogodbo in sporazumom.

Med temeljno organizacijo združenega dela v katero se vlagajo ta sredstva in ostalimi temeljnimi organizacijami združenega dela v Železarni se medsebojni odnosi uredijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

Samoupravna delovna skupina

20. člen

Samoupravna delovna skupina je temeljna oblika neposrednega upravljanja posameznega delavca v temeljni organizaciji združenega dela in železarni. Sestanki samoupravnih delovnih skupin so oblika sestajanja zbora delovne skupnosti temeljne organizacije združenega dela.

21. člen

Samoupravna delovna skupina omogoča delavcem, da sodelujejo v postopkih oblikovanja in sprejemanja samoupravnih odločitev, da dajejo predloge in postavljajo zahteve za reševanje zadev v zvezi z delom in samoupravljanjem, da postavljajo vprašanja v zvezi s poslovanjem in samoupravljanjem, da izmenjujejo obojestranske informacije in da nadzorujejo učinkovitost izvajanja samoupravnih odločitev.

22. člen

Samoupravna delovna skupina se ustanovi na ožjem delovnem področju in ima svojega vodjo. Samoupravno delovno skupino ustanavlja in odpravlja delavski svet temeljne organizacije združenega dela na predlog delavcev ožjega delovnega področja. Kriteriji za ustanavljanje samoupravne delovne skupine so predvsem naslednji:

1. možnost spremljanja rezultatov dela,
2. izmensko delo delavcev tako, da se omogoči vsem delavcem sodelovanje v delu samoupravne delovne skupine,
3. posamezna delovna področja v okviru organizacijske enote v temeljni organizaciji združenega dela.

Organi samoupravljanja v temeljni organizaciji združenega dela in skupnih službah

23. člen

Podpisnice tega sporazuma so soglasne, da bodo temeljne organizacije združenega dela imele naslednje organe:

1. Organ upravljanja:
Delavski svet temeljne organizacije združenega dela
2. Kolektivne izvršilne organe:
Odbor za gospodarstvo
Odbor za dohodek in nagrajevanje
Odbor za kadre in medsebojna razmerja
Odbor za delovno varnost
Komisija za kršitve delovne dolžnosti.

24. člen

Skupne službe bodo imele naslednje organe:
1. Organ upravljanja:
Delavski svet skupnih služb
2. Kolektivne izvršilne organe:
Odbor za poslovanje in organizacijo skupnih služb
Odbor za kadre, medsebojne odnose in nagrajevanje
Odbor za delovno varnost
Komisija za kršitve delovne dolžnosti.

25. člen

Poleg naštetih kolektivnih izvršilnih organov lahko temeljne organizacije združenega dela ali skupne službe ustanovijo glede na specifičnosti poslovanja tudi druge kolektivne izvršilne organe.

Statut železarn bo podrobneje določil organizacijo, področja dela in pristojnosti posameznega samoupravnega organa temeljne organizacije združenega dela in skupnih služb.

Temeljna organizacija združenega dela lahko glede na specifične pogoje v notranji organizaciji samoupravljanja ustanovi obračunske enote in njihove ustrezne samoupravne organe.

Skupni samoupravni organi Železarn

26. člen

Temeljne organizacije združenega dela in skupne službe združene s tem temeljnim samoupravnim sporazumom v delovno organizacijo železarno

Jesenice, so sporazumne, da v Železarni obstojajo naslednji skupni samoupravni organi:

1. Organ upravljanja:
Delavski svet Železarn
2. Kolektivni izvršilni organi:
Odbor za gospodarstvo
Odbor za dohodek in nagrajevanje
Odbor za delovne in življenjske pogoje
Odbor za kadre
Odbor za splošne zadeve in informiranje
Odbor za raziskave, izume in racionalizacije
Komisija za delovna razmerja
Komisija za stanovanjska vprašanja
Komisija za pritožbe
Komisija za kršitve delovne dolžnosti
3. Kolektivni organ:
Odbor notranje kontrole

Delavski svet železarn

27. člen

Delavski svet Železarn sestavljajo delegati temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb. Delegate volijo neposredno delavci združeni v temeljne organizacije združenega dela in delavci skupnih služb.

28. člen

Delavski svet Železarn šteje 70 članov. Vsako temeljno organizacijo združenega dela in skupne službe zastopa delegacija ki šteje 14 delegatov. Kandidatno listo delegatov temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb predlaga sindikalna organizacija oziroma skupina najmanj 10 delavcev.

29. člen

Volitve razpisuje delavski svet Železarn. Mandat članov delavskega sveta traja 4 leta. Na vsaki 2 leti se izvoli polovica članov posamezne delegacije. Nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta.

30. člen

Delavski svet Železarn z večino glasov vsake posamezne delegacije temeljne organizacije združenega dela:

1. sprejema, spreminja in dopolnjuje statut in ostale skupne samoupravne akte Železarn,
 2. odloča o investiranju, kreditiranju in drugih oblikah uporabe združenih finančnih sredstev,
- Delavski svet Železarn po predhodnem soglasju delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela z večino glasov:

1. sprejema dolgoročne, srednjeročne in letne načrte železarn,
 2. sprejema skupne periodične obračune in skupni zaključni račun ter odloča o sanacijskih programih posamezne temeljne organizacije združenega dela,
 3. odloča o opustitvi posamezne proizvodne dejavnosti ali posameznega proizvoda, če to vpliva na poslovni uspeh železarn,
 4. odloča o združevanju sredstev, vlaganju ali poslovnem združevanju z zunanjimi partnerji,
 5. odloča o pristopu tovarne k družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom.
- Po predhodnem mnenju delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela, delavski svet Železarn z večino glasov:

1. določa poslovno politiko Železarn,
2. sprejema stališča Železarn po zadevah, ki jih delavski svet združenega podjetja daje v razpravo.

Delavski svet Železarn z večino glasov:

1. odloča o nakupu in prodaji nepremičnin, o prodaji osnovnih sredstev nad 500.000 din in vseh objektov družbenega standarda,
2. voli in razrešuje skupne kolektivne izvršilne organe, svoje občasne komisije in delavce Železarn kot njene predstavnike v zunanjih organih,
3. voli in razrešuje skupne individualne organe,
4. voli člane delegacije Železarn v delavski svet združenega podjetja,
5. razpisuje referendum in volitve v samoupravne organe,
6. sprejema program narodne obrambe in samozashite, odobrava finančna sredstva in imenuje odbor za splošni ljudski odpor ter štab za samozashito.

Delavski svet Železarn odloča tudi o drugih splošnih vprašanjih skupnega pomena ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon, statut ali drugi skupni samoupravni akt Železarn.

Kolektivni izvršilni organi

31. člen

Odbori in komisije pri delavskem svetu Železarn so skupni kolektivni izvršilni organi Železarn. Samostojno odločajo v okviru svojih pristojnosti skladno z določili tega sporazuma, drugih skupnih samoupravnih aktov in v okviru sprejete poslovne politike železarn. Nadzirajo izvajanje sklepov ter rezultate dela skupnih individualnih izvršilnih organov na svojem področju delovanja.

32. člen

Skupne kolektivne izvršilne organe Železarn voli in razrešuje delavski svet Železarn. Mandat članov kolektivnih izvršilnih organov traja 2 leti, štejejo od 5 do 11 članov. V teh organih morajo biti zastopane vse temeljne organizacije združenega dela.

33. člen

Pristojnosti odbora za gospodarstvo:

1. Sprejema poslovne odločitve v okviru letnega gospodarskega načrta in sicer:
 - časovno krajše preusmeritve proizvodnje,
 - splošne in posebne kupoprodajne pogoje,
 - preusmeritev prodaje na interesna področja,
 - začasno kooperacijsko sodelovanje.
2. Obravnava in sklepa o inozemskih reklamacijah, tečajnih razlikah in drugih zunanji trgovinskih problemih.
3. Odobrava posamezne projekte, ki se financirajo iz združenih sredstev amortizacije ali investicijskega vzdrževanja. Odobrava posamezne projekte, ki še niso zajeti v programu vlaganj iz združenih sredstev, vendar s predhodnim soglasjem temeljnih organizacij združenega dela o dodatnem združevanju sredstev.
4. Odobrava odprodajo osnovnih sredstev, razen nepremičnin, ki so v upravljanju skupnih služb, do vrednosti 500.000 din.
5. Odobrava najemanje in dajanje kreditov v okviru gospodarskega načrta.
6. Odloča o inventurnih razlikah, ki nastajajo pri skupnem poslovanju.
7. Mesečno obravnava izvrševanje gospodarskega načrta Železarn, spremlja gibanje stroškov in sprejema ustrezne ukrepe.
8. Odloča o vseh vrstah zavarovanja družbene lastnine v upravljanju Železarn in zavarovanju članov delovne skupnosti.

34. člen

Pristojnosti odbora za dohodek in nagrajevanje so:

1. Obravnava skupne periodične obračune in skupni zaključni račun ter predlaga delavskemu svetu Železarn delitev dohodka na osebne dohodke in sklade.
2. Potrjuje mesečne in trimesečne obračune OD ter jih usklajuje s finančnimi rezultati in samoupravnimi sporazumi.
3. Obravnava in odloča o spremembah osnov meril za oblikovanje OD po predhodnem soglasju temeljnih organizacij združenega dela.
4. Upravljanja s skupnim solidarnostnim skladom.
5. Spremlja gibanje dohodka in osebnih dohodkov po temeljnih organizacijah združenega dela in železarn.

35. člen

Pristojnosti odbora za delovne in življenjske pogoje so:

1. Sprejema program skupnih preventivnih in sanacijskih ukrepov s področja delovne varnosti, ki obsega: varstvo pri delu, zdravstveno in socialno varstvo ter požarno varnost na podlagi predlogov in programov temeljnih organizacij združenega dela.
2. Sprejema preventivne in sanacijske ukrepe na področju varstva okolja.
3. Obravnava smrtnih in težje poškodbe, kolektivne nezgode, poročila in zahteve inšpekcijskih služb ter službe za varstvo pri delu. Sprejema ustrezne ukrepe.
4. Sprejema letni načrt gradnje stanovanj v okviru srednjeročnega programa in smernice stanovanjske gradnje. Upravlja s skupnim skladom stanovanjske izgradnje.
5. Potrjuje vrstni red prosilcev stanovanj na podlagi javne razprave v delovnih skupinah in rešuje pritožbe na odločbe stanovanjske komisije.

6. V okviru sprejetih načrtov in smernic o rasti družbenega standarda odloča o koriščenju združenih sredstev sklada skupne porabe.

7. Odloča o skupnih akcijah s področja rekreacije.

36. člen

Pristojnosti odbora za kadre so:

1. Sprejema načrt perspektivnih potreb po kadrih z višjo in visoko šolsko izobrazbo, Potrjuje kadrovanje delavcev za delovna mesta v rangu obratovodij, vodij služb, direktorjev temeljnih organizacij združenega dela, direktorjev sektorjev in glavnega direktorja.

2. Sprejema program rednega, dopolnilnega in funkcionalnega izobraževanja ter specializacije. V ta namen odobrava koriščenje skupnih sredstev.

3. Dodeljuje štipendije in odobrava študijske ugodnosti delavcem železarne.

4. Odloča o premetitvah kadra z višjo in visoko šolsko izobrazbo iz temeljne organizacije združenega dela v temeljno organizacijo združenega dela s predhodnim soglasjem pristojnega organa temeljne organizacije združenega dela.

37. člen

Pristojnosti odbora za splošne zadeve in informacije so:

1. Sprejema organizacijske predpise, ki urejajo poslovanje na področju vse železarne.

2. Odobrava službena potovanja v inozemstvo, obravnava poročila o izvršenih službenih potovanjih in sprejema ustrezne ukrepe.

3. Sprejema program reklamnih akcij in predračun sredstev za reprezentanco. Obravnava poročila o izvajanju programa in kontrolira porabo sredstev.

4. Sprejema ukrepe o varovanju družbene lastnine v upravljanju železarne in ukrepe s področja varovanja poslovne tajnosti.

5. Sklepa o odstranitvi delavca iz železarne.

6. Skrbi za razvoj učinkovitih oblik informiranja, nadzira izvajanje informacijske dejavnosti ter sprejema ustrezne ukrepe. Daje smernice in spremlja delo redakcijskega odbora glasila Železar.

7. Sprejema program in predračun sredstev informativne dejavnosti ter nadzira porabo sredstev.

8. V okviru svojih pristojnosti rešuje vloge naslovljene na Železarno, imenuje zastopnike železarne in odloča o včlanjevanju železarne v razna društva in organizacije.

38. člen

Pristojnosti odbora za raziskave, izume in racionalizacijo so:

1. Usmerja raziskovalno dejavnost novatorstvo in racionalizatorstvo.

2. Razpisuje posamezne akcije iz predhodne točke, obravnava predloge rešitev in odobrava nagrade.

3. Odloča o odškodninah za uspešne predloge novatorstva in racionalizatorstva, če odškodnina presega vrednost določeno s skupnim samoupravnim aktom.

4. Sklepa o patentiranju proizvodov, izdelkov in postopkov ter predlaga delavskemu svetu Železarne nakup in prodajo patentov ter licenc.

5. Sprejema ukrepe za zaščito industrijske lastnine Železarne.

39. člen

Pristojnosti komisije za delovna razmerja so:

1. Sklepa delovno razmerje in sprejema v Železarno vse delavce, razen delavcev, ki se sprejemajo po razpisu.

Delavce sprejema na podlagi zahtev in potreb temeljnih organizacij združenega dela.

2. S soglasjem pristojnih organov temeljnih organizacij združenega dela odloča o premetitvah iz ene v drugo temeljno organizacijo združenega dela, razen za delavce, katere premešča odbor za kadre.

3. Sklepa o prenehanju delovnega razmerja delavcev iz 1. točke tega člena.

40. člen

Pristojnosti komisije za stanovanjska vprašanja so:

1. Obravnava vloge delavcev za dodelitev stanovanj.

2. Sprejema predlog vrstnega reda prosilcev stanovanj in ga daje v javno razpravo. Po javni razpravi ga s stališči posreduje odboru za delovne in življenjske pogoje v potrditev.

3. Dodeljuje posameznim prosilcem stanovanja iz skupnega sklada na podlagi potrjenega vrstnega reda prosilcev.

4. Predlaga odboru za delovne in življenjske pogoje dodelitev posojila delavcem za individualno gradnjo in nakup stanovanj.

41. člen

Pristojnosti komisije za pritožbe so:

1. Rešuje pritožbe delavcev na odločbe in sklepe, s katerimi se urejajo njihove pravice in dolžnosti, razen v primerih ko gre za pristojnost delavskega sveta temeljne organizacije združenega dela oziroma Železarne ter v primerih, za katere je po splošnih samoupravnih aktih pristojen kakšen drug organ. Sklep komisije je dokončen.

2. Rešuje tudi pritožbe delavcev na ukrepe, ki jih je izrekla komisija za kršitve delovne dolžnosti pri delavskem svetu Železarne.

Sklep komisije je dokončen.

42. člen

Pristojnosti komisije za kršitve delovne dolžnosti so:

1. Obravnava in izreka ukrepe za lažje in hujše kršitve delovne dolžnosti delavcem Železarne na delovnih mestih: obratovodij, vodij služb, direktorjev oziroma delavcev njihovih rangov ter v primerih, kadar lažje ali hujše kršijo delovno dolžnost delavci iz dveh ali več temeljnih organizacij združenega dela.

2. Obravnava in izreka ukrepe izključitve za posebno hude kršitve delovne dolžnosti vsem delavcem Železarne.

3. Obravnava in rešuje pritožbe, kot organ druge stopnje na izrečene ukrepe komisij za kršitve delovnih dolžnosti v temeljnih organizacijah združenega dela.

Odbor notranje kontrole

43. člen

Odbor notranje kontrole je skupni organ temeljnih organizacij združenega dela. Šteje 9 članov, od katerih po dva delegira delavski svet vsake temeljne organizacije združenega dela, enega pa delavski svet skupnih služb.

Za člana odbora ne more biti deligiran nihče, ki ima po statutu položaj odgovornega delavca ali je član kateregakoli samoupravnega organa v Železarni. Mandat traja 2 leti. Nihče ne more biti delegiran dvakrat zaporedoma.

44. člen

Odbor notranje kontrole deluje na vseh področjih poslovanja in samoupravljanja v Železarni, zlasti pa nadzira:

1. izvajanje samoupravnih in drugih aktov ter sklepov

2. uveljavljanje samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev

3. dopolnjevanje samoupravne zakonodaje in razvijanje samoupravnih odnosov

4. poslovanje z domačimi in tujimi poslovnimi partnerji

5. uporabo družbenih sredstev.

45. člen

Odbor obravnava problematiko s področij delovanja na pobudo posameznega delavca, delovne skupine, samoupravnih organov, družbeno političnih organov, služb in organov družbeno političnih skupnosti.

Odbor ima pravico zahteva poročila ali tolmačenja ter potrebno dokumentacijo od samoupravnih organov, strokovnih služb ali posameznikov.

46. člen

Odbor deluje le na seji. Na podlagi svojih ugotovitev predlaga pristojnim samoupravnim organom, da konkretne zadeve obravnavajo in sprejmejo ustrezne ukrepe.

V. INDIVIDUALNI ORGANI TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA, SKUPNIH SLUŽB IN SKUPNI INDIVIDUALNI ORGANI

Individualni organ temeljne organizacije združenega dela je:

direktor temeljne organizacije združenega dela

Individualni organ skupnih služb je:

pomočnik glavnega direktorja za ekonomska vprašanja

Skupni individualni organi so:

Glavni direktor

Pomočnik glavnega direktorja za ekonomska vprašanja

Pomočnik glavnega direktorja za proizvodna in tehnična vprašanja

Direktor sektorja za novogradnje

Direktor prodajnega sektorja

Direktor finančno računskega sektorja

Direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo

Direktor kadrovskega sektorja

Direktor sektorja za tehnično kontrolo in raziskave

Sekretar

Skupni individualni organi

48. člen

Skupni individualni organi so voljeni organi, ki samostojno opravljajo in izvršujejo pravice in dolžnosti na določenem delovnem področju po zakonskih predpisih, določenih tega sporazuma, statutu in drugih skupnih samoupravnih aktih ter posameznih sklepih delavskega sveta Železarne in skupnih kolektivnih izvršilnih organov.

49. člen

Skupne individualne organe voli delavski svet železarne za mandatno dobo 4 let. Kandidata predlaga delavskemu svetu železarne razpisana komisija po javnem razpisu ob pogojih in po postopku, ki je določen s statutom železarne.

50. člen

O predčasni razrešitvi skupnega individualnega organa odloča delavski svet železarne na predlog komisije za presojo zahteve za razrešitev ob pogojih, ki jih določa statut železarne.

51. člen

Glavni direktor je zakoniti zastopnik in ima kot skupni individualni organ zlasti te pristojnosti:

1. vodi poslovanje Železarne,

2. koordinira delo direktorjev temeljnih organizacij združenega dela in skupnih individualnih izvršilnih organov,

3. izvršuje in organizira izvrševanje sklepov delavskega sveta Železarne, odbora za gospodarstvo in komisije za pritožbe,

4. skrbi za zakonitost dela in za izpolnjevanje zakonskih obveznosti Železarne kot celote.

52. člen

Glavni direktor je samostojen pri delu in za svoje delo odgovarja delavskemu svetu Železarne, zlasti je odgovoren:

1. za oblikovanje koncepta in pripravo dolgoročnega razvoja Železarne,

2. za koordinacijo dela med temeljnimi organizacijami združenega dela pri realizaciji gospodarskega načrta Železarne,

3. za zakonitost poslovanja Železarne kot celote in izvrševanje določil tega sporazuma in drugih skupnih samoupravnih aktov,

4. za nadaljni razvoj samoupravnih odnosov,

5. za pravočasno informiranje delovne skupnosti o poslovanju in delu Železarne,

6. za področje narodne obrambe in samozaščite ter varovanje poslovne in vojne tajne.

53. člen

Temeljne organizacije združenega dela so sporazumne, da ima glavni direktor pravico zadržati izvršitev vsakega sklepa ali akta temeljne organizacije združenega dela in skupnih organov Železarne, če meni, da so v nasprotju z zakonskimi predpisi, tem sporazumom in drugimi samoupravnimi akti Železarne. O svojem stališču obvesti delavski svet temeljne organizacije združenega dela ali delavski svet Železarne.

54. člen

Pristojnosti in odgovornosti ostalih skupnih individualnih organov določa statut železarne.

VI. SKUPNI POSLI

55. člen

Zaradi uresničevanja skupnih ciljev temeljnih organizacij združenega dela združenih v Železarni, podpisnice s tem sporazumom določajo vrsto in obseg poslov, ki so za njih v Železarno skupni, ki jih upravljajo skupni samoupravni organi Železarne in izvršujejo skupne službe.

Temeljne organizacije združenega dela so sporazumne, da del skupnih poslov lahko skupni organi Železarne prenesejo na združeno podjetje Slovenske železarne.

56. člen

Skupni posli za vse temeljne organizacije združenega dela in železarno so na naslednjih področjih poslovanja:

1. Zastopanje
2. Planiranje, raziskava in razvoj
3. Komercialni posli
4. Viri sredstev, sredstva, dohodek in skladi
5. Kadri in delovna razmerja
6. Informiranje
7. Splošni posli
8. Narodna obramba in samozaščita
9. Samoupravni akti

Skupni posli iz naštetih področij poslovanja se podrobneje določajo v naslednjih poglavjih tega sporazuma.

57. člen

Skupni posli so tudi tisti, ki so določeni v skupnih samoupravnih aktih, drugih samoupravnih sporazumih ali posebnih dogovorih med temeljnimi organizacijami združenega dela. Posamezna ali več temeljnih organizacij združenega dela se lahko sporazumejo s skupnimi službami, da opravljajo posamezne posle iz njihovega področja dela.

58. člen

Zadeve, ki niso s tem sporazumom opredeljene kot skupni posli, se opravljajo v temeljnih organizacijah združenega dela. V tem samoupravnem sporazumu in ostalih skupnih samoupravnih aktih se z opredelitvijo skupnih poslov konkretno določi obseg poslov, ki se opravljajo v temeljnih organizacijah združenega dela ali skupnih službah tudi na področju skupnih poslov. Istočasno se določi koordinacija in postopek opravljanja teh poslov.

59. člen

Skupni posli se opravljajo na osnovi letnih programov dela, ki jih sprejme delavski svet železarne po predhodnem soglasju delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela.

Temeljne organizacije združenega dela se obvezujejo, da bodo za opravljanje skupnih poslov tekoče zagotovile potrebna sredstva. Končni obračun se opravi na osnovi opravljenega dela.

60. člen

Temeljne organizacije združenega dela imajo pravico sodelovati pri opravljanju skupnih poslov. Temeljne organizacije združenega dela se obvezujejo, da bodo na zahtevo skupnih služb sodelovale in nudile potrebno pomoč pri opravljanju skupnih poslov.

61. člen

Skupni organi železarne in temeljne organizacije združenega dela imajo pravico kontrolirati ali se opravljajo skupni posli v okviru sprejete poslovne politike, smernic in interesov temeljne organizacije združenega dela oziroma železarne.

Skupne službe so dolžne periodično ali na zahtevo poročati skupnim organom železarne ali posameznim temeljnim organizacijam združenega dela o uspešnosti opravljanja skupnih poslov.

VII. ZASTOPANJE ŽELEZARNE

62. člen

Glavni direktor kot skupni individualni organ, je zakoniti zastopnik železarne, ki podpisuje v njenem imenu. Ostale skupne individualne organe, ki zastopajo in podpisujejo za železarno, nadomeščanje glavnega direktorja in pogoje za zasedbo teh delovnih mest določa statut železarne.

63. člen

Statut železarne določa tudi ostale podpisnike, ki imajo pravico podpisovanja in sopolisovanja za železarno iz delokroga delovnega mesta, ki ga zasedajo.

Glavni direktor lahko da splošno ali posebno pooblastilo za zastopanje in podpisovanje tudi drugim delavcem železarne.

64. člen

V razmerjih med temeljnimi organizacijami združenega dela in med temeljnimi organizacijami združenega dela ter železarno zastopa in podpisuje za temeljno organizacijo združenega dela kot individualni organ direktor temeljne organizacije združenega dela.

65. člen

Temeljne organizacije združenega dela pooblašajo skupne samoupravne organe in skupne službe železarne, da sklepajo pogodbe s tretjimi osebami za račun ene ali več temeljnih organizacij združenega dela oziroma za železarno v okviru pooblastil po tem sporazumu, vendar le v imenu železarne.

Ne glede na določilo 1. odstavka tega člena pa temeljne organizacije, združenega dela lahko sklepajo pogodbe s tretjimi osebami po pooblastilu, vendar le v imenu železarne za svoj račun ali za račun železarne.

66. člen

Skupne službe samostojno urejajo poslovna razmerja, ki ne presegajo okvirov gospodarskih načrtov temeljnih organizacij združenega dela in železarne ter sprejete poslovne politike za poslovno leto. O poslovnih rezultatih in problematiki pa obveščajo temeljne organizacije združenega dela in skupne samoupravne organe železarne.

Pri sklepanju pogodb izven sprejete poslovne politike oziroma gospodarskih načrtov temeljnih organizacij združenega dela in železarne pa morajo skupne službe imeti predhodno pooblastilo pristojnih skupnih samoupravnih organov železarne oziroma prizadetih temeljnih organizacij združenega dela.

67. člen

Glavni direktor železarne podpisuje pogodbo o nakupu in prodaji nepremičnin na podlagi sklepa delavskega sveta železarne in pogodbe o nakupu in prodaji osnovnih sredstev ter objektov družbenega standarda, na podlagi sklepa pristojnega samoupravnega organa.

68. člen

Statut železarne podrobneje določa omejitve in potrebna pooblastila za sklepanje pogodb.

VIII. PLANIRANJE, RAZISKAVE IN RAZVOJ

69. člen

Vsaka temeljna organizacija združenega dela sprejema smernice in določa cilje svojega dolgoročnega in srednjeročnega načrta.

Podpisnice tega sporazuma se obvezujejo, da bodo svoje sprejete dolgoročne in srednjeročne načrte, med seboj usklajevale in oblikovale skupen načrt dolgoročnega in srednjeročnega razvoja železarne.

Skupen načrt razvoja železarne mora omogočati razvoj vseh temeljnih organizacij združenega dela skladno z razpoložljivimi sredstvi.

70. člen

Dolgoročni in srednjeročni načrti morajo obvezno vsebovati finančno konstrukcijo njihove realizacije, iz katere mora biti razvidno, katera vlaganja se krijejo iz sredstev temeljne organizacije združenega dela, s sovlaganjem ali iz sredstev združenih po tem sporazumu, oziroma iz sredstev vlagateljev izven železarne.

71. člen

Temeljne organizacije združenega dela in železarna uresničujejo svoje dolgoročne in srednjeročne načrte s sprejetjem in izvrševanjem letnih načrtov temeljnih organizacij združenega dela in skupnim letnim načrtom železarne.

Podlaga za letne načrte so: potrebe širše družbene skupnosti izražene v zahtevah tržišča, optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet, težnje delovne skupnosti za delo pod čimboljšimi delovnimi pogoji, doseganje čimboljših ekonomskih učinkov in nadaljna rast osebnega in družbenega standarda.

Z letnimi načrti temeljne organizacije združenega dela in železarna določajo naloge, ukrepe in sredstva za uresničevanje načrtovanih ciljev.

72. člen

Skupne službe sestavljajo predloge dolgoročnih, srednjeročnih in letnih načrtov na podlagi sprejetih smernic in ciljev temeljnih organizacij združenega dela in železarne ter jih posredujejo pristojnim organom v obravnavo in sprejem.

Skupne načrte usklajuje in sprejema delavski svet železarne v soglasju s temeljnimi organizacijami združenega dela, načrte temeljnih organizacij združenega dela pa sprejemajo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela.

73. člen

Skupne službe so dolžne periodično ali občasno na zahtevo pristojnih organov poročati o izvrševanju sprejetih načrtov. Pristojni organi temeljnih organizacij združenega dela in železarne na podlagi teh poročil nadzirajo uresničevanje načrtov.

74. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznavne, da bodo razvijale raziskave na področju tehnologije in tehnike, tržišča, ekonomike in organizacije, kadrov in medsebojnih odnosov, informiranja ter samoupravljanja, s skupnimi programi, ki jih izvajajo skupne službe.

Skupni program raziskav je sestavni del letnega načrta železarne.

IX. KOMERCIALNI POSLI

75. člen

Podpisnice tega sporazuma so soglasne, da bodo za njih in železarno, komercialne posle opravljale skupne službe v okviru sprejetih načrtov.

Temeljne organizacije združenega dela pooblašajo skupne službe, da opravljajo za njih tudi tiste komercialne posle, ki spadajo v okvir dejavnosti posameznih temeljnih organizacij združenega dela, presegajo pa okvir sprejetih načrtov.

Skupne službe so dolžne opravljati komercialne posle tako, da se doseže čimboljši poslovni uspeh za temeljne organizacije združenega dela in železarno.

76. člen

Komercialni posli, ki jih opravljajo skupne službe, so predvsem:

1. raziskava tržišča,
2. nabava in prodaja na domačem in zunanjem tržišču,
3. sprejemanje ter oddajanje naročil za storitve in usluge,
4. opravljanje skladiščnih in špediterskih poslov,
5. reševanje vseh reklamacijskih postopkov,
6. organiziranje in opravljanje ekonomske propagande.

V okviru svoje dejavnosti in razpoložljivih sredstev temeljne organizacije združenega dela sklepajo komercialne posle med seboj samostojno ali s sodelovanjem skupnih služb.

X. SREDSTVA, DOHODEK IN SKLADI

Sredstva

77. člen

Temeljne organizacije združenega dela samostojno razpolagajo s sredstvi, ki jih imajo v upravljanju ter pridobivajo, ugotavljajo in delijo dohodek v skladu z določili tega sporazuma.

V prilogi, ki je sestavni del tega sporazuma je prikazana in opravljena razdelitev sredstev na temeljne organizacije združenega dela in skupne službe.

78. člen

Temeljne organizacije združenega dela razpolagajo z osnovnimi sredstvi, skrbijo za njihovo gospodarno uporabo, vzdrževanje, zavarovanje in obnovo ter samostojno odločanje o notranjem prometu z njimi. V prometu z osnovnimi sredstvi imajo temeljne organizacije združenega dela prodajno pravico.

Delavski svet temeljne organizacije združenega dela odloča o prodaji osnovnih sredstev, razen nepremičnin, do vrednosti 500.000 din.

79. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznavne, da bodo za nove naložbe združevale sredstva amortizacije in ostanka dohodka, namenjenega za poslovni sklad v višini, za katero se bodo dogovorile in jo določile v letnem gospodarskem načrtu železarne.

Združena sredstva se črpajo v skladu z dolgoročnimi, srednjeročnimi in letnimi programi vlaganj, ki jih sprejme delavski svet železarne v soglasju s temeljnimi organizacijami združenega dela.

80. člen

Obveznosti, ki jih je imela železarna na dan ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela in skupne službe, se ne razdelijo, temveč se krijejo iz združenih sredstev.

81. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznavne, da ostanejo obratna sredstva združena na skupnem žiro računu. Temeljne organizacije združenega dela samostojno gospodarijo z delom obratnih sredstev, ki so zajeta v lastnih zalogah. Zaloge so vrednotene po notranjih planskih cenah.

82. člen

Z združenimi obratnimi sredstvi in njihovimi viri poslujejo skupne službe. Ta obratna sredstva so zajeta v zalogah skupnih skladišč, pri dobaviteljih, pri kupcih in na žiro računu.

83. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznavne, da se z letnim gospodarskim načrtom določijo potrebna obratna sredstva in predvidi najemanje kreditov za manjkajoča obratna sredstva.

84. člen

Temeljne organizacije združenega dela soglašajo, da se ustvarjena devizna sredstva vodijo na skupnem deviznem računu Železarne, z letnim gospodarskim načrtom pa se določi njihova uporaba.

Dohodek

85. člen

Temeljne organizacije združenega dela ustvarjajo dohodek z lastnim delom vrednotenim po notranjih planskih cenah, določenih z letnim gospodarskim načrtom z udeležbo v dohodku ustvarjenim s skupnim poslovanjem Železarne. Udeležbo posamezne temeljne organizacije združenega dela in skupnih služb v skupnem dohodku urejajo instrumenti, ki so določeni v letnem gospodarskem načrtu.

Instrumenti letnega gospodarskega načrta, ki urejajo pridobivanje dohodka za posamezno temeljno organizacijo združenega dela, morajo zagotoviti enake pogoje poslovanja vsem temeljnim organizacijam združenega dela in skupnim službam.

86. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da se zakonske in pogodbenne obveznosti poravnajo skupno za vso Železarno. S skupnim zaključnim računom se ugotavlja ustvarjeni dohodek za Železarno.

Po kriteriju skupnih obveznosti se ostanek dohodka ugotavlja z internimi zaključnimi računi po temeljnih organizacijah združenega dela in skupnih službah, na podlagi delovanja dogovorjenega notranjega tržišča.

87. člen

Temeljne organizacije združenega dela delijo doseženi dohodek iz predhodnega člena na osebne dohodke in sklade.

Skir

88. člen

Temeljne organizacije združenega dela so soglasne, da bodo po končanem obračunu osebnih dohodkov, ostanek dohodka združevale v tele skupne sklade:

1. poslovni sklad
2. rezervni sklad
3. solidarnostni sklad
4. sklad skupne porabe
5. sklad za stanovanjsko gradnjo

S skupnimi skladi upravljajo temeljne organizacije združenega dela preko skupnih organov samoupravljanja v skladu s tem sporazumom. Strokovne naloge pri realizaciji programov koriščenja sredstev skupnih skladov, opravljajo skupne službe.

89. člen

Višino sredstev, ki jih bo posamezna temeljna organizacija združenega dela obvezno združila v skupne sklade, določijo temeljne organizacije združenega dela sporazumno z letnim gospodarskim načrtom in obračunajo po skupnem zaključnem računu.

90. člen

Temeljne organizacije združenega dela se obvezujejo, da bodo sredstva, ki so predvidena z letnim gospodarskim načrtom za poslovni, rezervni in solidarnostni sklad, združevala v skupne sklade. Sredstva združena v teh skladih, se evidenčno vodijo ločeno po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela tako, da je vedno mogoče ugotoviti koliko sredstev je posamezna temeljna organizacija združenega dela združila.

91. člen

Namen in uporabo poslovnega ter rezervnega sklada določajo zakonski predpisi.

Solidarnostni sklad je namenjen za posojila, dotacije in sanacije posamezne temeljne organizacije združenega dela.

92. člen

Temeljne organizacije združenega dela so soglasne, da bodo združevale del dohodka, dogovorjen in določen za vsako temeljno organizacijo združenega dela z letnim gospodarskim načrtom

v sklad skupne porabe za kritje skupnih potreb zlasti za:

1. investicijska vlaganja v objekte družbenega standarda,
2. kritje stroškov v zvezi z vzdrževanjem teh objektov,
3. financiranje skupnih akcij rekreacije delavcev železarne,
4. financiranje strokovnega izobraževanja kadrov,
5. dajanje dotacij družbenim organizacijam in društvom,
6. financiranje vzgojno varstvenih dejavnosti in ostalih skupnih potreb članov delovne skupnosti, ki se lahko krijejo iz tega sklada,
7. nagrade jubilarom dela.

Posamezna temeljna organizacija združenega dela samostojno razpolaga z denarnimi sredstvi sklada skupne porabe, ki jih ni združila, evidenčno pa se ločeno po temeljnih organizacijah združenega dela vodijo na skupnem računu. Ta sredstva uporablja za kritje potreb delavcev temeljnih organizacij združenega dela.

93. člen

Podpisnice tega sporazuma soglašajo, da združujejo v skupni sklad za stanovanjsko gradnjo vsa pridobljena sredstva po enotnem prispevku na osebni dohodek, za katerega se dogovorijo pri sprejemanju letnega gospodarskega načrta. Tako združena sredstva se uporabljajo po programu za gradnjo stanovanj in za posojila individualnim graditeljem.

Stanovanja in sredstva se delijo solidarno po vrstnem redu prosilcev, ki je enoten za vso Železarno.

Temeljna organizacija združenega dela lahko del dohodka s katerim samostojno razpolaga namenja za stanovanjsko izgradnjo. Ta sredstva lahko združi ali uporabi za nakup stanovanj. Tako pridobljena stanovanja dodeljuje delavcem temeljnih organizacij združenega dela po vrstnem redu prosilcev temeljnih organizacij združenega dela, ki je izveček enotnega vrstnega reda Železarne.

94. člen

Sredstva namenjena za stanovanjsko gradnjo se ločeno po temeljnih organizacijah združenega dela vodijo na skupnem računu: koliko sredstev je temeljna organizacija združenega dela združila in s kolikimi sredstvi temeljna organizacija združenega dela samostojno razpolaga.

Osební dohodek

95. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da se v Železarni ustvarjajo in delijo osebni dohodki po enotnih kriterijih, ki so izraženi:

1. v enotnem vrednotenju delovnih mest,
2. v enotnem sistemu normativov dela,
3. v enotnem sistemu merjenja učinka,
4. v enotnem sistemu dodatkov,
5. v enotnih kriterijih udeležbe v minulem delu.

Samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnega dohodka, ki ga sprejemajo temeljne organizacije združenega dela v Železarni, podrobno ureja enoten sistem delitve dohodka in osebnega dohodka.

96. člen

Politiko ustvarjanja in delitve osebnega dohodka določa vsako leto gospodarski načrt železarne. Z gospodarskim načrtom se določijo tudi razponi gibanja osebnega dohodka za vso Železarno in po temeljnih organizacijah združenega dela.

Temeljne organizacije združenega dela samostojno gospodarijo in delijo ustvarjeni dohodek na osebne dohodke in sklade v okviru razponov določenih z letnim gospodarskim načrtom.

97. člen

K družbenim in samoupravnim dogovorom o delitvi dohodka in osebnega dohodka pristopa Železarna kot skupnost temeljnih organizacij združenega dela.

Knjigovodstvo in zaključni račun

98. člen

Temeljne organizacije združenega dela so soglasne, da bodo imele v smislu zakonskih predpisov skupno knjigovodstvo, ki pa mora omogočiti vsaki temeljni organizaciji združenega dela vpogled v stanje in zagotoviti podatke o njihovem poslovanju.

Obdelava vseh finančnih podatkov in rezultatov poslovanja se opravlja za vse temeljne organizacije združenega dela po enotnem sistemu.

99. člen

V skupnem samoupravnem aktu se določijo: vrste, načini in roki inventur, odgovornost oseb, ki opravljajo inventure ter način likvidiranja inventurnih razlik. Ta skupni samoupravni akt določa tudi način vodenja knjigovodstva, vrsto poslovnih knjig in odgovorne osebe za ažurno knjigovodstvo ter likvidacijo listin.

100. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da bodo sestavljale za obračun z družbeno skupnostjo in poslovnimi partnerji skupen zaključni račun in skupne periodične obračune za železarno kot celoto.

101. člen

Vsaka temeljna organizacija združenega dela Železarne sprejema za notranji obračun svoj interni zaključni račun in interni periodični obračun, ki mora vsebovati zlasti podatke o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka, o njegovi delitvi, o sredstvih, s katerimi razpolaga temeljna organizacija združenega dela, o gibanju osebnih dohodkov in o sredstvih na skladih, s katerimi samostojno razpolaga temeljna organizacija združenega dela.

Strokovne naloge v zvezi s sestavljanjem internega zaključnega računa in periodičnega obračuna, opravljajo skupne službe.

Interne periodične obračune ter interne zaključne račune morajo skupne službe predložiti v razpravo in sprejem temeljnim organizacijam združenega dela, pred sprejemom periodičnih obračunov in zaključnega računa Železarne.

Finančne akte iz tega člena podpisujeta direktor temeljne organizacije združenega dela in direktor finančno računovodskega sektorja Železarne.

XI. KADRI IN DELOVNA RAZMERJA

102. člen

Podpisnice tega sporazuma pooblašajo skupne službe, da opravljajo za njih in Železarno skupne posle na področju načrtovanja kadrov in urejanja delovnih razmerij v obsegu kot jih določa ta sporazum.

Skupni posli v smislu predhodnega odstavka so predvsem:

1. načrtovanje kadrov,
2. izobraževanje in štipendiranje,
3. sprejemanje na delo,
4. medsebojno urejanje delovnih razmerij,
5. delovno, zdravstveno in socialno varstvo,
6. družbeni standard.

103. člen

Na podlagi dolgoročnega načrta Železarne in dolgoročnih potreb temeljnih organizacij združenega dela, skupne službe načrtujejo perspektivne potrebe po kadrih.

Načrtovanje letnih potreb po kadrih z visoko, in višjo šolsko izobrazbo opravljajo za temeljne organizacije združenega dela in zase skupne službe, načrtovanje letnih potreb po kadrih do vključno srednje šolske izobrazbe pa opravljajo temeljne organizacije združenega dela same. Skupne službe so dolžne letne načrte potreb po kadrih v temeljnih organizacijah združenega dela uskladiati in združiti v letnem načrtu Železarne.

Kadrovanje na podlagi letnega načrta Železarne in tekočih zahtev temeljnih organizacij združenega dela, izvršujejo skupne službe.

104. člen

Vse naloge na področju izobraževanja, strokovnega izpopolnjevanja ter štipendiranja vseh vrst kadrov opravljajo skupne službe na podlagi sprejetih načrtov ter tekočih potreb in zahtev temeljnih organizacij združenega dela.

105. člen

Podpisnice tega sporazuma so soglasne, da se sprejemanje in prenehanje delovnega razmerja vseh vrst kadrov v delovno skupnost Železarn za vse temeljne organizacije združenega dela in skupne službe opravlja skupno.

Vse strokovne naloge v zvezi s sprejemom in prenehanjem delovnega razmerja, pripravištvom in civilno pravnim razmerjem izvršujejo skupne službe, razen uvajanja na delovno mesto.

106. člen

Temeljne organizacije združenega dela so izhajajoč iz pravic članov delovne skupnosti Železarn do minulega dela sporazumne, da članu delovne skupnosti ne more prenehati delovno razmerje zaradi tehnoloških in organizacijskih sprememb, če je bil v delovnem razmerju neprekinjeno najmanj 5 (pet) let.

Železarna bo v primerih iz prejšnjega odstavka zagotovila drugo ustrezno delovno mesto v Železarni ali v drugi delovni organizaciji.

107. člen

Temeljne organizacije združenega dela same urejajo medsebojna delovna razmerja v skladu s skupnimi samoupravnimi akti, razen premeščanja iz ene v drugo temeljno organizacijo združenega dela zaradi potreb oziroma napredovanja. Strokovne naloge v zvezi s tem izvršujejo skupne službe.

108. člen

Strokovne naloge s področja delovnega, zdravstvenega in socialnega varstva ter družbenega standarda opravljajo enotno skupne službe.

109. člen

Temeljne organizacije združenega dela pooblašajo skupne službe, da jih zastopajo v zadevah iz delovnih razmerij pred pravosodnimi, upravnimi in drugimi organi.

110. člen

Podpisnice tega sporazuma bodo vse zadeve iz delovnega razmerja reševale enotno s skupnimi tozadevnimi samoupravnimi akti, ki jih bodo sprejele.

XII. INFORMIRANJE

111. člen

Poslovanje in upravljanje Železarn in temeljnih organizacij združenega dela v njenem sestavu je javno ter podvrženo neposredni kontroli članov delovne skupnosti in družbenemu nadzoru.

Člani delovne skupnosti, delovne skupine, samoupravni organi temeljnih organizacij združenega dela in drugi organizacijski deli Železarn imajo pravico in dolžnost informiranja o poslovanju in upravljanju.

112. člen

Podpisnice sporazuma so soglasne, da se za nje skupno opravlja informativna dejavnost o upravljanju in skupnih poslih po tem sporazumu, zlasti o materialno finančnem stanju Železarn in posameznih temeljnih organizacij združenega dela ter o delu skupnih služb. Strokovne naloge v zvezi s skupno informativno dejavnostjo opravljajo skupne službe.

Temeljne organizacije združenega dela preko svojih organov in odgovornih delavcev opravljajo in organizirajo informiranje svojih članov, delovnih skupin, samoupravnih organov in skupnih samoupravnih organov Železarn, o svojem poslovanju in zadevah, ki se izključno rešujejo znotraj njih samih.

113. člen

Podpisnice tega sporazuma so soglasne, da je informativna dejavnost izven Železarn za Železarno in temeljne organizacije združenega dela skupnega pomena in se opravlja enotno preko skupnih samoupravnih organov in skupnih služb.

114. člen

Informativna dejavnost v Železarni in temeljnih organizacijah združenega dela se izvaja zlasti v naslednjih oblikah:

1. preko samoupravnih delovnih skupin,
2. na sestankih samoupravnih organov,
3. na sestankih družbeno političnih organizacij in
4. preko vseh oblik sestajanja vodstvenega ter strokovnega kadra.

Podpisnice sporazuma so soglasne, da se kot skupno informacijsko sredstvo izdaja glasilo delovne skupnosti Železarn »Železar« in druge občasne publikacije.

115. člen

V skladu s tem sporazumom se s splošnim skupnim aktom določijo informacijska sredstva, nosilci nalog informiranja in njihova odgovornost. Prav tako se s skupnim splošnim aktom določi enotna vsebina in obseg poslovnih tajnosti za Železarno in posamezne temeljne organizacije združenega dela ter odgovornost za kršitve.

XIII. SPLOŠNI POSLI

116. člen

Temeljne organizacije združenega dela so soglasne, da med skupne zadeve spadajo tudi naslednji splošni posli:

1. varovanje družbenega premoženja v upravljanju delovne skupnosti Železarn,
2. požarna varnost, zaščita pred elementarnimi nesrečami, odpravljanje posledic in reševanje,
3. zavarovanje družbenega premoženja in članov delovne skupnosti,
4. razvoj, zaščita in izkoriščanje industrijske lastnine ter pospeševanje racionalizatorske dejavnosti,
5. evidenca, statistika in obdelava podatkov,
6. enotno organiziranje dela in poslovanja,
7. pravno zastopanje in urejanje premoženjskih zadev in vseh pravnih opravil,
8. sprejem obiskov, urejanje službenih potovanj in reprezentance ter opravljanje drugih splošno administrativnih poslov.

117. člen

Strokovne naloge splošnih poslov opravljajo skupne službe enotno za temeljne organizacije združenega dela in Železarno v skladu s skupnimi samoupravnimi akti in organizacijskimi predpisi.

XIV. NARODNA OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA

118. člen

Delovne skupnosti temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb ter njihovi organi imajo pravico in dolžnost sodelovati z vsemi sredstvi s katerimi upravljajo, v pripravah za splošni ljudski odpor in samozaščito.

Temeljne organizacije združenega dela so sporazumne, da so zadeve s področja splošnega ljudskega odpora in samozaščite skupne ter da se rešujejo enotno.

119. člen

Priprave za delo v vojni ter za zaščito članov delovnih skupnosti in njihovih materialnih sredstev, se opravljajo skupno po razvojnem načrtu in vojnem načrtu, ki sta enotna za Železarno.

120. člen

Samoupravne odločitve sprejemajo skupni samoupravni organi Železarn, strokovne odločitve pa odbor za splošni ljudski odpor, ki ga imenuje in razrešuje delavski svet Železarn.

V odbor se imenujejo odgovorni delavci, ki so zadolženi za opravljanje nalog s tega področja in delavci, ki jih delegirajo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela ter predstavniki družbeno političnih organizacij.

Strokovne naloge iz področja splošnega ljudskega odpora in samozaščite opravljajo skupne službe na podlagi zakonskih predpisov in samoupravnih aktov ter v skladu s samoupravnimi odločitvami in sklepi odbora za splošni ljudski odpor.

XV. SAMOUPRAVNI AKTI

121. člen

Samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo železarno Jesenice je temeljni samoupravni akt.

Temeljni samoupravni sporazum o združitvi je sklenjen, ko ga sprejme večina delavcev na sestankih samoupravnih delovnih skupin vsake temeljne organizacije združenega dela, ki se združuje v delovno organizacijo železarno Jesenice. Na isti način se sprejemajo vse spremembe in dopolnitve tega sporazuma.

122. člen

Podpisnice tega sporazuma se strinjajo, da se zadeve, ki so skupnega pomena za vse temeljne organizacije združenega dela in delovno organizacijo ter niso urejene s temeljni samoupravnim sporazumom, urejajo s statutom delovne organizacije.

Zaradi poenotenja poslovanja temeljnih organizacij združenega dela in delovne organizacije, mora statut delovne organizacije vsebovati vsa določila o reševanju skupnih poslov in določila o organizaciji ter poslovanju vsake temeljne organizacije združenega dela.

S statutom delovne organizacije, ki enotno ureja poslovanje in delo temeljnih organizacij združenega dela, se nadomeščajo pravila temeljnih organizacij združenega dela.

123. člen

Temeljne organizacije združenega dela so sporazumne, da se zadeve skupnega pomena urejajo na podlagi tega sporazuma s statutom in z naslednjimi skupnimi samoupravnimi akti:

1. Pravilnik o delovnih razmerjih
2. Samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnega dohodka
3. Pravilnik o varstvu pri delu
4. Pravilnik o odgovornosti delavcev na delu
5. Pravilnik o urejanju stanovanjskih zadev
6. Pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva
7. Pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih
8. Pravilnik o požarni varnosti in reševanju.

Poleg naštetih skupnih samoupravnih aktov se lahko temeljne organizacije združenega dela odločijo še za druge skupne samoupravne akte.

Podpisnice se strinjajo, da se zadeve skupnega pomena lahko urejajo in poenotijo tudi s skupnimi samoupravnimi akti v okviru slovenskih železarn ter drugih širše sestavljenih organizacij. Taki skupni samoupravni akti se lahko sprejmejo le s soglasjem večine delavcev take temeljne organizacije združenega dela.

124. člen

Temeljna organizacija združenega dela ureja specifičnosti notranje organizacije, poslovanja in dela, ki niso urejene s skupnimi samoupravnimi akti, s svojimi samoupravnimi akti, in sicer med drugim:

1. notranjo organizacijo temeljne organizacije združenega dela in njenih organizacijskih delov,
2. sistemizacijo delovnih mest in specifičnosti urejanja delovnih razmerij,
3. specifične oblike nagrajevanja,
4. notranje specifične ukrepe varstva pri delu,
5. upravljanje s sredstvi in dohodkom, ki niso prenešana v skupno upravljanje,
6. specifičnosti samoupravljanja v temeljni organizaciji združenega dela.

125. člen

Statut in drugi skupni samoupravni akti delovne organizacije morajo biti usklajeni s tem sporazumom, če pa so posamezna določila v nasprotju, se uporabljajo določila temeljnega samoupravnega sporazuma.

Samoupravni akti temeljne organizacije združenega dela morajo biti usklajeni s tem sporazumom in skupnimi samoupravnimi akti.

126. člen

Statut delovne organizacije določa postopek in način sprejemanja, spreminjanja in dopolnjevanja skupnih samoupravnih aktov.

127. člen

Skupne službe so dolžne strokovno pripraviti osnutke in predloge skupnih samoupravnih aktov na zahtevo skupnih samoupravnih organov Železarn.

Skupne službe so dolžne sodelovati in pomagati pri izdelavi samoupravnih aktov posameznim temeljnim organizacijam združenega dela.

XVI. ODNOSI MED TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI ZDRUŽENEGA DELA

128. člen

Poslovni odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela temeljijo na dogovorjenih načelih delovanja notranjega tržišča, v odnosih do tretjih oseb pa nastopa Železarna enotno po tržnih pogojih.

Notranji poslovni odnosi slonijo na dogovorjeni delitvi dela, na poslovno tehničnem sodelovanju, tehnološki disciplini in povezanosti, na enotnem programiranju, na skupnih interesih in obveznostih, na solidarnosti in na prednostni pravi temeljnih organizacij združenega dela.

129. člen

Za vse obveznosti do tretjih oseb odgovarja delovna organizacija železarna Jesenice z vsemi združenimi sredstvi in sredstvi vseh temeljnih organizacij združenega dela.

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da za vse obveznosti do tretjih oseb odgovarjajo solidarno. V notranjih medsebojnih odnosih se solidarna odgovornost razdeli na temeljne organizacije združenega dela sorazmerno z dohodkom in številom zaposlenih.

130. člen

Program proizvodnje, storitev ter drugih medsebojnih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela se določa s skupnim letnim gospodarskim načrtom in mesečnim operativnim programom ter pogodbami. Temeljne organizacije združenega dela se obvezujejo, da bodo tako sprejete obveznosti izpolnjevale.

Za prevzete obveznosti iz prejšnjega odstavka tega člena odgovarjajo temeljne organizacije združenega dela do višine ustvarjenega dohodka s katerim samostojno razpolagajo.

131. člen

Letni gospodarski načrt določa interne cene in druge osnove, s katerimi se obračunavajo medsebojne dobave, storitve in opravljanje skupnih poslov.

132. člen

Ce posamezna temeljna organizacija združenega dela iz objektivnih razlogov ne more izvrševati svojih obveznosti do drugih temeljnih organizacij združenega dela, bodo druge temeljne organizacije združenega dela po svojih močeh solidarno pomagale odpraviti težave. Delavski svet železarne ugotavlja objektivnost razlogov in usklajuje nudenje pomoči.

133. člen

Ce se ugotovi, da posamezna temeljna organizacija združenega dela dosega slabše poslovne rezultate od programiranih ali posluje z izgubo, kar bi lahko vplivalo na poslovne uspehe ostalih temeljnih organizacij združenega dela, je delavski svet temeljne organizacije združenega dela dolžan ugotoviti vzroke in odgovornost za nastalo stanje ter sprejeti ustrezne ukrepe.

134. člen

V kolikor posamezna temeljna organizacija združenega dela posluje z izgubo oziroma ne more zagotoviti izplačila obračunane osebnega dohodka, delavski svet železarne ugotovi dejansko stanje in sprejme začasne ukrepe. Poleg začasnih ukrepov lahko delavski svet železarne:

1. odobri posojilo iz solidarnostnega sklada za izplačilo osebnih dohodkov, zahteva predložitev sanacijskega programa in sklepa o sanaciji,
2. prevzame za določen čas funkcijo upravljanja v temeljni organizaciji združenega dela, razreši direktorja temeljne organizacije združenega dela in druge odgovorne delavce, če ugotovi subjektivne vzroke za nastalo stanje,
3. predlaga ostalim temeljnim organizacijam združenega dela ukinitve tiste temeljne organizacije združenega dela, ki posluje z izgubo, če ni več pogojev za njen obstoj. Istočasno predlaga ustrezne organizacijske ukrepe.

XVII. RESEVANJE MEDSEBOJNIH SPOROV

135. člen

Podpisnice tega samoupravnega sporazuma soglašajo in se obvezujejo, da bodo vse spore iz medsebojnih poslovnih odnosov, ki jih ne bodo mogle sporazumno rešiti, reševale preko skupne arbitražne komisije železarne. Arbitražna komisija posluje po zakonskih predpisih, skladno s splošnimi uzbekami in svojim poslovnikom.

136. člen

V arbitražno komisijo imenuje za reševanje vsakega spora po 2 člana vsaka temeljna organizacija združenega dela, ki je v sporu, predsednika arbitražne komisije pa imenuje odbor za gospodarstvo iz ene od temeljnih organizacij združenega dela, ki ni v sporu.

137. člen

Pred odločitvijo lahko arbitražna komisija zahtevala strokovno mnenje oseb in služb predvsem v železarni, lahko pa tudi izven železarne.

Arbitražna komisija sprejema sklepe z večino glasov vseh članov.

138. člen

Odločbe arbitražne komisije so dokončne, temeljne organizacije združenega dela so pa spoznamne, da jih bodo v vsakem primeru spoštovali in izvršili.

Odločbe arbitražne komisije se objavijo v glasilu železar, pisarna odločba pa se dostavi temeljnim organizacijam združenega dela, ki so v sporu in glavnemu direktorju železarne.

XVIII. DRUŽBENO POLITICNE ORGANIZACIJE

139. člen

Družbeno politične organizacije — sindikat, Zveza komunistov, Zveza mladine, in Zveza borcev NOB ter strokovne organizacije in društva, delujejo v železarni in temeljnih organizacijah združenega dela samostojno, skladno s svojimi delovnimi programi in so organizirane s svojimi pravili oziroma statuti.

140. člen

Delovna skupnost omogoča in podpira delovanje sindikalne organizacije skladno s statutom Zveze sindikatov Jugoslavije, Zveze sindikatov Slovenije in pravili osnovne organizacije tako, da se njena funkcija uresničuje v sistemu samoupravljanja v železarni in temeljnih organizacijah združenega dela, zlasti v naslednjem:

1. da v soglasju s pristojnimi samoupravnimi organi ali samostojno, kadar je njena pobuda ne-utemeljeno zavrnjena, sklicuje sestanke samoupravnih delovnih skupin, da bi razpravljali o vprašanih, ki zadevajo koristi posameznikov ali delovne skupnosti,
2. da daje svoje predloge ob sprejemanju ali spreminjanju samoupravnega sporazuma, statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov, o katerih morajo razpravljati samoupravni organi,
3. da organizira volilni postopek za volitve članov samoupravnih organov, na vseh samoupravnih nivojih v železarni in temeljnih organizacijah združenega dela,
4. da je nosilec kandidatne liste za člane samoupravnih organov, ki jo sprejmejo zbori volilnih enot,
5. da pred odločitvijo na samoupravnih organih obravnava vse tiste programe, ki zadevajo neposredne interese članov delovne skupnosti,
6. da predlaga in zahteva izvedbo referendumov o vprašanih, ki jih določata zakon, samoupravni sporazum in statut.

141. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da se s statutom železarne določijo njihove materialne in druge obveznosti, ki naj omogočijo uspešno delovanje družbeno političnih in strokovnih organizacij v železarni in temeljnih organizacijah združenega dela.

XIX. VELJAVNOST, IZVRŠEVANJE IN TOLMACENJE SPORAZUMA

142. člen

Temeljni samoupravni sporazum sklepajo temeljne organizacije združenega dela za nedoločen čas, na podlagi odločitve večine delavcev, izražene na sestankih samoupravnih delovnih skupin vsake temeljne organizacije združenega dela.

Temeljni samoupravni sporazum se lahko spremeni in dopolni na način in po postopku, ki je določen za njegov sprejem.

143. člen

Temeljne organizacije združenega dela obvezujejo skupne samoupravne organe, samoupravne organe v temeljnih organizacijah združenega dela, skupne službe, individualne organe, odgovorne delavce in druge člane delovne skupnosti, da morajo izvajati določila tega sporazuma.

Pristojni organ je dolžan takoj ukrepati proti kršiteljem in odpraviti posledice kršitve.

144. člen

Ce samoupravni organi iz prejšnjega člena ali posamezni njegovi člani ne izvajajo ali kršijo določila tega sporazuma, se lahko razrešijo ali odpokličejo po postopku, ki ga določa statut.

Ce individualni organ, odgovorni delavec ali drug posameznik ne izpolnjuje ali krši določila

tega sporazuma se uvede postopek zaradi posebno hude kršitve delovne dolžnosti.

Individualni organ ali drugi odgovorni delavec je zaradi neizpolnjevanja ali kršitve določil tega sporazuma lahko razrešen.

145. člen

Temeljne organizacije združenega dela so spoznamne, da določila temeljnega samoupravnega sporazuma in drugih skupnih samoupravnih aktov tolmači v smislu ustave, delavski svet železarne.

XX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

146. člen

Do sprejetja skupnih samoupravnih aktov po tem sporazumu, se uporabljajo dosedanja samoupravni akti železarne.

Nov statut železarne mora biti sprejet najkasneje do 31. 12. 1973, ostali skupni samoupravni akti pa postopoma, na podlagi sprejetih zakonskih predpisov.

Dosedanji samoupravni organi bodo opravljali svoje naloge v okviru svojih pristojnosti, do konstituiranja novih skupnih samoupravnih organov in samoupravnih organov v temeljnih organizacijah združenega dela in skupnih služb.

Volitve v organe upravljanja in njihovo konstituiranje, se mora opraviti najpozneje do 31. 5. 1973.

147. člen

Nova organizacija železarne v zvezi z ustanovitvijo temeljnih organizacij združenega dela se uvaja postopoma, najkasneje do 31. 12. 1973.

148. člen

Razpis delovnih mest direktorjev temeljnih organizacij združenega dela in novo ustanovljenih delovnih mest skupnih individualnih organov, se opravi najpozneje v dveh mesecih po konstituiranju samoupravnih organov.

Glavnemu direktorju in drugim dosedanjim individualnim izvršilnim organom železarne, za katere se z določili tega sporazuma ne ukinja funkcija, preneha mandat po izteku dobe, za katero so bili izvoljeni.

Dosedanjim individualnim izvršilnim organom, katerim se s tem samoupravnim sporazumom ukinja funkcija preneha mandat z uveljavitvijo nove organizacije.

149. člen

Ta sporazum velja od dneva, ko ga podpišejo delegati temeljnih organizacij združenega dela, skupnih služb, predsednik delavskega sveta in glavni direktor železarne.

Posamezna določila tega sporazuma se pričnejo uporabljati postopoma v skladu z določili tega poglavja, v celoti pa se prične uporabljati najpozneje s 1. 1. 1974.

150. člen

Ta sporazum so podpisali dne na Jesenicah delegati temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb.

1. Temeljna organizacija združenega dela TALIČNICE

2. Temeljna organizacija združenega dela VALJARNE

3. Temeljna organizacija združenega dela HLADNA PREDELAVA

4. Temeljna organizacija združenega dela VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

5. SKUPNE SLUŽBE

6. Predsednik delavskega sveta železarne

7. Glavni direktor železarne

in komunist

50

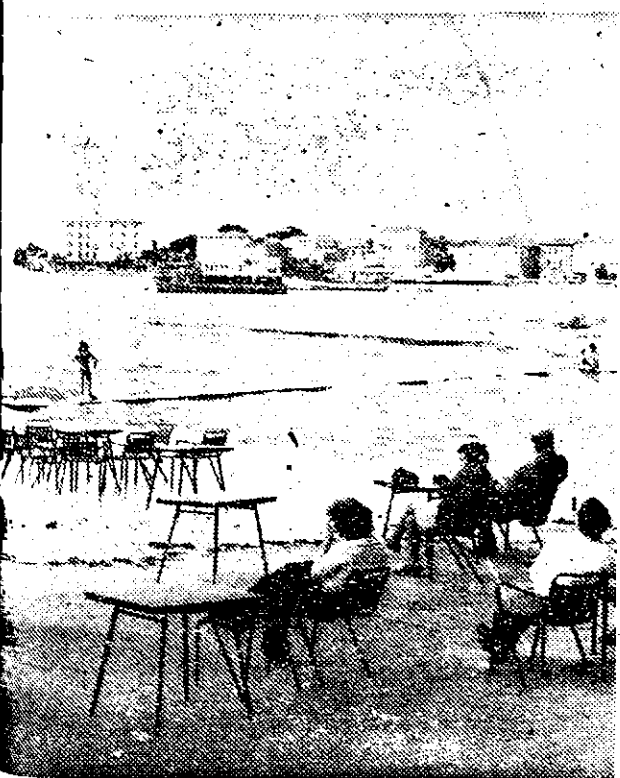
di v Gorjah je imel predne tovariše. Ja je bil po značaju in željan znanja, pridobil z branjem

1929 mu je uspelo s prijateljev dobi i kratni KID, v valjarovniku kot pomožni. Kasneje se je izučil. To je bilo njegovo zadovoljstvo, pridobiti proletarce. Počutil je med enakimi in delovni dan se mu. Takoj se je organiziral v Zvezi metalurških Jugoslavije (SMRJ) aktivni član Svobodenega pevskega zbora, ter član delavsko-pornega društva.

je zahajal k Jeleni, se vzgajali mladi rebrji pod vodstvom Čufarja, Staneta Bošnjaka, drugih članov KPS. Je bil prisoten v vseh akcijah in manife-

poštenjaka poznali od Jesenic do Gorij in Bohinja. Kmalu za tem je odšel v partizane in se že februarja 1942 boril v slavni dražgoški bitki. Kasneje je bil odrejen za politično delo in za kurirja okrajne. ga komiteja KPS. Politično delo je opravljal vse do 16. marca 1943, ko se je našel izdajalec, bivši partizan pod imenom Višinski in ga izdal gestapu. V bivaku rajonskega komiteja so Nemci zajeli Janca Šmida. Ko so vedeli, kakšno funkcijo je opravljal so ga zverinsko mučili, da bi od njega kaj izvedeli. Po štirih dnevih mučenja je 19. marca 1943 podlegel in v noči med 19. in 20. marcem je bil na pokopališču na Jesenicah zagreben v jamo kot mrhovina. Čez nekaj časa so ga na zahtevo OF naskrivaj odkopali in položili v krsto. Šele takrat so videli posamezniki kako je bilo truplo pretepeno.

Kljub vsemu trpljenju je ostal zvest svojemu ljudstvu in partiji. Nekaj tednov pred svojo smrtjo je čestital svoji ženi in hčerki, ki sta bili v taborišču v Nemčiji za njen god z besedami: »Naj ne bo nobeden več tak kot je letošnji. Naj Vama bodo pota, ki so danes trnjeva, posuta s srečo svobode. Upam in verujem, da jo bomo dočakali. Takrat ne bo več trpljenja, kakršnega prenašajo danes ljudstva vsega sveta.«

Zares, vražje je lačen.

»Hej, ti, danes pa si prišel brez kifljca,« ga ustavi vratar.

»Kruh je boljši,« pravi in se šele potem zasmije, ko se spomni, da vratar misli policaja.

»Če boš vsak dan prišel tako zgodaj, ne boš imel težav z mojstrom, ga vratar pohvali, potem pa postane zopet resen in uraden, kakor so resni in uradni vsi vratarji na svetu.

Tudi delavec Goričnik je že v tovarni.

»Prišel sem malo prej, da te seznanim z orodjem,« pravi Žefu.

S spoznavanjem orodja se začneja Žefov prvi vajeniški dan.

To se Žefu zdi lažje, popolnoma preprosto in ne tako zapleteno, kakor je včeraj mislil.

Potem ga uvajajo v delo drugi vajenci. Važni so, ker se imajo v primerjavi z njim že za prave strokovnjake.

Ne zameri jim, ker najbrž mora biti tako.

Bržkone na tak način začenejajo uk vsi novinci.

Počasi se bodo že navadili nanj in ga začeli imeti za svojega. Potrudil se bo, da jih bo v znanju čimprej dosegel in morda celo preseegel, vsaj nekatere...

URE minevajo naglo. Vse, kar spoznava, je zanj novo. Šele sirena ga vzdrami iz delovne zavzetosti.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

Naučil se je, kako je treba držati pilo in kako je treba piliti.

»Natančnosti se je treba navaditi z ročno pilo in drugim ročnim orodjem, dokler ti natančnost ne preide v meso in kri, obenem pa se človek ob ročnem delu navadi ceniti stroj in ga spoštovati kakor sebe.«

Tak nauk mu je dal mojster Hostnik.

Toda zdaj je poldan. Delavci so ustavili stroje. Odhajajo in se vračajo s košaricami, v katerih so jim žene prinesle kosilo. Drugi so stopili do lesene prodajalne in se vračajo s hlebci kruha in kosi slanine, zraven pa pijejo črno kavo, ki so jo že zjutraj prinesli s seboj ali pa samo vodo.

Tudi njega ima, da bi stopil po hlebec, a se zave da, da mora štediti. Do 15. septembra (takrat bo prejel prvih svojih sto dinarjev) je še natančno trideset dni, prav toliko, kolikor ima dinarjev.

»Vsak dan je dinar! Vsak dinar je hlebec kruha!«

Žef ne sme poslušati želodca. Ko bi človek poslušal želodec, bi moral pojesti najmanj tri take hlebčke kruha na dan, če bi ne imel druge hrane. Morda bi potem res ne bil lačen? Toda že po tednu ali največ desetih dneh bi si ne mogel kupiti nobenega priboljška (tako pravi kruhu) in bi v naslednjih treh tednih lahko shiral od glada.

Te štiri ure v tovarni, ki so še pred Žefom, bo že potrpel. Potem pa bo šel v dobrodelno zavetišče sv. Jožefa in potešil lakoto, ki se ga loteva najbrž samo zato, ker gleda druge.

»Če si lačen, pij vodo,« se spomni pregovora, ki ga je doma slišal večkrat od starejših ljudi.

Da, vode se bo napil, potem bo želodec poln in bo nehal opozarjati nase. In tudi oči ne bodo nehale past po hrani drugih! In prav tako ne bo več v

ustih medlečnih slin, ki jih mora goltati, ker se mu zlivajo v grlo.

»Tako,« si obriše ustnice zadovoljen, kakor da bi pravkar pojedel slastno kosilo.

Ura opoldanskega počitka je najdaljša.

Ko mine, čas zopet naglo teče.

In kmalu je četrta ura popoldan, ko stroji umolknejo, zato pa zažubori veselo sproščena govorica kakor množica studencev.

Za njimi je delovni dan. Kakor potoki se stekajo k izhodu in se združujejo v reko, ki zahrumi iz tovarne in se zlije v tok ulice.

V DOBRODELNEM ZAVETIŠČU svetega Jožefa je na prostoru, kjer usmiljene sestre delijo hrano pravo zbirališče revščine. Tu so prehodni, kakor jih imenujejo; ljudje, večinoma mladi, ki begajo iz mesta v mesto, od tovarne do tovarne in iščejo dela in kruha.

Toliko revnih in lačnih ljudi Žef še ni videl na enem samem mestu.

»Moj bog, koliko ubogih ljudi,« pravi in se v primerjavi z njihovi čuti naravnost bogatega.

V mestu vsega tega ni opazil.

»Kdo bi si mislil, da je v tej deželi toliko bede?«

Ne, to ni dežela, kjer se pretakata mleko in med. Tudi tu ne more priti sleherni do dela in kruha. Kako vse drugače so si zamišljali življenje v teh krajih doma!

Toda za ogledovanje Žef nima časa. Mora se pobrigati zase. Najti mora pisarno in oddati napotilo, ki mu ga je napisal gospod Sudej.

»Pozen si,« ga prav nič prijazno ne pogleda nuna v pisarni. Najbrž zastonkarjev niso preveč vesel, ker večina stalnih plačuje hrano, čeprav manj, kakor bi jo morali plačevati drugje.

Z blokom, ki mu ga je dala nuna, odhaja v jedilnico, podobno veliki veži, polni nepogrnjenih miz in dolgih lesenih klopi. Stopi v vrsto, ki se pomika proti okencu, kjer delijo hrano.

Zadnji je. Zato ga rdečelična debela nuna pogleda pozorneje kakor druge.

»Ti pa si nov,« pravi.

»Da, nov.«

»Videti si hudo lačen.«

- Kaj bi ne bil, si misli in čaka, da mu nuna naloži krožnik z zeljem in krompirjem.

»Mesa nimamo. A jutri bo, ker je praznik. Toda človek se nasiti tudi z zeljem in krompirjem.«

»Da, seveda,« pravi Žef in se zahvali, ker mu je nuna naložila več kakor drugim.

Zelje in krompir nista tako dobra kakor doma, a mu vseeno tekne. Prav lahko bi pojedel še enkrat toliko. A bo že potrpel. Čez en mesec si bo poleg kosila lahko privoščil dva hlebčka kruha na dan, enega za zajtrk, a drugega za večerjo...

Potem počasi odhaja proti vili gospoda Aleša.

POL ŠESTIH je. Stari kočijaž zopet sitnari.

»Če misliš, da se boš lahko potepal do večera, se prekleto motiš. Takoj pojdi k milostljivi! Delo ima zate.«

Gospe še ni videl. In prav nič ga ne mika, da bi šel zdaj k njej.

Preskrba s pitno vodo

V prejšnji številki smo razglabljali, kako urediti preskrbo s pitno vodo na Jesenicah in kakšni naporji bodo v tem desetletju potrebni, da bo širše mestno področje in njega prebivalstvo razbremenjeno skrbi s pitno vodo. Danes pa nekaj besed o ostalih krajih v občini, kjer imajo prebivalci zdaj ali že vrsto let težave.

V Ratečah, kjer sicer obstoji star vodovod, ki je nekako do leta 1960 zadoščal, je bila predlanskim izvršena improvizirana dopolnitev, tako da zdaj ni tako akutnega pomanjkanja vode. kakršno je bilo prej. Vendar niti nedanji vodovod niti improvizirana dopolnitev ne predstavljata rešitve, na katero bi bilo moč računati v prihodnje. Glede na to, da so Rateče kraj, v katerem se razvija izrazit kmečki turizem in da se osnovna gospodarska dejavnost — kmetijstvo — iz leta v leto intenzivira, da so gospodinjstva vsak dan bolj sodobna in zahtevnejši vsak dan zahtevnejši porabnik vode, je potrebno računati s tem, da sočasno z deli v ostalih naseljih v občini, razrešimo dokaj zahtevni vokal v tej naši obmejni vasi. Doslej so bile opravljene temeljite študije, s katerimi je izkazano, da v karavanških pobočjih ni mogoče najti dovolj velikega zajetja (gledano perspektivno za prihodnjih 30 do 50 let) in da v teh pobočjih voda ni higiensko in biološko neoporečna. Zategadelj je pripravljen idejni projekt za zajetje Nadiže v Tamarju in izpeljavo vodovoda po dolini navzgor do Rateč. Gradnja bo finančno zahtevna, saj je bila proračunska cena predlanskim izračunana na 2 milijona din in bo ob realizaciji zanesljivo mnogo višja. Vendar trdno vemo, da bo tolikšne stroške treba prevzeti in uresničiti varianto »Tamar«, čeprav je zelo draga, a je zato edino perspektivna.

Podkoren: Naselje je sicer preskrbljeno z ustreznimi količinami vode, vendar je leta zlasti ob deževjih in nalivih umazana. Umazanost se je povečala zlasti po nalivih in povodnjah v letu 1966. Izgleda, da so takrat nastali v območju zajetja zemeljski premiki in da zajeta voda izpira kamenine ter nosi njihove delce s seboj skozi zajetje in vodovodno napeljavo na pipe. Po izdelanem projektu bi bil Podkoren oskrbovan iz novega kranjskogorskega vodovoda, ker leta po svoji kapaciteti to prenese in bo zatoj treba povezati Kranjsko goro s Podkorenom na ta način, da bo uporabljeno vse položeno razvodno omrežje. Investicija ne bo tako zahtevna kakor rateška, vendar tudi ne tako neznatna, da bi za nje uresničitev ne bili potrebni določeni naporji.

Srednji vrh: Naselje je le delno oskrbljeno z vodo, tako da jo v nekaterih hišah imajo, ponekod pa ne. In tudi tam, kjer obstoji vodovodna napeljava, spričo povečevanja uporabljanih količin, ki še zlasti naraščajo v zadnjih letih, vode ni dovolj. Letos bo izvršena nova vodovodna

napeljava iz zajetja iz Jurežvega grabna, kjer je zajetje kranjskogorskega vodovoda. Tudi za Srednji vrh je namreč v novem kranjskogorskem vodovodu dovolj zajete vode in zato niso potrebna nikakršna sredstva za zajetje, pač pa le dovod vode iz obstoječega zbiralnika v naselje in razvod po naselju. Ker so prebivalci Srednjega vrha pripravljeni opraviti znatna dela (izkope in zasipanje) računamo, da vodovodnemu podjetju letos ne bo težko preskrbeti naselja z zadostnimi količinami vode, še zlasti, ker je cevni material že kupljen in dostavljen v Srednji vrh.

Radovna: Naselje je brez vodovoda in se je vse doslej oskrbovalo, večinoma iz kapnic. Vodovod v Radovni je bil že lani vključen v dvoletni program izgradnje komunalnih objektov v občini in ga v letošnjem letu moramo narediti. Računamo, seveda na izgradnjo zajetja in osnovno dovodno omrežje. Ker pa je naselje razprostrto na razmeroma velikem prostoru, odvod do vsake posamezne hiše ne bo lahak in zato bodo tako kot v Srednjem vrhu morali prebivalci pomagati z izkopi in drugimi deli, če bodo želeli čim prej dobiti vodo vsak v svoj dom. Zajetje in osnovno omrežje bo veljalo do 300.000 din in računamo, da bomo ta sredstva za Radovno letos uspeli v celoti vgraditi.

Zirovniško področje: Čeprav je del tega področja dobro, drugi del pa ustrežno preskrbljen z vodo, je vendarle nekaj naselij, v katerih vode hudo primanjkuje. Trenutno je najtežje v zadnji vasi tega območja — v Rodinah in v delu naselja Smokuč. Težave v Rodinah so se povečale v minulih letih zaradi tega, ker je bilo nekaj površin odprtih za stanovanjsko gradnjo in ker je leta zdaj to zelo živahna. Vaški vodovod, ki ga ne upravlja vodovodno podjetje, bi sicer še za določeno čas služil potrebam domačinskega prebivalstva, vendar pa ne more napajati novega naselja. Ker računamo, da bodo v prihodnje odprte nove površine in se bo naselje še širilo in ker je istočasno del naselja Smokuč že precej časa slabo preskrbljen z vodo, je treba iskati rešitev, s katero bi reševali obe vprašanji hkrati, istočasno pa ustvarjati enovit preskrbovalni režim za celotno območje. Izdelanih je več variant takšnega pristopa, vendar zaenkrat še ni možno pripraviti finančne konstrukcije za začetek realizacije, kljub temu da vsi vemo, da prav dolgo ne bo moč odlašati.

Naselji smo tiste kraje in tiste naprave, ki jih moramo

vključevati v vse naše programe, čeprav obstoje še drugi, manjši problemi in čeprav se bodo ob povečanju naselitve in števila prebivalstva pojavljali še novi. Računamo, da je v tem desetletju mogoče razrešiti vse doslej registrirane probleme, seveda ob ustreznih usmeritvah in z naporji vseh subjektov, ki se morajo povezovati pri razreševanju teh vprašanj (krajevna skupnost, občina, vodovodno podjetje, banke, projektanti itd.). In ker bo treba izvršiti istočasno ponekod tehnično in finančno zahtevna opravila na razvodnem in dovodnem omrežju, naloge vsekakor niso majhne.

Morda ne bo odveč ob zaključku razmišljanj o preskrbi s pitno vodo še beseda o racionalni porabi vode in o njeni ceni. Znana je ugotovitev, da postaja oskrba z vodo ena najzahtevnejših nalog najvišje razvitih držav in še zlasti držav v razvoju. Preskrba z vodo je že nekaj desetletij v nekaterih državah Zahodne Evrope tako zahtevna, da so marsikje sprejeli predpise o tem, da je treba v mestih obvezno graditi dvojne vodovodne napeljave — ločeno za tehnično vodo za toaletne prostore in drugo porabo) in ločeno za pitno vodo. Tak primer je takoj za našo mejo, v Beljaku, ki sicer niti ni veliko mesto. Pri nas imamo srečo, da imamo in bomo imeli (seve, če se bomo vsestransko razumno ponašali in šteli okolje v razumnih mejah) dovolj pitne vode, kar pa ne pomeni, da investicije za preskrbo prebivalstva ne bodo zahtevne. Davno je že znano, da ima voda v zemlji, kot naravna dobrina, isto ceno kot surova nafta in da nje zajemanje in dovajanje ni finančno nič manj zahtevno kot črpanje zemeljskega olja. Pa vendar se nam zdi drago plačati za 1000 litrov vode 50 par, kolikor je sedanja cena, in dokaj razumljivo, da stane liter bencina 2,80 din. Ne mislim polemizirati o stroških rafinacije, transporta in distribucije goriv ter o visokih davkih, ki so občasni nanje, vendar želimo opozoriti, da prenekatera evropska mesta v svojih kalkulacijah pogosto z zavidevanjem gledajo na to, kako lahek posel imajo naftne kompanije, ko odmerjajo svoje stroške in profite. Ta podatek sem navrgel zgolj kot zaključno misel: saj imamo veliko srečo, da živimo na področju, kjer bomo tudi v perspektivi imeli ne le dovolj vode, pač pa tudi poceni vodo. Zato, da je bomo dovolj privedli v naše domove, pa bomo morali tako kakor doslej neumorno delati, zbirati sredstva in jih pametno vlagati.

Prihodnjic pa nekaj o zaščiti voda, čistilnih napravah in podobnem in morda kdaj pozneje še kaj o obrambi pred vodami. Z. F.

Novice iz radovljiške občine

Na 51. seji obeh zborov občinske skupščine, ki je bila 28. marca, so sprejeli izhodišče gospodarskega in družbenega razvoja občine in občinski proračun za 1973. leto, ki znaša 29.661.580 din. Sprejeli so tudi odloke o davkih občanov, o določitvi stopnje financiranja TIS in prispevka za dnevno taksah in odlok o ukrepih za pospeševanje kmetijstva.

Letošnji proračun sredstev za financiranje temeljne izobrazne skupnosti znaša 17.411.680 din, kar je za 9,6 % več kot lani. Za izgradnjo šol zaenkrat primanjkuje 4 milijone, ki jih bodo skušali pridobiti v polletnem rebalansu proračuna.

Na letošnjih zborih volivcev, ki so obravnavali občinski program družbenega in gospodarskega razvoja in proračun za 1973, je bilo udeleženih okoli 900 občanov ali dobrih 5 % vseh volivcev. Najboljša udeležba je bila v Begunjah, Podnartu in v Radovljici, najslabša pa na Bledu, Podhomu in v Ljubnem.

Minulo soboto je imelo AMD Podnart, v tamkajšnjem kulturnem domu, redni občni zbor. Razpravljali so o svoji dejavnosti in izvolili nov odbor. Pred zborom so prikazali film o varnosti prometa, po zboru pa so organizirali družabni večer.

Občinski sindikalni svet je na včerajšnji razširjeni seji analiziral poročila o občnih zbora osnovnih sindikalnih organizacij in obravnaval programsko usmeritev za 1973. leto. Razpravljali so tudi o bodoči organiziranosti sindikatov, na koncu pa potrdili zaključni račun za leto 1972 in sprejeli letošnji proračun.

V okviru lanske letne kulturne akcije je bilo v radovljiški občini 17 gledaliških gostovanj. 29 delovnih organizacij je došle po družbenem dogovoru nakazalo 16.564 din, 14 preostalih delovnih organizacij pa bo na osnovi tega dogovora vplačalo še 13.674 din. Kulturna skupnost je lani namenila za gostovanja 70.000 din, občinski sindikalni svet pa 5.000 din.

V soboto 24. marca je bil v graščinski dvorani občni zbor turističnega društva Radovljica. Za novega predsednika so izvolili Mirana Spicarja. Po zboru je o svojih popotovanjih po Maroku predaval z barvnimi diapozitivi Stane Tavčar iz Kranja.

Drevi ob 19.30 uri bodo v kinodvorani v Radovljici spet gostovali igralci Mestnega gledališča ljubljanskega. Upriporili bodo komedijo Tennessee Williamsa »Obdobje prilaganja«. Predstava sodi v letošnji program kulturne akcije.

Ta teden so se v Radovljici, na Bledu in v Boh. Bistrici zvrstila strokovna predavanja o boju proti diverzantom za rezervne oficirje in podoficirje. Udeležba na vseh predavanjih je bila kakor vselej zelo dobra.

V torek 26. marca so na seji izvršnega odbora krajevnega konference SZDL Radovljica sklenili sklicati javno tribuno, na kateri bodo občani razpravljali o problemu ureditve stare Radovljice. Javno tribuno bo KK SZDL pripravila prihodnji mesec. Na tribuno bodo povabili več strokovnjakov s področja spomeniškega varstva, umetnostne zgodovine, geografskega in drugih.

Komisija za prireditve pri občinski konferenci ZMS je sklenila, da bodo za letošnji mesec mladosti, poleg športnih prireditev, organizirali tudi številne kulturne nastope mladih, pri čemer bodo sodelovali z ZKPO in kulturno skupnostjo.

Trgovski podjetji Specerija Bled in Murka iz Lesc sta se sporazumeli za poslovno sodelovanje. Pripravili sta že dolgoročni poslovni in investicijski program za Bled in Radovljico.

Pri občinskem odboru ZZB Radovljica so ustanovili komisijo, ki bo vodila akcijo zbiranja sredstev za spominski dom borcev in mladine v Kumrovcu. Po republiškem načrtu bodo v radovljiški občini zbrali za te namene 274.500 din.

Prejšnji teden sta bila v radovljiški okolici kar dva gozdna požara. V sredo 21. marca je gorel gozd na desni strani ceste na Peraškem klancu, drugi dan pa gozd na levem bregu Save med Šobcem in Lancovim. Zahvaljujoč gasilcem iz Radovljice in Ljubnega, razen na podrast in nekaj ožganih debel smrek, ni bilo večje škode. JR

Letna delovna konferenca medobčinskega društva telesnih invalidov Jesenice

Ob koncu februarja so imeli telesni invalidi, ki so združeni v medobčinskem društvu telesnih invalidov s podružnico na Jesenicah, redno letno delovno konferenco z namenom, da pregledajo delo svoje organizacije v pretečenem letu.

Konference se je udeležilo od 227 članov organizacije približno 80 članov kar je zelo zadovoljivo, saj mnogi invalidi zaradi svoje invalidnosti ne morejo zapustiti svojih domov. Letne delovne konference so se udeležili tudi predstavniki medobčinskega društva telesnih invalidov

za Gorenjsko in podružnic telesnih invalidov Radovljica in Škofja Loka. Konferenci pa sta prisostvovala tudi tovarišica Kapusova, vodja izpostave pokojninskega in invalidskega zavarovanja na Jesenicah in tovarišica Ivanka Hudovernik, v.d. načelnika oddelka za družbene službe pri skupščini občine. Kot predstavnik Železarne je bil na konferenci Zdravko Pogačnik, vodja oddelka za socialno zavarovanje.

Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika podružnice telesnih invalidov Jesenice Joža Kunsteljina in sprejetem dnevnem redu, so se navzoči

invalidi najprej seznanili s sporočili predsednika, tajnika, blagajnika in s športnim poročilom. Poročilom je sledila široka in neposredna razprava, v kateri so invalidi izražali svoje osebne težave, ki jih neposredno zadevajo. Razprava je bila zato nekoliko bolj osebna in manj splošna. Nanašala se je predvsem na vprašanje invalidov iz področij delovnega razmerja in tudi socialnega zavarovanja. Prav na račun odnosov do invalidov v delovnem razmerju je bilo slišati precej grenkih resnic, ki so bile podarjene iz osebnih doživetij invalidov.

V zvezi s področjem delovnega razmerja so invalidi postavljali vprašanja o nadomestilu osebnega dohodka, invalidnini, zaposlovanja, vrednotenja dela, akontacijah itd. Torej vprašanja, ki invalide še prav posebno življenjsko zadevajo, saj je urejenost teh vprašanj pogojena z njihovo življenjsko eksistenco. Pri obravnavi vprašanj iz socialnega zavarovanja so invalidi razpravljali o pokojninskem in invalidskem sistemu pri nas. Manj pa je bilo na konferenci govora o stanovanjski problematiki invalidov in reševanje le-te.

Na postavljena vprašanja sta predvsem odgovarjala tov. Kapusova in Zdravko Pogačnik, ki sta povedala, da so mnoga vprašanja, ki zadevajo invalide, urejena z zakoni s področja socialnega zavarovanja, ki so bili sprejeti koncem preteklega leta. Tako je republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju rešil vrsto vprašanj, ki so bila vseskozi pereča. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, pa je sprejela tudi svoj statut. Vsa ta dejavnost in pravno urejanje vprašanj, ki zadevajo tudi invalide, dajejo spodbudo, da se bodo vprašanja s področja socialnega zavarovanja za in v korist invalidov, vendarle rešila in uredila.

Ker je bilo vprašanj, ki se tičejo bolj posameznikov le preveč, sta tov. Kapusova in Zdravko Pogačnik prizadete povabila na razgovor z željo, da se morebitne nepravilnosti odpravijo, predvsem pa, da se invalidom z razlago zakonskih določil in postopkov pomaga pri urejanju njihovih vprašanj.

V nadaljevanju konference so se invalidi domenili, da razširijo športno in rekreativno dejavnost z izleti, športnimi srečanji ipd. Sklenili so tudi, da ustanovijo pevski zbor. Tako je letna delovna konferenca invalidov podružnice Jesenice izzvenela v resnično delovnem vzdušju, saj so invalidi ponovno in množično prikazali probleme in nerešena vprašanja, ki jih zadevajo.

Začeli so z regulacijo hudournika Bela

V preteklem tednu so delavci podjetja za urejanje hudournikov iz Ljubljane začeli z regulacijskimi deli potoka Bela na Koroški Beli. Znano je, da se ob vsakem večjem naliivu potok Bela spremeni v hudournik, ki na opornih zidovih in pregradah napravi občutno škodo. V zgornjem delu hudournika so regulacijska dela opravili že pred drugo svetovno vojno, pred petimi leti pa so nekatera nujna dela opravili delavci že omenjenega podjetja. Najbolj problematičen je del potoka Bela ob Poto-

ški poti, kjer so izpodkopani oporni zidovi in tudi velika pregrada, ki je bila zgrajena tik pred drugo svetovno vojno. Regulacijska dela na Koroški Beli potekajo ob lepem vremenu zelo dobro, podjetje pa ima poleg manjše skupine delavcev na razpolago tudi potrebno mehanizacijo, tako da težkega fizičnega dela ni več. Predvidevajo, da bodo s sredstvi, ki jih imajo na razpolago zgradili nove oporne zidove, ojačali že obstoječe in tudi pregrado, ki je bila ob večkratnih hudih naliivih poškodovana.

Koristni izleti upokojencev

Društvo upokojencev na Jesenicah, ki organizira mesečne avtobusne izlete, je organiziralo v sredo, 21. marca, izlet z dvema avtobusoma v Italijo. Udeleženci so si ogledali najprej z velikim zanimanjem 22 naravnih muzejev v Venzoni, od koder so se odpeljali skozi Cedad v Gorico. Po ogledu stare Gorice, so se peljali skozi slovensko vas Doberdob in si ogledali znamenito vojaško pokopališče v bližini Doberdoba, kjer je pokopanih 30.000 padlih v prvi svetovni vojni na soški fronti. Ogledali so si pri Trstu znameniti

Miramare z gradom habsburškega nadvojvode Maksimilijana. Po ogledu Trsta, so se vrnili skozi Sežano, kjer jih je čakala izdatna večerja, nazaj proti Jesenicam. Ogled tolikih znamenitosti je dal izletu poučno obeležje in zasluži komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe vse priznanje, ker se je odločila za organiziranje tovrstnih izletov. Naslednji izlet bo 18. aprila v Avstrijo. Na relaciji Jesenice, Ljubljana, Celje, Maribor, Gradec in nazaj preko Dravograda, Slovenj Gradca in Velenja, si bodo ogledali tudi znamenitosti teh krajev.

OBVESTILO

V zvezi praznovanja svetovnega dne invalidov organizira izvršni odbor podružnice telesnih invalidov Jesenice v soboto, dne 31. marca 1973 praznovanje dneva invalidov, z naslednjim programom:

ob 9. uri — slavnostna seja JO podružnice ZI Jesenice z javno razpravo o družbeni vlogi in družbenopolitičnem vrednotenju dela socialno-humanitarnih organizacij ter o družbenem položaju invalidnih in prizadetih oseb;

ob 10. uri — akademija v gledališču Tone Čufar na Jesenicah;

ob 11. uri — športno srečanje v šahu, streljanju in kegljanju na asfaltu;

ob 13. uri — razglasitev rezultatov ter podelitev diplom.

JO podružnica TI Jesenice

Malomarnost ljudi je povzročila požar nad Razgledno potjo, na Koroški Beli in Belci

Prejšnjo sredo 2. marca nekaj pred peto uro popoldne, je pričelo goreti na pobočju za stolpnici za jeseniško gimnazijo. Zaradi neprevidno odvrženega ogorka ali vžigalnice, se je vnela suha trava nad Razgledno potjo, nato pa se je ogenj razširil po mladi rasti in grmovju na površini približno pet hektarov, vse do poti, ki vodi k hišam nad Ukovo. Takoj po znaku za alarm, se je na kraju požara zbralo 11 poklicnih gasilcev poklicne gasilske in reševalne čete železarne Jesenice, 23 članov civilne zaščite, ki so bili prav ta čas na tečaju za protipožarno zaščito in devet članov prostovoljne gasilske čete Jesenice mesto. Gasilec je uspešno ogenj omejiti in ga zadržati na poti proti Ukovi, da se ni razširil proti vrhu Mirce. V dobri uri in pol so požar v glavnem pogasili in na kraju pustili ponoči ter v četrtek dopoldne stražarja.

V oviro gasilec pri gašenju so bili prebivalci, predvsem otroci tega področja, ki so prihiteli gledat ogenj in gašenje. To pa bi lahko bilo za marsikoga usodno, kajti med gašenjem se je sprožil kamen in je samo sreči pripisati, da ni kateri od njih zadel številne medalce. Poleg gašenja, so morali gasilci torej skrbeti še za varnost gledalcev.

Kako je nastal ogenj ni dokazano, domnevajo pa, da je bila vzrok igra otrok z vžigalicami. Poveljstvo gasilcev je ob tej priliki zaprosilo, naj starši otroke večkrat kontrolirajo in ne dovolijo, da bi nosili s seboj vžigalice. V tem času, ko se ni ozelenelo in je še posebno zaradi sušnega vremena polno suhe trave ter druge suhljadi, je lahko vsaka igra z vžigalicami ali odvrženimi ogorki usoden!

PRIPIS: Gasilci so posredovali pri gašenju gozdnega požara tudi v petek 23. marca na Koroški Beli in v soboto 24. marca na Belci, kjer je požar še posebno zajel ogromno površino. Tudi v teh dveh primerih gre za malomarnost ljudi, nepremišljeno odvržen cigaretne ogorek, na Belci pa so požar povzročili turisti, ki so na travniku pekli čevapčice in odšli ne da bi dosledno pogasili ogenj. Vsako kurjenje v naravi je v tem sušnem vremenu lahko še kako usodno.

Požar nad Razgledno potjo.

JESENIŠKE NOVICE

Na seji komiteja občinske konference ZK Jesenice v četrtek, 22. marca, so govorili najprej o nekaterih kadrovskih vprašanjih. Strinjali so se s predlaganimi kandidati za posamezne organe ZK Jugoslavije in Slovenije, kot jih je predlagala komisija, vendar je treba listo teh dopolniti še v osnovnih organizacijah ZK naše občine. Sklenili so, da bodo v enoletno srednjo partijsko šolo letos poslali pet kandidatov iz naše občine, poleg tega pa so člani komiteja še seznanili, da bo Poldeta Kejžarja na mestu sekretarja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko zamenjal Martin Košir, da je za delegata Gorenjske na 4. konferenci ZK Jugoslavije predlagan Belina iz Tržiča, ter da bo namesto Dušana Pleša, ki odhaja na odsluženje vojaškega roka, dolžnost strokovnega sodelavca pri občinski organizaciji prevzel Miro Lapajne.

Daljša so se člani komiteja zadržali pri razpravi o stanju v Carinarnici in Kovinarju. Komite meni, da z načinom, kot so ga začeli v sekretariatu osnovne organizacije ZK Carinarnice, ne bodo uredili samoupravnih in drugih neurejenih odnosov v kolektivu. Ob razpravi o stanju pri Kovinarju pa so menili, da imajo vse pogoje za ustanovitev dveh temeljnih organizacij združenega dela, ter da je treba dati občinski komisiji za uveljavljanje ustavnih dopolnil potrebno politično podporo, da bo dosledno vstrajala pri izpolnjevanju ustavnih dopolnil.

Na koncu triurne seje so potrdili še program nekaterih bližnjih akcij občinske konference ZK Jesenice. V najkrajšem času je treba pripraviti poročilo o tem, kako v naši občini izpolnjujemo pismo in sklepe 29. seje CK ZK Jugoslavije, o čemer naj bi govorili tudi na seji občinske konference ZK, ki bo sklicana do 15. aprila.

Poleg tega bodo v tem času sklicali nekatere aktivne. Na aktivu direktorjev in predsednikov delavskih svetov naj bi govorili o uresničevanju ustavnih dopolnil, o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela pa naj bi spregovorili tudi na aktivu prosvetnih delavcev.

Na seji sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve so razpravljali najprej o poslovnem poročilu komunalnega podjetja Kovinar. Komunalna služba je vsekakor v interesu občine in občanov in prav zato so bili člani tudi nekoliko bolj kritični do poročila in problemov. Na seji niso bili povsem zadovoljni s poročilom, pa so zato predlagali, da ga podjetje dopolni s programom bodoče organizacije komunalne službe in oddelka nizkih gradenj glede na predvi-

dena ustavna dopolnila, ter s programom službe snage, to je odvozom smeti in čiščenja fekalij za celotno območje občine z upoštevanjem novih možnosti kontejnerjev. Poročilo bi bilo tudi bolj pregledno, če bi obravnavalo posebej posamezne vrste komunalne dejavnosti.

Poleg tega so na seji govorili tudi o mnenjih in predlogih občanov glede komunalnih del, obravnavanih na zborih volivcev. Menili so, da so vsi predlogi občanov umestni in da so predlagana dela potrebna, vendar jih bo mogoče upoštevati šele po realizaciji že postavljenega programa. Manjka denarja. Svet je razpravljal tudi o samoprispevku občanov, o katerem je bilo govora tako na seji, splošnega zbora in seji obeh zborov skupščine občine, pa tudi na nekaterih zborih volivcev. Svet je bil mnenja, da naj o predlogu, ob upoštevanju splošnih povečanj življenjskih stroškov, razpravljajo družbeno politične organizacije naše občine.

Na seji sveta za gospodarstvo pri skupščini občine Jesenice v ponedeljek, 26. III., so govorili o maloprodajnih cenah mesa. Zvezni izvršni svet je s posebnim odlokom določil najvišje odkupne cene živine, obenem pa so se tudi dogovorili za enotne koeficiente, ki tako enotno dovoljujejo tudi najvišje možne prodajne cene. Ker bodo predvidoma vse občine izkoristile možnosti, bomo v bodoče imeli v republiki enotne cene. Gospodinjje bodo zanimale nekatere cene posameznih vrst mesa. Pri svinjskem mesu bo cena od 15 dinarjev za kilogram prs, reber in flama, do 34,20 dinarjev za stegno brez kosti. Pri teletini bo kupec odšel od 20,80 dinarjev za kilogram vratu, prs in reber do 54 din za stegno brez kosti. Za junetino bodo cene od 20,80 dinarjev za flam, robček, rebra in prsa do 60 dinarjev za kilogram pljučne pečenke. Pri govedini pa bodo cene za iste vrste mesa kot pri junetini od 18,50 dinarjev do 50 dinarjev.

Z novim cenikom so cene določene za vsako vrsto mesa posebej, novost pa je tudi v tem, da v mesnicah ne bo več ločevanja mesa glede na prvo, drugo ali tretjo kvaliteto.

Se bodo kupci v bodoče lažje znašli?

V soboto, 24. marca, so v Kranjski gori ob priliki sprejema za tekmovalce, častne goste in druge ob 6. memorialu Janeza Polde podelili turističnemu društvu Kranjska gora tudi posebno priznanje. Revija Ilustrirana politika iz Beograda je tudi letos izvedla posebno anketo, v kateri so z različnih vidikov ocenjevali mnenja zimsko

turistična središča Jugoslavije. V tej anketi je Kranjska gora dobila največ točk, pred Jahorino, Kopavnikom, Voglom, Popovo šapko, Goltemi, Pohorjem in drugimi. Priznanje v obliki srebrne snežinke je predstavnikom turističnega društva v Kranjski gori izročil glavni urednik revije Miodrag Popović.

Novi televizijski pretvornik na Katarini nad Zasipom že deluje, in sicer na UHF področju kanalu 25.

Pretvornik so zgradili za boljši sprejem televizijskega programa v krajih Blejska Dobrava, Potoki, Koroška Bela, Javorniški rovti ter za celotno področje nad progo približno do Gimnazije na Jesenicah.

Treba je še povedati kako je z UHF področjem. To je področje, ki prav tako posreduje prvi televizijski program kot običajno VHF področje. Torej ne gre za drugi televizijski program, kot nekateri mislijo. Novejši televizijski sprejemniki imajo vgrajeno tako imenovano UHF področje, starejše televizorje pa je mogoče usposobiti za sprejem tega programa, če vam strokovnjak vgradi manjše dopolnilo. Naprava stane 130 oziroma boljše 270 novih dinarjev. Seveda pa je potrebno poskrbeti tudi za UHF anteno.

V sredo, 21. marca, so v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju odprli obsežno in zanimivo razstavo z naslovom Kmečka naselja in arhitektura v Dolini. Razstava v sliki, besedi in maketah prikazuje značilnosti vasi in krajev v Gornjesavski dolini od Planine pod Golico pa Mojstrano, Dovje, Kranjsko goro, Podkoren do Rateč.

Razstavo bodo pozneje predvidoma prenesli tudi na Jesenice in predvsem v polletni turistični sezoni še v Kranjsko goro, pa vseeno vam priporočamo, da si jo ob priliki obiska Kranja ogledate.

S konstituantne seje občinskega odbora ZZB NOV

Na konstituantni seji občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, ki je bila 22. marca, so izvolili 17-člansko predsedstvo in komisije za borce NOV, za vojaške vojne invalide, za splošni ljudski odpor, za posebno delovno dobo, za internirance, za razširjanje tradicij NOV, za Kokrški partizanski odred in za vloge in pritožbe. Za predsednika občinskega odbora ZZB NOV so ponovno izvolili Franca Konoblija-Slovenka, za tajnico Rezko Prešeren, za blagajničarko pa Mici Zupan.

V nadaljevanju seje je delovni predsednik skupščine Viktor Brun, ki je v začetku vodil konstituantno sejo, predložil osnutek programa dela, ki ga je pripravil na osnovi predlogov in zahtevkov na skupščini. Zelo obsežen program dela so z nekaterimi dopolnitvami sprejeli. Soglašali so tudi s predlogom, da bi v naši občini za dom borcev in mladine v Ku-

Pohvala jeseniško - bohinjskemu partizanskemu odredu

Svet za narodno obrambo pri občinski skupščini Radovljica je pred kratkim obravnaval poročilo o dejavnosti poveljstva in enot jeseniško-bohinjskega partizanskega odreda. Za izredno prizadevnost poveljstva, njegovo strokovnost in dosežene rezultate v izvajanju načrta o vzgoji, vojaški izurjenosti, bojni pripravljenosti, družbeno politični usposobljenosti in informiranosti pripadnikov odreda, je bila izrečena javna pohvala. Podobno oceno in pohvalo pa je pred kratkim že izrekel tudi svet za NO pri občinski skupščini Jesenice.

Poleg poveljstva in predvsem poveljnika odreda, so bili deležni priznanja tudi vsi ostali pripadniki te partizanske enote, ki so ne glede na čas, kraj ali vremenske razmere pokazali zavidljivo disciplino, delovno vnemo in vojaško znanje.

Poleg vseh uspešno opravljenih vojaških nalog, od mobilizacijske pripravljenosti in borbene usposobljenosti, so bila zadovoljivo rešena tudi materialna in finančna vprašanja, ki so navzlic stabilizacijskim ukrepom in popolni racionalizaciji porabe sredstev, zadostala za uresničitev predvidenih nalog.

Posebna pozornost je bila posvečena usposabljanju posebnih enot in njihovi opremljenosti, izhajajoč iz potreb splošnega ljudskega odpora in na izkušnjah manevrov »Svoboda 71«. V številnih strokovnih tečajih se je usposobilo na stotine pripadnikov odreda za najzahtevnejše borbene in tehnične dolžnosti, z najsodobnejšim orožjem in napravami za partizansko vojskovanje. Za ilustracijo naj služi podatek, ki ponašarja usposobljenost, da je več kot 90 % pripadnikov odreda v streljanju s pehotnim orožjem izpolnilo zahtevne pogoje z ocenami od dober do odličan. Na vseh strelskih vajah so bili doseženi prav dobri rezultati. V obdobju enega leta je bilo organiziranih 8 mobilizacijskih vaj, ki so bile načrtno izvedene v različnih časovnih in vremenskih pogojih. Nekaj vaj je bilo izvedeno pod najtežjimi pogoji med izredno slabimi

vremenskimi razmerami. To velja tudi za večje taktične vaje, ki so bile izvedene v sodelovanju z JLA, obmejnimi enotami, civilno zaščito in ALC iz Lesc. V posebnih koordiniranih vajah so sodelovali tudi delavci iz enot civilne zaštite in oboroženih enot SLO.

Poveljstvo odreda je posebno pozornost posvečalo tudi utrjevanju fizičnih sposobnosti posameznikov in enot za opravljanje najbolj napornih nalog. Da je telesna zmogljivost zadovoljiva so pokazali številni pohodi in smučarska tekmovanja. Na lanskeletni prireditvi »Po stezah partizanske Jelovice« so ekipe JB odreda zasedle 2. in 3. mesto v skupni uvrstitvi pa 1. mesto v streljanju. Letos pa so bile ekipe spet najboljše v streljanju in 3. v patrolnih tekih. Tako lani kot letos so ekipno zasedli 1. mesto na kurirskem smuku na Plavškem rovtu in 1. mesto na lanskeletnem tekmovanju »Po poteh partizanov« v Delnicah.

Poveljniški kader je uspešno opravil več strokovnih seminarjev in vaj ter se posebno izkazal v poveljniških vojaških igrah v okviru vaj Jelovice 72. Za uspešno poveljevanje je štab odreda prejel pohvalo konskega štaba, za dan JLA pa plaketo JLA poveljstva ljubljanskega armadnega območja. Poveljnik odreda Slavko Staroverski pa je za svoje delo v odredu prejel plaketo od republiškega odbora ZRVS.

JR

bor ZZB NOV sklicad posvet s predstavniki vseh šol.

V zvezi z letovanjem borcev v Novem gradu je bilo pojasnjeno, da ima jeseniška občina v tem domu 12 postelj in da bodo izmene trajale po 10 dni. Na prošnjo Esperantskega društva so za organizacijo kongresa, ki bo prihodnje leto, prispevali 200 din. Gleda na to, da imajo krajevni odbori premalo denarja za redno dejavnost, so priporočili, naj bi poleg članarine člani, ki moreajo, prispevali še prostovoljni prispevek. Ob zaključku seje je odbor dal soglasje k letošnjim kandidatom za priznanje OF.

Občni zbor prostovoljcev za severno mejo na Jesenicah

Presenečeni smo bili ob tako številni udeležbi že zelo postaranih prostovoljcev za severno mejo 1918/19, na občnem zboru, ki je bil 15. marca v prostorih doma upokojecev na Jesenicah. Več kot polovica vseh članov je bila navzoča, od teh je bil najmlajši star 72 let, najstarejši pa 84 let. Med člani je še vedno zanimanje za delo in uspehe svoje organizacije, kakor tudi za svetovna dogajanja, posebno pa še za usodo slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Občinska organizacija Zveze prostovoljnih borcev za severno mejo 1918/19 ima danes le še 85 članov od 115, kolikor jih je bilo še pred nekaj leti. Le-ti so raztreseni od Zirovnice do Rateč.

Predsednik Jože Stražišar je poročal o delu odbora v zadnjih dveh letih in pri tem omenjal tudi dva dobro izvedena izleta članov in sicer prvi v Podjuno na Koroškem in drugi po Primorski do bolnice Franjo pri Cerknem. Letos nameravajo organizirati izlet v Spital ob Dravi, kjer so bili v času bojev na Koroškem ujeti številni prostovoljci, v času okupacije pa je bilo tam in v okolici zaprtih mnogo naših ljudi, posebno v letu 1941. Omenil je tudi predlog občinske skupščine, da bi eno ulico na Jesenicah imenovali po legendarnem generalu Maistru, človeku, ki je prvi začel z organizacijo obrambe naše severne meje in borbo za svobodo našega naroda na Koroškem. Govoril je tudi o pripravah za odkritje spominske plošče na železniški postaji, v spomin na zbiranje prostovoljcev za obrambo naše severne meje, ter morda vzdave spominskih plošč na nekaterih drugih krajih.

Udeleženci so z navdušenjem pozdravili v svoji sredini tajnika republiškega ob-

činskega odbora Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/19 tov. Kristana, znanega zgodovinarja nekdanjega prostovoljca dr. Udeja, predsednika komisije za socialno skrbstvo pri republiškem odboru tov. Miklavca, tajnika medobčinskega odbora za primorske občine tov. Vidmarja in predsednika občinskega odbora ZVB NOV Jesenice Franca Konobljaka Slovenka.

Dr. Ude je podrobno govoril o naši narodnostni skupnosti na Koroškem in o mnogih še nerešenih vprašanjih, ki izhajajo iz avstrijske državne pogodbe. V razpravi sta sodelovala tudi tov. Kristan in tov. Miklavc.

Franz Konobelj je v svojem prispevku k razpravi dejal, da bi morali določiti petčlansko komisijo z nalogo zbiranja zgodovinskega gradiva s časov pred 55 leti, ker tega je vse premalo. Čeprav so nekdanji prostovoljci že ostareli ljudje, bi se verjetno še marsikaj spomnili in verjetno kdo izmed njih hrani doma tudi kakšne dokumente, slike in podobno. Nadalje

je govoril o spominskih obeležjih in podpira predlog, da se pri urejanju jeseniškega pokopališča ne sme pozabiti na padle prostovoljce, ki so padli v Podroščici v januarju 1919 in so pokopani na tem pokopališču.

Nekateri člani z Gornjesavske doline so mnenja, da da so nekako zapostavljeni, ker da se podcenjuje njihovo udeležbo v bojih za našo severno mejo, čeprav so varovali mejo tako proti Avstriji, kot tudi proti Italiji. Zdi se jim tudi, da se nekdanjega nadporočnika Šefmana, ki je takrat organiziral obrambo v Gornjesavski dolini premalo ceni.

V novi odbor so izvolili večino dosedanjih odbornikov in dopolnili le vrzeli, ki so nastale s smrtjo nekaterih tovaršev. S.Š.

Učinkovita razprava na zboru volilcev

Krajevna organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva na Javorniku je že pred zborom volilcev organizirala aktiv družbenopolitičnih organizacij z namenom, da se prisotni seznani z gradivom.

Stališča, sprejeta na aktivu družbenopolitičnih organizacij, so bila v prejšnjem tednu posredovana zboru volilcev. Obširno gradivo sta volivcem posredovala odbornika Edi Cenček in Jaka Klinar. Volivci so v razpravi opozorili na probleme, ki jih v naši občini in krajevni skupnosti Javornik — Koroška Bela prepočasi rešujemo. Zato je problemov, ki terjajo nujno rešitev vedno več. Odločna je bila zahteva, da je na prihodnjih zborih volilcev po-

trebna prisotnost uslužbencev služb, ki morajo skladno z zakonitimi predpisi izvajati naloge oziroma sklepe sprejetih na zboru volilcev. Največ kritike je bilo izrečene na račun slabega stanja cest, ki je na Javorniku in Koroški Beli že osrednji problem. Zahtevali so pojasnilo oziroma odgovor na vprašanje, kaktera dela, predvidena v programu za obdobje 1973—1976, bodo opravljena še letos.

Volivcem je bil posredovan podatek, da je na območju Javornika — Koroške Bele okrog 500 predšolskih otrok, toda le 80 otrok je v otroškem vrtcu na Koroški Beli. Volivce je zanimalo, kdaj in koliko otroških vrtcev naj bi zgradili, da bi zadostili potrebam otroškega varstva.

Strinjali so se s predlogom, da je treba še letos pripraviti vso potrebno dokumentacijo, da bi lahko začeli z delom in omogočili večjemu številu predšolskih otrok prepotrebno varstvo v vzgojno varstvenih ustanovah. Omenjena je bila tudi možnost uvedbe morebitnega krajevnega samopriskpeva.

Tudi tokrat so se oglasili volivci iz vasi Potoki. Menijo, da bi podjetje Vodovod z malo dobre volje in s potrebnimi finančnimi sredstvi lahko pripomogli k rešitvi problema pomanjkanja pitne vode. Zamenjati bi morali nekaj vodovodnih cevi, s tem pa bi zagotovili oskrbo vaščanom na tem območju s pitno vodo.

Na ponedeljkovem zboru volilcev so spregovorili tudi volivci iz Javorniškega rovtja. Zahtevali so odgovor na vprašanje, zakaj že nekaj tednov ni zagotovljen prevoz šolobveznih otrok na Koroško Belo. Odgovor je posredoval ravnatelj osnovne šole tov. Kreutzer in povedal, da imajo kombi, ki je namenjen za prevoz otrok v generalnem popravilu. Sicer imajo v Javorniškem rovtju precej problemov s pluzenjem in vzdrževanjem cest, nič bolje pa ni tudi v Borovljah in Koroški Beli. Volivci so zahtevali pojasnila tudi na druga vprašanja. Odbornik skupščine občine Jesenice Edi Cenček, je opozoril, da se nasip železarne zaskrbljajoče približuje Borovljam, posledice, pa že čutijo prebivalci na Borovljah. Dalj časa so volivci razpravljali o izgradnji mrliških vežic na Blejski Dobravi. Z izgradnjo naj bi pihiteli, vendar pa je po drugi strani precejšnja zaskrbljenost, ker bodo z izgradnjo vežic porasli pogrebni stroški.

V razpravi je bila omenjena oskrba s pitno vodo in s tem v zvezi predvidena izgradnja vodovoda Peričnik — Jesenice.

Pionirji po poteh partizanskih kurirjev

V ponedeljek, 2. aprila, ob 10. uri, bo odšla na pot kurirčkova pošta na vseh petih progah v Sloveniji. Gorenjska proga ima letos odhod v naši občini. Pod veliko skakalnico v Planici, bo v ponedeljek, 2. aprila ob 10. uri, kurirčkovo torbo izročil pionirjem-kurirjem iz Kranjske gore Lojze Tišov, najstarejši predsednik DPM v naši občini.

Kraj odhoda kurirčkove pošte, to je izpod velike skakalnice v Planici, je bil določen od članov občinskega odbora ZVB NOV Jesenice zato, ker je bil v mali baraki, ki stoji še danes, 2. februarja 1942 sestanek članov OF, ki so razširili organizacijo na celotno področje jeseniške občine. Na tem sestanku je bilo navzočih več tovaršev iz Rateč in Podkorena, vendar danes živita samo še dva, ki sta tudi povabljeni na slavnostno prireditev.

V programu pri odhodu bo sodeloval pionirski pevski zbor osnovne šole Kranjska gora, ostale šole pa bodo zastopali pionirji s prapori. Slavnosti se bodo udeležili tudi člani občinskega in republiškega odbora ZVB NOV.

Izpod skakalnice bo kurirčkova pošta nadaljevala pot po skrivnih stezah nekdanjih kurirjev-partizanov. Obšla bo

zasede in se ustavljala na javkah in pri spominskih obeležjih, kjer pa bo prenočevala bodo pionirji priredili miting.

V kurirčkovi pošti bodo sodelovali pionirji-kurirji iz vseh naših šol. Pošto bodo izročili svojim sovrstnikom iz Lesca v ponedeljek, 9. aprila ob 10. uri pred Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. Tudi ob izročitvi je predvidena manjša slovesnost, ki se jo bodo udeležili pionirji osnovnih šol Zirovnica in Lesce.

Pohod kurirčkove pošte bodo spremljali nekdanji borci, tam kjer bodo imeli miting pa bodo pionirjem pripovedovali spomine iz NOB.

Kurirčkova pošta bo prehodila približno 2000 km dolgo pot po Sloveniji in jo bodo 19. maja pionirji-kurirji izročili v Ljubljani tov. Janku Rudolfu, predsedniku republiškega odbora ZVB NOV. Kurirčkovi pošti SREČNO!

Pred občnim zborom DPM na Javorniku

V ponedeljek zvečer se bodo v prostorih delavskega doma na Javorniku zbrali člani DPM Javornik — Koroška Bela na občnem zboru društva.

V pretekli mandatni dobi je delo v društvu zaživelo in je prav gotovo po številu članstva med prvimi na območju krajevnih skupnosti Javornik — Koroška Bela. Na začetku mandatne dobe je društvo štelo komaj 40 članov, sedaj pa jih je že blizu 600, največ po zaslugi prizadevnega predsednika Lojzeta Tišova.

Upravni odbor DPM je v minuli mandatni dobi pozorno spremljal delo mladih, prek osnovne šole in ostalih društev in organizacij, ki imajo v svojih vrstah največ šolske in predšolske mladine.

Društvo prijateljev mladine je med pobudniki akcije za izgradnjo otroških vrtcev, saj je v krajevni skupnosti veliko predšolskih otrok brez potrebnega varstva v času, ko so njihovi starši zdoma.

Na ponedeljkovem občnem zboru bodo člani dosedanjega odbora poročali o opravljenem delu. Razpravljali bodo tudi o programu za leto 1973, ki vsebuje poleg stalnih akcij

kot so kurirski smuk, pohod pionirjev na Pristavo, novoletne prireditve, tudi druge akcije. Tako naj bi pionirji počastili spomin prvoborca Janeza Šmida, ki je padel leta 1942. Skupina pionirjev naj bi se udeležila proslave 500-letnice kmečkih uporov na Slovenskem. V programu je tudi predlog, da bi javorniška Svoboda imela v svojem sestavu stalno pionirsko igralsko družino, saj je med pionirji veliko takih, ki radi igrajo na odru.

Upravni odbor društva je že v pretekli mandatni dobi poizkušal vzpostaviti stalne stike s starši predšolskih in šolskih otrok. V ta namen so organizirali nekaj predavanj, ki pa so bila žal slabo obiskana. Vseeno bi morali z delom nadaljevati tudi na tem področju in ob tesnem sodelovanju z delavsko univerzo na Jesenicah. Stalna naloga je skrb za pridobivanje novih članov, saj je še veliko staršev otrok, ki niso vključeni v društvo prijateljev mladine. Delo v društvu bo uspevalo toliko bolj, če bo sodelovanje z osnovno šolo ter organizacijami na terenu, ki se ukvarjajo z mladimi na ustreznih ravni.

VABILO NA ZDRAVSTVENO PREDAVANJE

Društvo prijateljev mladine na Javorniku prireja v ponedeljek 2. aprila 1973 po rednem letnem občnem zboru predavanje z naslovom

ZDRAVJE SE ZACENJA DOMA

Predavanje je obenem organizirano ob svetovnem dnevu zdravja. V dvorani Delavskega doma Albina in Julke Fibernik bo predavala dr. Majda Klinar iz otroškega dispanzerja Zdravstvenega doma Jesenice.

Vabljeni

Varstvo narave v Julijskih Alpah

Zavod SR Slovenije za regionalno prostorsko planiranje, je izdelal osnutek določb za varstvo narave v Julijskih Alpah. Namen teh določb je, da ohrani lepoto in prvobitnost pokrajine in da se zavaruje značilno rastlinstvo in živalstvo na tem področju.

Predlagani osnutek določb za zavarovanje narave Julijskih Alp zajema osrednje gorsko območje s planotama Mežaklja in Pokljuko ter izrazitejšje alpske doline: Planico, Tamar, Krnico, Vrata, Kot, Krmo, Radovno, območje Bohinjskega jezera, Tolminka, Zgornjo Soško dolino z Lepeno ter Koritnico nad Bovško Kotlino. Zajema del področij občine Jesenice, Radovljice in Tolmina, s skupno 76.000 hektarov ali 3,7% celotne površine Slovenije.

Glede na stopnjo varstva narave osnutek predvideva, da naj bi bilo to področje razdeljeno na ožje, mirne, prehodne in poseljene cone. Ožja varstvena cona obsega dolino Triglavskih jezer in Triglavsko podo (2.280 ha). Območje naj bi se zavarovalo kot naravni rezervat v sedanjem naravnem stanju, vse žive in nežive narave. Namenjeno naj bi bilo kot nemoten prostor za divjad, za naravoslovno — znanstveno raziskovanje, za planiranje in turno smučanje ter kot rezervat za pitno vodo brez tehničnih posegov. Na tem območju naj bi bila dovoljena le adaptacija obstoječih planinskih koč, vzdrževanje in graditev pespoti, kačipotov, počivališč, klopi in opozoril ter sanitarni odstrel divjadi.

Prepovedano pa naj bi bilo gospodarsko izkoriščanje in postavljanje stalnih ter začasnih objektov, zemeljska dela, graditev nadzemnih energetskih in komunikacijskih naprav, odnašanje in poškodovanje kamenin, flore, favne, kurjenje ognja, onesnaževanje vode in zraka, odmetavanje odpadkov, nizko preletanje ter pristajanje letal in helikoptenjev ter uporaba motornih sani in povzročanje hrupa.

Mirna cona je tisti del tega področja, ki bo stalno neposeljena in deloma za agrarno-planinsko, gozdno in lovsko gospodarstvo izkoriščena površina velikosti 9.405 hektarov. Zajemala naj bi: doline Male Pišnice, območje Prisanka in Kriških plovov, Martuljkove skupine, Stenarja, Severne stene Triglava in

Cmira, Trebiški dol, Travnško dolino, Zelnarico, območje Krnskega jezera in Kot pod Jalovcem.

V tej coni naj bi se v največji možni meri ohranila naravna in kulturna pokrajina, brez naselij in prevoznih poti za javni promet in brez drugih tehničnih naprav. To območje naj bi bilo namenjeno predvsem aktivnim oblikam rekreacije v prosti naravi. Tu naj bi bila dovoljena paša in kmetijsko gozdarjenje, gozdarstvo po ustreznih načrtih, graditev in vzdrževanje prevoznih poti za kmetijstvo in gozdno gospodarjenje, občasna uporaba prevoznih sredstev in tehničnih naprav za navedene namene, lov in ribolov, vzdrževanje in adaptacija obstoječih gospodarskih poslopj, vzdrževanja peš poti in opozoril, adaptacije in razširitev obstoječih planinskih koč, urejanje hudournikov, varstvo tal pred erozijo, manjši vodni zbiralniki za oskrbo s pitno vodo, podzemna napeljava vodovoda ter električnih in telefonskih kablov.

Prepovedana naj bi bila graditev in postavljanje stalnih in začasnih objektov, spreminjanje oblikovnosti površja, napeljava površinskih energetskih in komunikacijskih vodov, uporaba poti s prevoznimi sredstvi; graditev stalnih žičnic, gozdne poseke in sečnja v goščah, uporaba motornih sani, odmetavanje odpadkov, onesnaževanje tal, vode in zraka.

Kot tretja prehodna cona naj bi obsegala območje brez stalnih naselij visokogorske in dolinske predele z delno gozdno in kmetijsko izrabo v skupni površini 16.700 hektarov. Sem naj bi sodili Mangartski potok, Koritnice, Zadnja Ternta, in Bavščica, dolina Kot in Vrata. Zadnjice, Ravna dolina, Fužinarske planine, Voje in Bohinjsko jezero.

Na tem področju naj bi se ob smiselni kmetijski in gdozni izrabi vzdrževala kulturna agrarna in gozdna pokrajina. To bi bilo prehodno območje med rezervati ter mirnimi conami in med stalno poseljenimi intenzivnejše

izkoriščenimi področji. Ta območja bi bila odprta za javni promet, graditev objektov in komunikacij pa bi se omejile za potrebe kmetijske in gozdnega gospodarstva ter za turistično rekreacijsko dejavnost v prosti naravi. Tu ne bi bilo mogoče graditi stalnih in občasnih stanovanj, stalnih žičnic, vodnih akumulacij, ne bi se smelo odpirati kamnolomov in peskokopov, prepovedano bi bilo onesnaževanje vode, zraka, ograjevanja parcel ter podobno.

Četrta, poseljena cona pa naj bi obsegala sezonsko in stalno poseljena območja, ki se izkoriščajo predvsem za kmetijstvo, gozdarstvo in turizem. To so: Log pod Mangartom, Tamar, Planica, Vršč, Krnica, Aljažev dom v Vratih, Veto polje, Mežaklja, Pokljuka, Krma, Radovna, Komna, južne Bohinjske gore, del Bohinjske doline, Tolminka, Zadlaščica, Trenta in Lepena.

Ta cona bi bila namenjena za močnejšo usmeritev pri razvoju turizma, pri čemer bo ob zgraditvi ustreznih prometnih povezav, žičnic in turističnih centrov, upoštevanje ustrezno varovanje in negovanje narave.

Razen kmetijstva, gozdarstva in turizma bodo imele v tej coni možnost razvoja gospodarske in negospodarske dejavnosti, ki ne škoduje naravnemu okolju in jih je mogoče uskladiti s turistično rekreacijsko funkcijo področja.

Tu bo mogoče razvijati kmetijstvo, gozdarstvo, lov, ribolov, graditev stalnih in občasnih bivališč po urbaništvih in zazidanih načrtih, trgovskih, kulturnih, zdravstvenih in turističnih objektov, infrastrukturnega omrežja in vsi posegi, potrebni za vzdrževanja ter izboljšanje naravnega okolja. V tej poseljeni coni pa bi bilo prepovedano onesnaževanje voda, zraka, večje črpanje kamnin, graditev vodnih akumulacij ter takih zemeljskih del, ki bi bistveno spremenilo kulturo pokrajine.

Osnutek teh določb je sedaj v javni razpravi. Prejelo ga vse zainteresirane skupščine občin, turistične zveze, turistična društva tega področja in druge organizacije, ki jih to neposredno zadeva in zanima.

B.

NAGRAJENE NALOGE

Jeklo — nepogrešljivo v sodobnem življenju

Danes pričenjamo z objavo nagrajenih prostih spisov, ki so jih na osnovi natečaja, ki ga je razpisala Železarna napisali učenci sedmih in osmih razredov osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine.

Industrija jekla je bazična industrija vsakega gospodarstva in osnova celokupne industrijske proizvodnje. Velik in raznovrsten razvoj industrije v zadnjih sto letih je omogočil ravno nagel razvoj industrije jekla od druge polovice 19. stoletja dalje. Z uvedbo novih tehnoloških postopkov izdelave, je proizvodnja jekla v svetu narasla na stotine milijonov ton. Potrošnja jekla v kilogramih na prebivalca pogosto služi kot merilo standarda dežele.

Jeklo je postalo poslušen suženj človeku. Omogočilo mu je uresničitev davnih želja. Z njimi je zgradil stavbe, ki segajo v vrtočlave višine; z jeklenimi ptiči je poletel nad oblake, tipa v vesolje in išče. Jeklo mu je pomagalo ukrotiti naravne sile, premestiti reke in prepade. Z jeklenimi ladjami hitreje pluje čez oceane. Zgradil je mostove med celinami in narodi. Brez injekcijske igle si ne morem predstavljati dela ljudi, ki se bore proti davnemu

sovražniku človeštva — boleznim. Droben skalpel v rokah kirurga je orožje. Toda proti komu in za koga! Proti smrti — za človeka!

Jeklo pa je postalo človeku tudi krut gospodar. V njem je prebudilo temne nagone. Nemški vojak si je nadel jekleno čelado, ko je začel svoj uničevalni pohod po Evropi. Hladne kot jeklo so bile Hitlerjeve besede: napravite mi to deželo spet nemško! Jeklo seje smrt in razdejanje. Ali je iz jekla tudi gumb na aparatih raketnih vzletišč obeh supersil?

Kakor Alfred Nobel in Marie Curie nista želela, da bi njuni odkritji uničili prido-bitve človeškega razuma, tako verjamem, da tudi Bassemmer in Martin nista s svojim znanjem in izkušnjami hoteli povzročiti svetovno katastrofo.

Janko Sporar,
osnovna šola Tone Cufar,
Jesenice
I. nagrada

Pred nekaj dni je bil na obisku stric iz Ljubljane in smejali smo se mu, ko nam je pripovedoval, kako je njegov šestletni sin radoveden in kako mu je ubogi stric moral razlagati in odgovarjati na vprašanja.

»Bila sva v Kranjski gori na smučanju,« je pripovedoval stric, »in gledala sva, množico smučarjev. Sin mi je kar na lepem rekel, da ne more smučati, ker ima lesene palice, vsi ostali pa imajo jeklenke. Sodla sva na drog in se lotila naše malice. Odprl sem konzervo z majhnim ključkom in sin me je vprašal, iz česa je ta ključek. Povedal sem mu, da je iz jekla. Potem me je vprašal iz česa so letala, kajti ravno takrat se je visoko na nebu pokazalo letalo. Hotel je vedeti iz česa so tračnice, iz česa so drogovi, ki so jih potrebovali pri gradnji ogromnega hotela, iz česa so ladje, iz česa so drogovi, ki podpirajo težke mostove, itd. Na vsako od teh vprašanj sem mu odgovoril enako: IZ JEKLA. Ne morete si misliti, kako se je čudil. Potem je hotel vedeti, kaj je jeklo in kdo ga je izumil. To je bilo pa težje vprašanje in nisem vedel, ali naj mu rečem, da je radoveden in da se bo o tem še učil v šoli, ali naj mu začnem razlagati.

Ogločil sem se, da mu povem. Lahko si mislite, kako me je poslušal, kar z odprtimi usti. Povedal sem mu, da jeklo pridobivajo iz železove rude. Pri tem procesu dobijo

najprej grodelj, tega pa predeajo skupaj s starim železom v jezo. Vročje jeklo valja s pomočjo težkih valjev v različne oblike: pločevino, razne profile in žico. To jeklo uporabljajo za razne konstrukcije, cevovode, plinovode. Uporabljajo ga tudi za razna strojna dela. Povedal sem mu, da je taka tovarna tudi na Jesenicah in v tej tovarni sta delala tudi že moj ded in oče. Razlagal sem, da je iz jekla vse orodje: klavir, nož, klešče, škarje, sekire itd. Vprašal me je, kako so ljudje delali, ko še ni bilo jekla. Odgovoril sem mu, da sežakrat pač niso mogli voziti z žičnicami, tudi lesene palice so imeli za smučanje, še manj pa so se vozili z vlakom, avtobusom ali letalom. Hiše so bile lesene, orodje pa iz lesa ali kamnja ali pa iz mehkejših kovin, če so jih sploh poznali.

Sin se je zamislil in izdihnil, da je velika sreča, da živi, sicer bi ga vedno bolele noge, saj se še sedaj komaj premika, kadar je dvigalo pokvarjeno in mora v 6. nadstropje peš.

Ko sva se odpravila domov, sem vedel, da me je popolnoma razumel, da bi bilo danes življenje brez jekla nemogoče in smejal sem se mu, ko me je ves v strahu vprašal, kaj bi bilo, če bi se naenkrat, vse tovarne pokvarile in ne bi bilo več jekla.

Branka Rijavec
osnovna šola
Koroška Bela
(I. nagrada)

Kako poteka 5-letni program izgradnje os. šol v radovljiški občini

Na pravkar opravljenih zborih volilcev ob razpravah o občinskem proračunu in programu dela za 1973. leto, so občani želeli tudi informacijo o uresničevanju programa izgradnje šol, v katerem so zajeti šolski objekti v Lipnici, Radovljici, Lescah, na Bledu, v Bohinjski Bistrici in v Begunjah.

Občinski upravni odbor sklada je v ta namen podrobno proučil stanje in sprejel poročilo, iz katerega je razvidno, da je program gradnje pred popolno realizacijo, vendar pa bodo planirana sredstva za izvedbo višja.

Program izgradnje je predvidel 7-letno zbiranje denarnih sredstev, in sicer 1% od neto osebnega dohodka vseh občanov v obliki samoprištevk, 1% od bruto osebnega dohodka zaposlenih in del sredstev iz proračuna. Po teh predvidevanjih naj bi bilo v sedmih letih zbrano 22.000.000,00 din.

Z Gorenjsko kreditno banko je bila sklenjena pogodba o oročanju zbranega denarja in kreditiranju izgradnje osnovnih šol. Po tej pogodbi je banka odobrila kredite za 1. 1970 7.500.000 din, za 1. 1971 9.500.000 din in za 1. 1972 5.000.000 din.

Izvajalci gradbenih del so bili izbrani na podlagi zbiranja ponudb (licitacije), in sicer za šole Lipnica, Lesce, Radovljica in Begunje SGP Gorenje Radovljica, za šolo Bled SGP Projekt Kranj in za šolo v Bohinjski Bistrici GP Bohinj.

V letu 1968 je bila dograjena in adaptirana osnovna šola Staneta Žagarja v Lipnici in zgrajena telovadnica. Vrednost del je znašala 3.415.183 din.

Šola Lesce je bila izročena v uporabo dne 26. 11. 1970, rok je bil prekoračen za 2 in pol meseca.

Pogodbena vrednost za šolo in telovadnico je znašala 6.147.606 din, končna vrednost — brez dokončane telovadnice pa je 7.036.397,50 din. Dela na vseh šolah so potekala le delno po časovnem planu. Opravljena so bila številna dodatna, nepredvidena dela, primanjkovalo je ključnih materialov kot so železo, cement, sproti se je spreminjala gradbena dokumentacija, manjkali so številni delalci za obrtniška dela, primanjkovalo je delovne sile, nastale so težave z izvajalci obrtniških del, tudi dokumentacija za zunanje ureditve in komunalne priključke je bila še neizdelana.

Tako se je že konec leta 1970 izkazalo, da nobena od začrtih gradenj ne bo dokončana v predvidenem času in da zagotovljena sredstva ne bodo zadostovala.

Devalvacija dinarja v januarju 1971 je zahtevala popravek konstrukcije kreditiranja, z banko so bili sklenjeni novi aranžmaji za 36.500.000 din (34.000.000 din iz oročenih sredstev in 2.500.000 din iz hranilni vlog), kljub temu pa je zmanjkalo sredstev za dograditev telovadnic. Po sklepu upravnega odbora sklada je bila ustavljena gradnja telovadnic, oz. so bile dokončane do 3. faze.

Po novem aranžmaju z banko in pogodbi bi morali do konca leta 1972 oročiti 21.000.000 dinarjev, oročeno pa je bilo le 18.650.000 din, ker so morali v letu 1970 izročiti le 10% obvezni garancijski polog po predračunski vrednosti šol in teh sredstev niso mogli oročiti.

Razliko oz. izpad sredstev iz leta 1970 je treba pokriti pri oročanju v letu 1973 in 1974, delno (1.650.000 din) pa je bila pokrita že v letu 1971 in 1972.

V juniju 1971 so vsi trije izvajalci gradenj predlagali podaljšanje izvedbenih rokov, pa jih upravni odbor sklada ni potrdil, ker je bilo nesporno ugotovljeno, da s pogodbami prevzeti izvedbeni roki niso bili resno preštudirani, niti ni bilo resnih naporov izvajalcev, da bi se zamude v odnosu na prvotno predložene terminske planne nadoknadili. Gradbena podjetja so bila z delom na drugih gradnjah preangažirana, na vseh objektih so imeli premalo delavcev, občasno je primanjkovalo gradbenega materiala, predvsem cementa.

Poseben problem tako za šolo kot za šolo Radovljica pa je predstavljala višina odobrenih investicijskih sredstev. V projektantskih izračunih, na podlagi katerih so bile izdelane ponudbe in sklenjene gradbene pogodbe, je bila izpuščena vrsta del, kar je znatno podražilo gradnjo. Podražitve so nastale predvsem pri svetilih in pri instalacijah zaradi nove paritete dolarja in zato, ker SO ni uspelo zagotoviti lastnih deviznih sredstev za opremo iz uvoza in je bil izvajalec primoran nabaviti devize po višji ceni.

V septembru 1971 je upravni odbor sklada za gradnjo šol sklenil, da ne odstopi od pogodbenih rokov, podražitve

pa se priznajo samo za opravljena več dela in dodatna dela, ki v prvotnem projektu niso bila predvidena.

V gradbenih sezonah 1970 in 1971 je bilo karakteristično predvsem v obremenitvi gradbenih in obrtnih podjetij, naraščanju cen vseh materialov, pomanjkanju le-teh na domačem trgu in nepredvidenih zakasnitvah pri uvozu instalacijske opreme kot posledica vse ostrejšega režima uvoza.

V decembru 1971 izvajalci niso izpolnili niti naknadno predloženega roka, na šoli Bled so bili v zaostanku za 80 delovnih dni, v Radovljici za 60 delovnih dni in v Bohinju za cca 15 delovnih dni. Pri prvih dveh šolah so največ kasnili zaradi instalacij, v Bohinju pa so bile v zaostanku gradbena dela.

Predvidene podražitve so znašale v decembru 1971: na šoli Bled 946.800 din, na šoli Radovljica 882.021 din za kom. priključke in 1.125.412 din za več dela in dod. dela.

K temu je bilo prišteti še stroške za opremo, ki prav tako niso bili zajeti v projektantskih izračunih. Za šolo Bled je bil napravljen prvotni predračun opreme za 790.000, za šolo Radovljica pa 709.000 din.

Posebna komisija je izbrala potrebno opremo, s TIS Radovljica pa je bila sklenjena posojilna pogodba za 1.750.000 din za nabavo te opreme. Z zagotovitvijo dodatnih sredstev za dokončanje osnovnih šol Radovljica in Bled je bilo v juliju 1972 zagotovljeno v Radovljici 10.581.587,80 din, potrebnih pa je še 4.166.299,15 din, na Bledu pa je bilo zagotovljeno 10.237.258,84 din, potrebnih pa je še 1.876.845,91 din.

Tehnični prevzem osnovne šole v Radovljici je bil 22. 8. 1972, dovršitveni rok je bil prekoračen za 12 mesecev.

Tehnični prevzem šole Bled je bil dne 23. 8. 1972, rok trajanja gradnje je bil prekoračen za 9 mesecev.

Dela na osnovni šoli Boh.

Bistrica tudi delno zaostaja po predvidenem planu, predvsem zaradi nepravočasno dobavljene kritine.

Instalacijska dela so začeli v novembru 1972, finančno stanje pa je tako: zagotovljena sredstva za gradbene, obrtniška in instalacijska dela 9.053.615,20 din, že plačano pa je 7.103.992,00 din.

Predvidene podražitve bodo znašale cca 3.600.000 din na račun dražjega materiala in delovne sile, instalacij, električne napeljave ter obrtniških del.

Konec decembra 1972 je imel sklad nasproti izvajalcem neporavnane obveznosti v znesku din 3.783.247,70.

Od začetka gradnje, leta 1968 do 25. 12. 1972 je bilo skupaj financirano v gradnjo šol:

1. iz sklada za gradnjo šol

(samoprispevek in sredstva iz proračuna 8.620.261,71

2. iz najetih kreditov (oročena sredstva v banki

33.724.986,90

3. posojilo TIS Radovljica za

nabavo opreme 1.665.640,15

Skupaj 44.010.888,76

Odperto je ostalo še vprašanje gradnje šole v Begunjah. Upravni odbor sklada si je prizadeval, da bi vzporedno z ostalimi šolami gradilo tudi v Begunjah, toda finančne zmogljivosti tega niso dopuščale. Tudi po sklepu, da se telovadnice zgradijo samo do III. faze in tako prihranjen sredstva namenijo za gradnjo begunjske šole, so podražitve in več dela terjale toliko dodatnih sredstev, da gradnje ni bilo mogoče začeti, čeprav so bila opravljena že vsa pripravljala dela. JR

Ali je članarina prostovoljni prispevek ali je s statutom določena?

Že dalj časa razmišljam, zakaj morajo nekateri člani tako sindikata kakor ZK plačevati članarino od celotnega osebnega dohodka, to je od rednega in nadurnega dela. Tak način plačevanja imamo uveden v Železarni, kjer nam pri izplačilu osebnega dohodka obračunavajo tudi članarino, za kar smo dali tudi svoj pristanek. Tako obračunana članarina je resnično obračunana na osnovi osebnega dohodka. Iz tega obračuna pa odpadejo vsi tisti, ki v tovarni delajo razna pogodbeno dela in tisti, ki imajo poleg dela v Železarni eventualno še drugje kako honorarno delo. Ni mi jasna razlika med delom v nadurah, katerega zahteva proces proizvodnje, ali dela po pogodbi, ki je tudi vezano na potrebe Železarne. Vem samo to, da od prvega dela plačamo članarino, od drugega pa ne, pri tem pa niti ne ome-

njam razne honorarne zaposlitve izven Železarne.

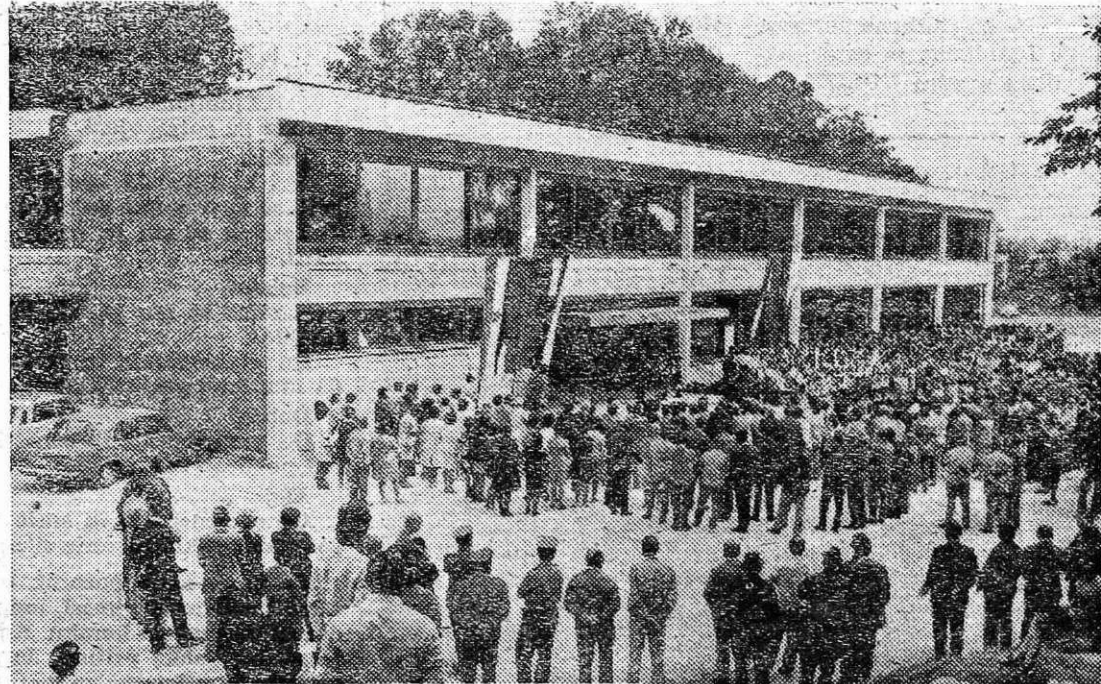
Menim, da je potrebno vprašanje članarine, posebno članarine v Zvezi komunistov urediti tako, da bodo vračunani vsi osebni dohodki, ne glede iz kakšnega naslova so prejeti. Če bi s tako zajeto članarino formirali več denarja kot ga je za delo ZK potrebno, potem bi raje lestvico članarine ustrezno znižali. Vsekakor pa ni prav, da pri nekaterih zajema vse osebne dohodke, pri nekaterih pa ne.

Morda bi bilo zanimivo primerjati letno plačano članarino v ZK z davčno prijavo osebnega dohodka. Mnenja sem, da člani, ki niso včlanjeni v osnovne organizacije ZK v podjetjih, plačujejo članarino bolj pavšalno. Isto vprašanje se pojavlja tudi pri upokojenih, posebno še pri tistih, ki poleg pokojnine prejema še polni osebni dohodek v podjetjih, kjer so še nadalje zaposleni.

Plačevanje članarine je dolžnost vsakega člana katerekoli organizacije, urejenost tega pa je tudi del organizacijske sposobnosti. Zato bi temu vprašanju morali posvetiti več pozornosti. Vsekakor pa je potrebno odpraviti omenjene primere.

V ilustracijo navajam primer: Delavec, ki razume potrebe proizvodnje, bo po potrebi ostal na delu tudi preko svojega rednega delovnega časa, drugi pa vidi samo svojo korist in raje dela honorarno, ker je to delo verjetno bolj plačano. Razen tega pa član ZK, ki dela nadurno delo, plača od tega tudi članarino, od honorarjev pa je ni treba plačati.

To vprašanje bo vsekakor potrebno bolj dosledno urediti in spoštovati določila statuta ZKJ, končno pa je to tudi del partijske discipline. Stane Torkar

Ob otvoritvi nove osnovne šole v Radovljici, jeseni 1972

Svetovno znani godalni kvartet na Javorniku in Zabreznici

Le malokrat se ponudi tako ugodna prilika, da nam na domači oder pride gostovat svetovno znani ansambel. Ta prilika se ponuja ljubiteljem klasične glasbe prihodnjo soboto, 7. aprila, na Javorniku in Zabreznici, kjer bo gostoval poljski godalni kvartet WILANOW. Koncert v Delavskem domu na Javorniku bo ob 17. uri, v kulturnem domu na Zabreznici pa ob 19.30 uri. Na sporedu bodo skladbe: Luiga Boccherinija, Wolfganga Amadeusa Mozarta, Franza Schuberta, Grazyna Bacewicza, Johana Sebastiana Bacha, Aleksandra Porfirjeviča Borodina in Witolda Lutosauskega. Godalni kvartet sestavljajo: Tadeusz Gadzina — prva violina, Pawel Lasakiewicz — druga violina, Artur Paciorkiewicz — viola in Wojciech Walasek — violončelo.

Godalni kvartet WILANOW je bil ustanovljen leta 1967 in

Na četrtem kulturnem tednu v Šentvidu pri Stični tudi jeseniški Jeklar

V dneh od 30. junija do 8. julija bo v Šentvidu pri Stični četrti kulturni teden, imenovan ljudski pevski tabor. Na letošnjem taboru bo sodelovalo okoli 60 pevskih zborov iz Slovenije, zamejstva in verjetno tudi iz Združenih držav Amerike. Ti se bodo zvrstili s samostojnimi nastopi skozi ves teden, za zaključek tabora pa bo skupen nastop vseh zborov, na katerem bo nastopilo okoli 1500 pevcev. Umetniški vodja vseslovenske revije zborovskega petja skladatelj Radovan Gobec, je povabil k sodelovanju tudi jeseniški moški zbor Jeklar. Ta se je vabilu z veseljem odzval. Jeklar se že pripravlja za samostojen nastop na vseslovenski pevski reviji, kakor tudi za nastop v združenem zboru, ki bo zapel tri pesmi.

je najprej prevzel ime Ludwiga van Beethovna. Še istega leta je dobil dovoljenje direktorja Narodnega muzeja prof. Stanislava Lorenca, da se poimenuje po slavnem imenu Wilanow. Umetniška dejavnost kvarteta Wilanow se ne omejuje samo na ciklične koncerte v palači Wilanow, v stari rezidenci kralja Jana II. Sobieskega, po kateri nosi tudi ime, temveč se širi na koncertnih turnejah, v številnih pomembnih koncertnih dvoranah Poljske, Avstrije, ČSSR, Francije, Nemške demokratične republike in Jugoslavije.

Kvartet sodeluje na številnih mednarodnih festivalih in tudi v poljskem radijskem

orkestru. Eden pomembnih uspehov je kvartet Wilanow dosegel na Dunaju leta 1971, ko se je na mednarodnem tekmovanju kvartetov, imenovanem po Josephu Haydnu, dobil drugo nagrado. Ta uspeh je kvartetu prinesel svetovno pomembnost in s tem tudi možnost koncertiranja v številnih državah po svetu. Po tem uspehu je kvartet dobil številna vabila za gostovanja v Avstraliji, Novi Zelandiji, ZDA in Sovjetski zvezi.

Koncert v sodelovanju z DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela in Zabreznica — žirovnica organizira občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice.

Prva samostojna slikarska razstava Bemove

Jutri, v soboto 31. marca, bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli prvo samostojno slikarsko razstavo članice likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice dr. Danice BEM. Kratek kulturni program ob otvoritvi bo izvajal mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc. To je letošnja peta slikarska razstava, ki jih prireja likovna sekcija DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Dr. Danica BEM se je v času svojega službovanja na Bledu kot slikarka samorastnica že zelo zgodaj priključila likovni sekciji DOLIK na Jesenicah. Tudi, ko je zapustila Bled in odšla na službeno dolžnost v Ljubljano, je ostala aktivna članica DOLIKA.

Ustvarja priložnostno, toliko pač, kolikor ji dopušča njen zdravniški poklic. V doslej prikazanih delih je bila na moč revolucionarna. Njene pastozno nanešene barve v oljni tehniki, so v posrečenem ravnesju, čeprav topli toni prevladujejo. Svojo risbo in kompozicijo stalno izpopoljuje in je dosegla že znaten napredek v ustvarjanju pejzažev in tihožitij. Doslej samostojno še ni razstavljala, pač pa je s svojimi deli sodelovala na številnih kolektivnih slikarskih razstavah članov DOLIK na Jesenicah, Trbovljah, Šoštanju, Krškem in drugje. Na svoji prvi samostojni razstavi predstavlja 23 slik v oljni tehniki.

Razstava bo odprta do vključno 11. aprila vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30.

NIKAR TAKO!

O jasnosti smo se zadnjič malo porazgovorili. Karkoli komu povemo mora biti jasno in razločno, tako da bralca ali poslušalca ne spravimo v dvome, kako smo povedano stvar mislili.

Na to naj vas spomni usodni primer, ko so obtoženca zadnji trenutek pomilostili in poslali na morišče sla s sporočilom, ki se je glasilo:

Streljati ne pomilostiti!

Samo vejica je bila potrebna, pa bi obtoženec res preživel: Streljati ne, pomilostiti!

Oglejmo si še nekaj besednih zvez, ki niso pravilne, pa jih srečujemo dovolj pogosto v našem tisku ali slišimo na televiziji.

V začetku je DRŽAL GOVOR, pozneje se je pa kar izgubil.

Pravilno:

V začetku je IMEL GOVOR, pozneje se je pa kar izgubil.

Ali:

V začetku je govoril, pozneje se je pa kar izgubil.

Predavatelj se mi KAR DOPADE, samo včasih pozablja, da ima pred seboj ljudi, ki že nekaj znajo.

Pravilno:

Predavatelj mi JE KAR VŠEČ, samo včasih pozablja, da ima pred seboj ljudi, ki že nekaj znajo.

Ali:

Predavatelj mi KAR UGAJA, samo včasih pozablja, da ima pred seboj ljudi, ki že nekaj znajo.

Marko, nikar ne VPADAJ V BESEDO, kadar se ti misel posveti, ampak počakaj, da oče preneha govoriti.

Pravilno:

Marko, nikar ne SEGAJ V BESEDO, kadar se ti posveti, ampak počakaj, da oče preneha govoriti.

Tako se oblači, da ti mora takoj PASTI V OČI.

Pravilno:

Tako se oblači, da kar BODE V OČI.

Ali:

Tako se oblači, da mora ZBUJATI POZORNOST.

Velikokrat slišimo očitke:

Oče mi vedno MEČE NAPREJ, da se nisem učil takrat, ko je bil čas za to in ne more razumeti, da bi po vojaščini še opravil večerno osemletko.

Pravilno:

Oče mi vedno OPONAŠA, da se nisem učil takrat, ko je bil čas za to in ne more razumeti, da bi po vojaščini še opravil večerno osemletko.

Ali:

Oče mi vedno OČITA, da se nisem učil takrat, ko je bil čas za to in ne more razumeti, da bi po vojaščini še opravil večerno osemletko.

Jeseniški hokejisti so zaslužno odnesli zmago na Gorenjsko.

Pravilno:

Jeseniški hokejisti so zmagali in zadovoljni in zaslužno odnesli zmago na Gorenjsko.

MERODAJNI so tisti odrezki, ki so bili izdani po 1. januarju 1972. leta.

Pravilno:

ODLOČILNI so tisti odrezki, ki so bili izdani po 1. januarju po 1972. letu.

Ali:

PRISTOJNI za to so le organi tega podjetja.

Samo NA LICU MESTA lahko v tem nepristransko razpravljamo.

Pravilno:

Samo NA KRAJU SAMEM lahko o tem nepristransko razpravljamo.

Oglejmo si še take zveze, ki sicer niso nepravilne, so pa slabe:

Pri Ljubljanski banki so mi DALI TOLIKO POSOJILA, kolikor ga potrebujem.

Dobro:

Pri Ljubljanski banki SO mi POSODILI toliko denarja, kolikor ga trenutno potrebujem.

Zazdela se mu je, da je komaj zatisnil oči, pa je že NASTAL dan.

Dobro:

Zazdela se mu je, da je komaj zatisnil oči, pa se je že zdanilo.

Od presenečenja in sreče JE PADLA V NEZAVEST, tako da so morali poklicati zdravnika.

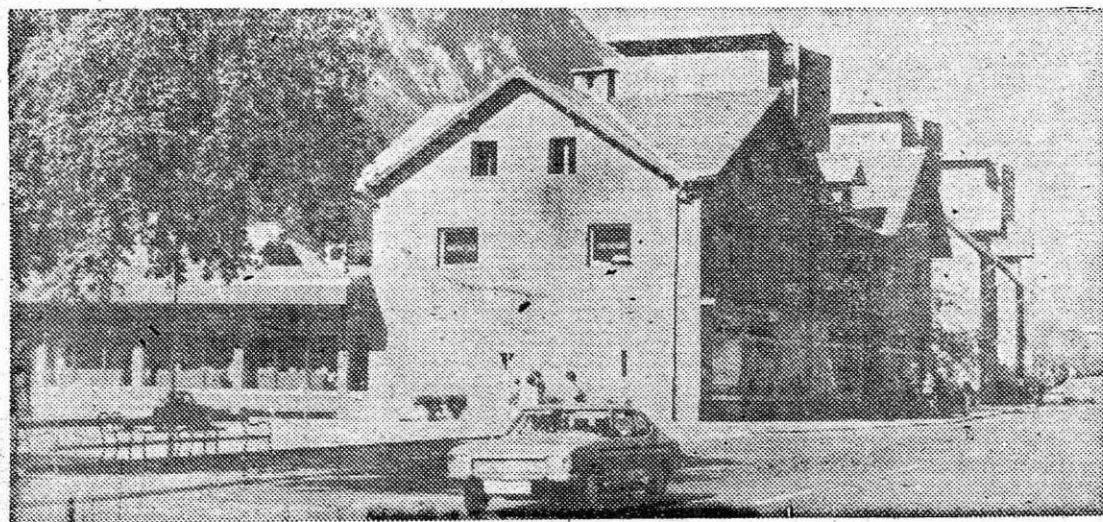
Dobro:

Od presenečenja in sreče JE OMEDELELA, tako da so morali poklicati zdravnika.

Ali:

Od presenečenja in sreče SE JE ONESVESTILA, tako da so morali poklicati zdravnika.

Če boste sami pozorni, boste kmalu videli, da tole niso samo izmišljeni primeri, ampak da je tega in podobnih reči dovolj na vsakem koraku. Kdor bo skrbno premislil dane pri mere, bo zlahka priznal, da so nekatere zveze tod vmes re: nerodne in privlačne za lase. Pa o teh in takih še nekaj v prihodnji številki.

Nov trgovski center na Plavžu

Dostojno so se spomnili smrtno ponesrečenih Gornikov

Pred petimi leti 25. marca 1968, v prvih dneh prebujajoče se gorske pomladi, je snežni plaz zasul in uničil na Slemenu pod Mojstrovko nad Vrščem in Planico štiri mlada življenja. Žrtve ledene smrti so postali Alojz Gajšek 26-letni predsednik planinskega društva Javornik — Koroška Bela, 30-letni Andrej Noč z Javornika, komaj 15-letni Janez Robič in 19-letni Rafko Zupan iz Rut, vsi mladi, pol-

ni mladostnega poleta in volje do življenja. Že pred leti, 26. julija 1961 pa je smrt doletela v severni steni velike Mojstrovke mladega, mnogo premladega in obetajočega plezalca Pavla Peternela z Dovjega. Komaj leto dni po veliki lavinski tragediji na Slemenu pa se je na poti z Vršiča preko Slemena v Tamar 23. marca 1969 smrtno ponesrečil dr. Alojz Dolhar iz Trbiža. V stenah, grebenih

in robih Mojstrovke, Travnika in Šit se je preje in pozneje lažje, težje in celo smrtno ponesrečilo še mnogo mladih ljubiteljev in obiskovalcev gora dr. Brane Pretnar, dr. Uroš Tršan, Jančez Kovač, Matija Košir, Izток Pipan, naštevati bi jih lahko še in še.

V spomin na te in vse druge smrtno ponesrečene gornike je ob petletnici velike la-

vinske nesreče na Slemenu alpinistični odsek Jesenice, skupaj z gorniki iz Martuljka, Javornika — Kor. Bele in drugimi ljubitelji in obiskovalci gora, v nedeljo, 25. marca, izvedel spominski pohod z Vršiča na Sleme k spominskim ploščam. Tu je bila ob 9. uri kratka komemorativna slovesnost s spominskim govorom, prižiganjem svečk in polaganjem cvetja in vencev. Spominskega pohoda se je udeležilo prek petdeset mladih in starejših visokogorskih smučarjev, planincev, plezalcev, alpinistov in bližnjih svojcev smrtno ponesrečenih.

Veliko udeležencev je pot nadaljevalo s Slemena v Tamar k spominskim ploščam Koširja, Pipana, Kovača in dr. Dolharja, drugimi pa so se vrnili nazaj na Vršč.

Pred leti, 2. avgusta 1953, so jeseniški gorniki postavili in odkrili v Vratih, pod edinstveno severno steno Triglav, veličastni spomenik vsem padlim in smrtno ponesrečenim ljubiteljem gora. Sredi letošnjega poletja bodo prvič izvedli alpinistično smučarsko tekmovanje v počastitev neznanega smrtno ponesrečenega gornika v Za Aku, drugo leto pa pod Srcem pod severno steno Špika (Breda Rinaldo, Janja Krivic, Zarko Bernard in mnogi drugi smrtno ponesrečeni ne samo v gorah Martuljka, temveč vseh slovenskih gorah). Na ta način se bodo jeseniški gorniki z drugimi spominjali mnogo prerano umrlih ali smrtno ponesrečenih dobrih prijateljev, tovarišev in znancev, s katerimi so se srečevali v stenah, robih in planinskih poteh.

Telovadni troboj

Tehnični odbor TVD Partizan Javornik — Koroška Bela, je organiziral v soboto 24. t. m. ob 9. uri v telovadnici Partizana Javornik že tradicionalni troboj mladink ter starejših pionirk in pionirjev v orodni telovadbi. Sodelovalo je skupno 60 tekmovalk in tekmovalcev iz društev Kranj, Gorje in Javornik — Koroška Bela in sicer devet mladink iz Kranja in Gorij ter 34 pionirk in 16 pionirjev iz omenjenih društev. Tekmovali so v predpisanih vajah za šolska in pionirska društva v nižjem oddelku.

Rezultati:
mladinke (9 tekmovalk):
posameznice: 1. Nuša Sitar,

Kranj, 2. Ljuba Šoljič, Kranj, 3. Majda Justin, Gorje;

1. vrsta Gorje 125,5 točk, 2. vrsta Kranj 119,4 točke;

pionirke (34 telovadk):
posameznice: 1. Gordana Kostovski, Kranj, 2. Maja Košir, Kranj, 3. Valerija Naglič, Kranj;

1. vrsta Kranj I 209,9 točk, 2. vrsta Javornik I 157,3 točke, 3. vrsta Kranj II 137,3 točke;

pionirji (16 tekmovalcev):
posamezniki: 1. Janko Znidar, Gorje, 2. Samo Arh, Gorje, 3. Tone Marenče, Javornik;

1. vrsta Javornik 216,2 točke, 2. vrsta Gorje 215,8 točke.

Tekmovanje je potekalo v lepem in prijateljskem vzduš-

ju. Mladina zelo rada tekmuje, samo žal ni dovolj organizatorjev, da bi organizirali podobna srečanja v občinskem ali področnem okviru za Gorenjsko. Ugotavlja se, da je zelo malo društev, ki se še ukvarjajo z orodno telovadbo in se bo to prej ko slej zelo negativno odražalo v naši telesni kulturi. Premalo se polaga pozornost tej vsestranski in zelo stari panogi za vsestranski razvoj mlade generacije.

Vsa pohvala gre tehničnemu vodstvu TVD Partizan Javornik — Koroška Bela, ki je organiziralo tako lepo in koristno srečanje naše mladine.

Nov znak in nova zastava Planinskega društva Jesenice

Več kakor dva tisoč jeseniških železarjev, planincev, alpinistov in gorskih reševalcev se skupaj z drugimi ljubitelji in obiskovalci gora pripravljajo na svoj visok in delovni jubilej. Deset let po ustanovitvi slovenskega planinskega društva leta 1893 v Ljubljani, Kamniku in Mozirju so se tudi ljubitelji gora v Dolini pod Triglavom, na Jesenicah odločili ustanoviti samostojno planinsko društvo.

je na gorah! To geslo je bilo dolga leta, vse do današnjih dni vodilo in gonilo planinstva med delovnimi ljudmi in mladino na Jesenicah. Tudi starosta slovenskih planincev France Kadilnik je po letu 1866 budil narodno in planinsko zavest med jeseniškimi železarji.

Rojstno leto planinstva v Dolini pod gorami pa je bilo leta 1903, pred sedemdesetimi leti. Deseto slovensko planinsko društvo je bilo ustanovljeno 19. aprila 1903 na Jesenicah. To delovno planinsko društvo so ustanovili in predstavljali srčni in pogumni ljudje s »triglavskim kraljem Matjažem«, župnikom z Dovjega Aljažem, dr. Josipom Tičarjem, Jožetom Abramom, trentarjem obnikom, Požganeem in drugimi na čelu, ki so ohranili slovensko podobo Triglava in njegove sosesčine.

V letošnjem jubilejnem letu slovenskega planinstva, osemdesetletnici, slavijo svoj delovni in življenjski jubilej tudi gorniki iz Gornjesavske doline. Program prireditev, delovnih akcij je izredno pester in bogat, med drugim bo planinsko društvo Jesenice pomladilo in pomnožilo svoje članstvo, izdelali bodo tudi svoj društveni znak in sredi poletja na Slemenu na osrednji proslavi 70-letnice razvili svoj prapor. Leta bo

na eni strani rdeč z jeseniškim planinskim znakom in besedilom, ki ga je Ivan Dežman 8. avgusta 1809 zapisal na vrhu Triglava: »narvezhi moje veselje je na gorah!« Druga stran pa bo v modri barvi z znakom planinske zveze Slovenije.

V jubilejnem letu slovenskega planinstva in organiziranega planinstva v Dolini pod gorami bo na Jesenicah in ostalih ter planinskoturištnih središčih jeseniške občine še več planinskih in kulturno zabavnih prireditev.

Šesti Peldov memorial — Planica 73

Minilo je leto dni. Zopet sem v Planici v tem čudovitem kraju. Svež zrak, lepo vreme, prisrčni ljudje, ne znam, ne morem opisati tistega, kar čutim, čeprav bi tako rada izpovedala vse, kar mi govori srce.

Kmalu po poldnesi uri se je pričelo. Smučarji z zastavami držav udeleženk tega tekmovanja, so se ponosno spustili po odskočišču, potem kratek nagovor in himna. V tistem trenutku je nastala tišina, tudi baloni za ugotavljanje vetra, so bili skoraj mirni. Zdelo se mi je, da se je na skakalca JANEZA POLDA spomnila tudi narava, ne le ljudje. Komaj sem zadržala grenko solzo, da mi ni kanila na steptan sneg, ko sem se spomnila na njegov tragičen konec. Toda tako mu je bilo usojeno.

Po končani himni je njegov dober prijatelj nekdanji skakalec RUDI FINZGAR izročil spominski venec tekačem, ki so ga odnesli na grob na Dovje.

Začela se je poizkusna serija. Lepo in mirno so plaval skakalci skozi svež gorski zrak. V mislih pa so mnogi v zraku videli velikega športnika, toda skromnega človeka, človeka z vedrim obrazom, nekdanjega junaka Planice JANEZA POLDO.

Končana je bila I. in II. serija tekmovanja v Planici. Pokal JANEZA POLDE je dobil Svcicar Walter Steiner. Se zdaj ko pogledam njegov avtoogram ga vidim, kako je bil srečen in ponosen, ko je v rokah držal pokal JANEZA POLDE.

Silva Batič
Stara Loka 31
Skofja Loka

Na Jesenicah je že leta 1809 živel velik in navdušen gornik Ivan Dežman, ki se je že 8. avgusta tega leta povzpел na vrh Triglava in tam na vrhu v objemu sreče napisal: »narvezhi moje veselje

Sodelavke in sodelavci iz elektrodnega obrata na nedavnih sankaskih tekmah

Bibijev memorial na Zelenici

Tekmovanje za BIBIJEV memorial prireja vsako leto smučarski klub NOVINAR iz Ljubljane. V veleslalomu se pomerijo cicibanji in mlajši ter starejši pionirji obeh spolov. Za letošnji nastop, ki je bil 25. marca, je značilna velika udeležba, saj je nastopilo 474 tekmovalcev.

Proge na Zelenici so sicer bile v redu, le proga obeh kategorij cicibanov, je bila za otroke izpod deset let odločno preveč zahtevna, prestrma in premalo utrjena. Za tako majhne otroke naj bodo tekmovanja privlačna, ne odbijajoča. Seveda so tu nekateri otroci, ki tudi tako strmino že obvladajo, za večino nastopajočih pa to ne bi mogli trditi. Cilj vzgoje otrok v tekmovalce naj bi bil dolgoročen, čimveč nepoškodovanih naj doraste v dobre tekmovalce. Pravi razvoj v tekmovalca se prične šele po 15. letu starosti, v posameznih primerih preje in pozneje.

Jesenice so poslale na to tekmovanje 35 tekmovalcev. Trenutno Jesenice niso ravno med najboljšimi. Olimpija, Transturist, Triglav, Tržič, vse to je pred nami. Pozna se, da smučajo drugi več in bolj organizirano od naših. Pri cicibanih še ni velikega odstopanja, pri mlajših pionirjih se ne smemo zadovoljiti z rezultati, ki so jih dosegli na tej tekmi, medtem ko sta bila pri starejših pionirjih Saksida in Terseglav zelo dobra.

Za tekmovanje sta bili postavljene dve stezi, ena za ci-

cibane, druga za mlajše in starejše pionirje. Progi nista vzdržali velikega števila nastopajočih.

REZULTATI:

Cicibanke (80 tekmovalk): 1. Pirc (Olimpija) 0,37,1; 2. Ravnikar (Transturist) 0,38,0; 3. Blažič (Triglav) 0,39,6; 4. Rakovec 0,39,9; 6. Benedičič 0,41,0; 14. Tancar (vsi Jesenice) 0,46,6;

Cicibanji (86 tekmovalcev): 1. Klakočar (Izletnik) 0,35,2; 2. Grašič (Transturist) 0,35,4; 3. Dornik (Olimpija) 0,36,6; 12. Oblak (Jesenice) 0,42,0; startal ni naš odlični Podrekar.

Mlajše pionirke (60 tekmovalk): 1. Pintar (Transturist) 1,08,18; 2. Bregar (Jezerko) 1,08,45; 3. Kolenc (Transturist) 1,09,25; 20. Vilman (Jesenice) 1,34,67;

Vilmanova je še cicibanka, nastopila je pri pionirkah, ker je zamenjala drugo tekmovalko v tej kategoriji, Brigita Kežar, sicer odlična tekmovalka, je morala odstopiti, ker jo je neki turist ustavil med vrati.

Mlajši pionirji (79 tekmovalcev): 1. Franko (Nova Gorica) 1,03,69; 2. Gašperšič (Transturist) 1,06,55; 15. Šporn 1,15,70; 17. Benedik 1,17,23; 18. Konc 1,18,65; 25. Šranc (vsi Jesenice) 1,30,25;

Starejše pionirke (68 tekmovalk): 1. Dornik (Olimpija) 1,05,57; 2. Oblak 1,08,91; 3. Porenča (obe Transturist) 1,08,93; 31. Košir 1,36,42; 33. Lavtižar (obe Jesenice) 1,37,35; Starejši pionirji (101 tekmo-

valec): 1. Kavčič (Olimpija) 1,01,85; 2. Lukanc (Tržič) 1,02,73; 3. Valič (Transturist) 1,04,22; 4. Saksida 1,04,51; 6. Terseglav 1,04,99; 15. Razinger (vsi Jesenice) 1,08,40.

Glede na to, da je bilo to tekmovanje neke vrste prikaz vseh najboljših na Gorenjskem, je obenem tudi signal k resnejšemu in bolj načrtnemu delu na Jesenicah. A. B.

Tekmovanje veteranov v Krnici in na Zatrniku

Letos je priredil časopis Tedenska Tribuna že šestič zaporedoma v soboto, 17. marca, smučarske tekme veteranov v tekih in veleslalomu. Prvič je bila prireditev izvedena 16. marca 1968 na Rudnem polju. Za letošnjo prireditev se je prijavilo kar prek 300 tekmovalcev, ki so bili tudi dobro pripravljeni za tekmovanje. Če je imela TT namen, da spodbudi bivše stare tekmovalce ponovno k več ali manj redni vadbi, potem je svoj namen preseгла, ne samo doseгла. To kar so pokazali veterani, imenujemo lahko že kar kvaliteten šport. Res, da so med njimi prenekatera slavna imena, ki imajo že štiri, pet in tudi šest križev, pa vijugajo kljub temu še vedno prožno in lahkotno.

Na teh tekmah nastopa uspešno vsako leto tudi večje število naših sodelavcev, ki se uredništvu Tedenske tribune za domiselno pobudo, ki se razrašča v množično prireditel, zahvaljujejo.

Blejskim organizatorjem je letos lepo vreme in zelo ugodne snežne razmere pomagalo pri izvedbi. Take in podobne množične prireditve: sindikalne, železarske, planinske in podobne, kar vsiljujejo pobude, kaj si ljudje želijo: čimveč organiziranih tekmovanj za vse kategorije znanja in starosti, čimveč napornih planinskih pohodov, kakor so triglavski smuk, triglavska magistrala, pohod na Stol in podobno. Tisoči tekmovalcev, ki so se pomerili na občinskih sindikalnih smučarskih tekmah za izbor za republiško prvenstvo v Kranjski gori, zelo prepričljivo opozarjajo, kje je treba zagrabit, da bi aktivirali množice za rekreativni šport, ki je važen pogoj za zdravje človeka, za večjo storilnost, za splošno zadovoljstvo in podobno. Komisije za rekreacijo pri sindikatih so ubrale pravo pot in pravi način, ki naj se oplaja še z novimi pobudami in še večjo širino.

Tekmovalna proga na Zatrniku je tekla z Berjance, dolga je bila okoli 800 m za člane izpod 50 let starosti, članice vseh letnikov in člani stari nad 50 let so pa tekmovali na približno 200 m krajši progi. Skrajšana proga je imela 20, daljša proga 30 vrtic. Višinska razlika je bila okrog 170 metrov. Startalo je tudi deset invalidov, ki so dosegli zelo dobre čase.

Tekmovalna proga na Zatrniku je tekla z Berjance, dolga je bila okoli 800 m za člane izpod 50 let starosti, članice vseh letnikov in člani stari nad 50 let so pa tekmovali na približno 200 m krajši progi. Skrajšana proga je imela 20, daljša proga 30 vrtic. Višinska razlika je bila okrog 170 metrov. Startalo je tudi deset invalidov, ki so dosegli zelo dobre čase.

Tekmovalna proga na Zatrniku je tekla z Berjance, dolga je bila okoli 800 m za člane izpod 50 let starosti, članice vseh letnikov in člani stari nad 50 let so pa tekmovali na približno 200 m krajši progi. Skrajšana proga je imela 20, daljša proga 30 vrtic. Višinska razlika je bila okrog 170 metrov. Startalo je tudi deset invalidov, ki so dosegli zelo dobre čase.

REZULTATI — TEKMOVALKE:

I. skupina: 1. Lojzka Praček 1,03,7, 2. Vida Crnobori 11,13,5, 3. Poldka Svigelj 11,13,9;

II. in III. skupina: 1. Slava Zupančič 1,01,9, 2. Marija Komar 1,02,5, 3. Andreja Bizjak 1,03,2;

IV. skupina: 1. Krista Dekleva 57,6, 2. Maja Mihelič-Rutar 1,00,6, 3. Danica Benedik 1,01,5;

REZULTATI — TEKMOVALCI:

I. skupina (nad 55 let): 1. Ciril Praček 57,8, 2. Slavko Urban 1,03,0, 3. Davorin Zvan 1,03,9;

II. skupina (nad 50 let): 1. France Gašperin 57,6, 2. Janez Kalíšnik 57,9, 3. Anton Štihr 1,00,8;

III. skupina (nad 45 let): 1. Tine Mulej 1,11,9, 2. Jože Pogačnik 1,14,1, 3. Matevž Lukanc 1,15,0, 4. Zvone Hutar 1,16,0, 6. Milan Vovk 1,16,5;

IV. skupina (nad 40 let): 1. Ludvik Dornik 1,10,9, 2. Stanislav Markulin 1,14,0, 3. Bine Rogelj 1,15,8;

V. skupina (nad 35 let): 1. Janez Bohinc 1,12,8, 2. Bogdan Svet 1,15,3, 3. Viktor Miklavc 1,16,2;

VI. skupina (nad 30 let): 1. Andrej Klinar 1,09,9, 2. Nace Giacomelli 1,13,5, 3. Jaka Šporn 1,13,9;

Andrej Klinar je postavil najboljši čas dneva. Od 300 prijavljenih je prisluščalo na cilj 217 tekmovalk in tekmovalcev.

Teki (članice vseh letnikov in člani nad 50 let 1,5 km, člani pod 50 let 3 km):

Članice: I. skupina: 1. Angela Golc 10,02,7, 2. Angelca Smit 12,32,0, 3. Ančka Drovečnik 13,32,6;

II. skupina: Mara Rekar 8,52,7, 2. Štefka Luznar 11,53,4;

Člani: I. skupina (nad 55 let): 1. Gregor Klančnik 7,58,0, 2. Jože Knific 8,07,2, 3. Jože Jerman 8,34,0;

II. skupina (nad 50 let): 1. Matevž Kordež 7,18,8, 2. Tone Pogačnik 7,41,9, 3. Tone Razinger 8,35,3;

III. in IV. skupina (od 40 do 50 let): 1. Gašper Kordež 13,39,0, 2. Franc Kandare 14,53,4, 3. Janez Hrovat 15,01,2;

V. skupina (nad 35 let): 1. Bogdan Svet 14,07,2, 2. Tone Kandare 14,53,8, 3. Tone Fornezzi 15,23,5;

VI. skupina (nad 30 let): 1. Franc Meglič 14,25,5, 2. Anton Prezelj 16,12,3, 3. Franc Turšič 16,52,6.

A. B.

Tekmovanje za jahorinski pokal

V dneh 24. in 25. marca praznujejo v SR BiH osvoboditev Sarajeva. V spomin na ta dogodek je vsako leto smučarsko tekmovanje na Jahorini. Udeležba ni bila popolna, saj so tekmovalce v vseh kategorijah zastopali le predstavniki Jesenic. Iz ostalih republik in krajev so bile le manjše skupine smučarjev.

Na sporedu sta bila veleslalom in slalom, ki sta v skupnem seštevku dala zmagovalce. Zanimivo je, da so v vseh kategorijah slaloma, veleslalomu in kombinaciji zmagali predstavniki Jesenic.

V veleslalomu, ki je bil dolg 1500 m, z 46 vrti, je pri članih zmagal Jakopič pred Pesjakom in Gašperšičem, vsi Jesenice. 5. je bil Ponikvar, Bernik pa je bil diskvalificiran.

Pri starejših mladincih je zmagal Sodja pred Ogrinom

in Saksido, vsi Jesenice, Malej pa je zasedel 6. mesto.

V kategoriji članic je bila najhitrejša Gazvodova, Jesenice, Vilmanova je zasedla 6. mesto.

Pri mlajših mladincih je zmagal Peskar pred Gmajnarjem, oba Jesenice, Oblak je bil 4., Veskovič pa si je delil 7.—8. mesto.

Drugi dan tekmovanja je bil na sporedu slalom. Pri članih je tokrat zmagal Pesjak pred Jakopičem in Ponikvarjem, vsi Jesenice, Gašperšič in Bernik sta ostala brez uvrstitve.

Pri starejših mladincih je zmagal Ogrin, Sodja je bil 4., Saksida pa 6. Treba je omeniti, da je Saksida imel po prvem teku najboljši čas, v drugem pa je imel težave, Malej je ostal brez uvrstitve.

Edino pri članicah je veleslalomski zmagi dodala še

slalomsko Gazvodova, Vilmanova je bila 5.

Pri mlajših mladincih je zmagal Oblak pred Peskarjem, oba Jesenice, Veskovič je bil 4., Gmajnar pa 6.

V kombinaciji, kjer se šteta veleslalom in slalom skupaj, je pri članih zmagal Pesjak pred Jakopičem in Ponikvarjem, vsi Jesenice.

Pri članicah je zmagala Gazvodova, Vilmanova je bila 5.

Pri starejših mladincih je zmagal Ogrin, Sodja je bil 3., Saksida pa 5.

Pri starejših mladincih je zmagal Peskar pred Oblakom in Gmajnarjem, vsi Jesenice, Veskovič je bil 5.

Prihodnje leto bo na Jahorini podobno tekmovanje, na katerega pa prireditelji čakajo z željo, da bi se ga udeležilo več ekip.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

31. marca jugoslov. barvni risani film PROFESOR BAL-TAZAR ob 15. uri

31. marca in 1. aprila, italijanski VV barvni film ROPARJI ZLATEGA RUDNIKA ob 17. in 19. uri režija Al Albert, v glavni vlogi Tony Kendall, film je sinhroniziran v angleškem jeziku

2. in 3. aprila franc. barv. film UMRETI OD LJUBEZNI ob 17. in 19. uri, režija Andre Cayatte, v glavni vlogi Annie Girardot, film pripoveduje o resnični zgodbi o prepovedani ljubezni med 30-letno profesorico in njenim 17-letnim učencem

4. aprila franc. barv. film VELIKA GNECA V PARIZU ob 17. in 19. uri, režija Jean Pierre Mocky v glavni vlogi Bourvil Francis Blanche

5. in 6. aprila amer. barv. film BLISKOVITI UPOR ob 17. in 19. uri, režija Stanley Kramer, v glavni vlogi Anthony Quinn

7. aprila angleško špan. CS barv. film ZLATO IN JASTREBI ob 17. in 19. uri, režija Rafael Romero Marchent, v glavni vlogi Peter Lee Lawrence

KINO PLAVZ

31. marca in 1. aprila franc. barv. film UMRETI OD LJUBEZNI ob 18. in 20. uri

1. aprila jugoslov. barvni risani film PROFESOR BAL-TAZAR ob 10. uri

2. in 3. aprila italij. barv. film ROPARJI ZLATEGA RUDNIKA ob 18. in 20. uri

4. in 5. aprila ital. CS barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE ob 18. in 20. uri

6. aprila franc. barv. film VELIKA GNECA V PARIZU ob 18. in 20. uri

7. aprila franc. CS barv. film OROŽNIK GRE V POKOJ ob 18. in 20. uri

KINO

DOVJE — MOJSTRANA 31. marca angl. barv. film HUDICEVI DVOJCICI

1. aprila ital. CS barv. film KO SO SE ŽENSKÉ UČILE LJUBITI

7. aprila franc. barv. film UMRETI OD LJUBEZNI

KINO KRANJSKA GORA 31. marca ital. CS barv. film KO SO SE ŽENSKÉ UČILE LJUBITI

1. aprila ital. CS barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE

4. aprila franc. barv. film UMRETI OD LJUBEZNI

5. aprila franc. barv. film VELIKA GNECA V PARIZU

7. aprila ital. barv. film ROPARJI ZLATEGA RUDNIKA

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

31. marca nem. barv. film ŽIVLJENJE V DVOJE ob 19. uri

1. aprila jugoslov. barvni risani film PROFESOR BAL-TAZAR ob 17. uri

1. aprila angl. barv. film HUDICEVI DVOJCICI ob 19. uri

4. aprila ital. CS barv. film POLICIJSKI KOMISAR PEPE ob 19. uri

Gledališče

NEDELJA, 1. aprila, ob 15.30 D. H. Lawrence: SNAHA — igra v petih slikah — za izven.

ROPARJI ZLATEGA RUDNIKA je italijanski barvni western — ena od mnogih verzij ropa banke in vseh zapletov, ki temu sledijo. Film je te dni na sporedu v kinematografih naše občine.

ZAHVALA POKLICNIM GASILCEM ŽELEZARNE

V torek, 20. marca, je v popoldanskih urah prišlo do požara v našem stanovanju na cesti Maršala Tita 3a. Poklicnim gasilcem Železarne, se iskreno zahvaljujemo za takojšnjo pomoč in omejitve požara, saj je bila s tem preprečena še večja materialna škoda. Zahvaljujemo se tudi tov. Zebcu, ki je pravočasno obvestil poklicne gasilce o požaru.

Še enkrat iskrena hvala.

Družina Šteblaj,
c. Maršala Tita 3a

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame, sestre, tete in sva-kinje.

KATARINE AHACIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju jeseniške bolni-
ce za večkratno zdravljenje, prav posebno pa dr. Jožetu Jensterlu za zdravljenje na domu.

Zahvaljujemo se tudi sosedom in znancem za obisk in vso pomoč v času bolezni. Iskrena hvala dobri Poldki Novak.

Najlepša hvala vsem za darovano cvetje in vence, vozni-
kom za prevoz, pevcem, ka-
kor tudi vsem, ki so našo mamo spremlili na zadnji poti. Hvala!

ZALUJOČI: hčerke, zeta, vnuka in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

JOŽA DEZMANA

se najpristrajše zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih dneh sočustvovali z nami in nam pomagali. Iskreno se zahvaljujemo dr. Marjanu Zupancu za lajšanje njegovega trpljenja.

Posebej se zahvaljujemo sostanovalcem Jankotu Markizeti in Fani Šoberl za vso pomoč v času njegove bolezni. Prisrčna hvala tudi darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvalo izrekamo tudi pevskega zboru Društva upokojencev Jesenice pod vodstvom Janeza Ponikvarja in pihalnemu orkestru Jeseniški železarji.

Vsem še enkrat naša prisrčna hvala.

ZALUJOČI: žena Točka, sin Jože z ženo in hčerka Marica z družino.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem obrata valjarne 2400 se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob izgubi dragega očeta VIKTORJA TOMAZINA.

Gabrijela Komelj

AMD Jesenice čaka na 150 šoferjev

AMD Jesenice je izvedlo letos izredno propagando za včlanjenje vseh voznikov motornih vozil v društvo. Še niso poravnali članarine za tekoče leto. Morda jih je prestrašila znana afera funkcionarjev AMZ Jugoslavije, vendar s to afero avtomoto društva nimajo zveze. AMD Jesenice ponovno vabi svoje bivše člane pa tudi nove voznike motornih vozil s področja AMD Jesenice, da se včlanijo v eno največjih organizacij Jugoslavije.

Obvestilo

V soboto, 31. marca bo predaval v dvorani doma upokojencev na Jesenicah dipl. inž. Miroslav Nikolič o zgodovini žičarstva. Na predavanje s pričetkom ob 18. uri so poleg bivših železarjev vabljeni tudi aktivni železarji in predvsem žičarji.

Komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah

Razpis prostih delovnih mest

Komisija za sprejem in odpuste Vatrostalna Zenica — OTS II Jesenice razglašata naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENT ZA OBRACUN OD
2. DAKTOLOGRAF I. a
3. REFERENT HTZ

Pogoji: pod točko 1. in 2.: srednja strokovna izobrazba; pod točko 3.: višja šola za varnostne inženirje.

Osební dohodek po pravilniku podjetja.

Stanovanja niso zagotovljena.

Prošnje s pričetki poslati najkasneje do 10. 4. 1973.

Razpis

Občinska zveza prijateljev mladine Jesenice razpisuje za otroško letovišče v Novigradu, prosta delovna mesta:

- upravnika z znanjem samostojnega vodenja upravnih poslov
- glavne kuharice
- dve kuharski pomočnici
- snazilke

Zaposlitev je sezonska. Osební dohodki po pravilniku.

Rok prijave do 15. aprila letos. Prijave z osebnimi podatki pošljite Občinski Zvezi prijateljev mladine Jesenice, Titova 64/II.

Občni zbor balinarskega kluba

Vse prijatelje in člane balinarskega kluba Jesenice obveščamo, da bo v soboto 14. marca ob 18. uri redni občni zbor kluba.

Ker je dnevni red važen za napredek in dobro delo kluba Vas vabimo, da se ga polnoštevilno udeležite.

Člani zavedajte se svoje dolžnosti do kluba.

Upravni odbor

Iščemo hišnika

Svet šole osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah razpisuje prosto delovno mesto hišnika s polovičnim delovnim časom.

Pogoj: kvalificiran delavec elektro, strojne ali mi-zarske stroke (lahko tudi mlajši upokojenec).

Rok prijave 15 dni po objavi.

Predavanje

DRGMIT prireja v torek, 3. aprila 1973, v spodnjih prostorih Kazine predavanje inž. Franca Mlakarja z naslovom: Perspektiva proizvodnje oplasnjenih elektrod v železarni Jesenice

Vabljeni

V soboto in nedeljo je Planica gostila skakalce desetih držav

Walter STEINER, zmagovalac PLANICE 1973

NOGOMET

Jesenice : Tržič 3:5 (3:3, 1:1)

V nedeljo so jeseniški nogometaši odigrali na domačem igrišču pokalno tekmo z moštvom Tržiča in srečanje izgubili z rezultatom 5:3.

Tekma se je v regularnem času končala z neodločenim rezultatom 3:3, v podaljških so fizično bolje pripravljeni gostje s požrtvovalno igro zasluženo premagali naše nogometaše in se tako uvrstili v nadaljnje tekmovanje.

Če naši nogometaši želijo tudi v spomladanskem delu prvenstva obdržati vodilni položaj, bodo morali v bodoče bolj resno in redno trenirati. Ravno ta tekma je namreč pokazala, da našim igralcem primanjkuje telesne pripravljenosti in uigranosti. To pa je poleg požrtvovalnosti in ljubezni do klubske barve predpogoj za to dinamično igro. Gostje iz Tržiča so vse te odlike demonstrirali in zasluženo zmagali. Upamo, da bodo naši fantje po tem porazu le uvideli, da brez resnega dela ni uspehov.

Gole za naše so dosegli: Karahodžič, Jereb in Komel

Za moštvo Jesenic so nastopili: Ilič D., Kramar M., Rakovič E., Ljušič, Šubic, Komel, Kovačič, (Kupljenik), Kačar, Jereb, Horvat, (Noč) in Karahodžič.

V soboto, 31. marca, igrajo naši v prvem kolu spomladanskega dela prvenstva NPG doma z moštvom NAKLA. Tekma bo ob 15. uri in 45 minut na pomožnem igrišču Podmežakljo.

Mladinci so gostovali v Kranju, kjer so odigrali prijateljsko tekmo z moštvom SAVI in srečanje izgubili z rezultatom 2:1.

Naši mladinci so bili enakovredni nasprotnik domačinov, vendar se niso znašli pred nasprotnikovimi vrati. Gol za naše je dosegel Šmid.

Mladinci igrajo v nedeljo, 1. aprila, ob 10. uri prvenstveno tekmo z moštvom Tržiča. Tekma bo na pomožnem igrišču Podmežakljo.

Pomemben uspeh naših šahistov

V nedeljo, 25. marca, je bil v Velenju sedaj že tradicionalni šahovski brzopotezni turnir slovenskih mest. Šahovskega turnirja, ki ga organizira slovenska šahovska zveza in ki so ga tokrat uspešno izvedli šahisti iz Velenja, sta se udeležili tudi članska in mladinska ekipa šahovskega društva Jesenic, ki sta na turnirju predstavljali naše mesto.

V moštveni konkurenci je igralo 53 šestčlanskih ekip, v mladinski pa 22 štiričlanskih ekip. Šahisti so potovali v Velenje s precejšnjimi upi za dobro uvrstitev, zavedali

pa so se, da bo potrebno vložiti vse napore, da si v družbi najboljših slovenskih šahistov priborijo čimboljše uvrstitve. Niso nas razočarali, uvrstili so se na odlično osmo mesto pred ostalimi gorenjskimi predstavniki: Radovljico, Bledom in Kranjem. Mladinci pa so bili v svoji tekmovalni skupini deveti, kar je tudi zelo dobra uvrstitev. Tekmovanja se je udeležilo kar 512 šahistov, in sicer 424 članov in 88 mladincev, k temu pa bi morali prišteti še neznano število rezervnih igralcev, vodij in drugih, ki so turnirju prisostvovali.

Našo člansko ekipo so sestavljali: Branko Zorko, Lado Krajnik, Janez Pavlin, Anton Krničar, Martin Jan st., Bogo Košir, Franci Ravnik in Janez Ciuha. Vsi razen Boga Koširja so člani našega delovnega kolektiva.

V polfinalu so jeseniški šahisti v igrah s Ptujem, Domžalami II., Kranjem, Idrijo, Hrastnikom, Žirem, Preboldom, Slovenskimi Konjicami, Radovljico in Metliko zbrali 48 točk in se uvrstili na prvo mesto in s tem v finale.

V finalu brzopoteznega prvenstva slovenskih mest so igrali: z Ljubljano, Mariborom, Teznom, Zalcem, Kočevjem, Trbovljami, Celjem, Ptujem in Mursko Soboto.

KOŠARKA

V petek, 23. marca, so se v okviru občinskega prvenstva pomerili fantje osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc z Jesenic v košarki. Tekma je bila zelo razburljiva in šele v drugem polčasu so si zmago priborili učenci osnovne šole Prežihov Voranc, ki so premagali sovrstnike z 51:40.

ODBOJKA

Točki ostali doma

V nedeljo so jeseniški odbojkarji na domačem igrišču zasluženo premagali OK Borova z rezultatom 3:2 (9, — 13, 3, — 9, 9).

Za Jesenice so nastopili: Kavčič, Bogataj, Strnad, Bergelj, Divjak, Mežek, Končnik, Kovač in Pogačar.

Po lepi in razburljivi tekmi med dobro ekipo OK Borova in domačimi odbojkarji sta točki zasluženo ostali doma. V prvem setu je bila igra obeh moštev nekoliko nervozna, vendar so se Jeseničani hitro znašli, čeprav so se jim gostje nekajkrat nevarno približali. Po končanem prvem setu je že kazalo, da

zmaga Jeseničanov ne bi smela biti vprašanje, vendar so gostje v drugem setu zaigrali na vso moč in se uspešno upirali domačinom, čeprav leti niso igrali podrejene vloge. Po nekaj zaporednih napadih, ki jih je uspešno zaključil najboljši igralec gostov Cvjetičanin, so si gostje priborili nekaj odločilnih točk in set odločili v svojo korist. V tretjem setu so Jeseničani zaigrali odlično in povsem nadigrali nekoliko zmedene goste. V četrtem setu so gostje visoko povedli, vendar so se jim Jeseničani začeli hitro približevati. Po številnih napakah v polju domači igralci niso vzdržali do konca in tako je bil rezultat v setih izenačen — 2:2. V zadnjem odločilnem setu so se gostje le nekaj časa uspešno upirali Jeseničanom, ki so zaigrali dobro tako v polju kot tudi na mreži.

Že v nedeljo čaka odbojkarje težko srečanje z ekipo OK Maribora. Tekma bo ob 10. uri v telovadnici osnovne šole Tone Čufar.

eva

Ponoven neuspeh

V soboto so jeseniške odbojkarice doživle že drugi zaporedni poraz v spomladanskem delu prvenstva. V tekmi tretjega kola so jih premagale odbojkarice OK Ingrada iz Celja z rezultatom 3:0 (— 10, — 9, — 13).

Za Jesenice so nastopile: Mahnič, Čehajič, Filipaj, Nemec, Strajnar, Novak, Lukek in Urbanc.

Po dokaj izenačeni in enakovredni borbi obeh ekip so se gostje bolj znašle ter zasluženo zmagale. Z malo več sreče, predvsem pa volje in borbenosti, bi bil rezultat lahko povsem drugačen. V prvem setu sta se ekipi menjavali v vodstvu, na koncu pa so Jeseničanke napravile nekaj usodnih napak in tako so gostje odločile set v svojo korist.

To je neugodno vplivalo na domačinke, ki so v drugem setu povsem popustile. V tretjem setu so Jeseničanke vodile že z rezultatom 13:9, toda zaradi napak so skoraj že dobljeni set zapravile.

Izgubljena tekma na domačih tleh vsekakor ne more biti spodbuda za tekmi, ki Jeseničanke še čakata. Zadržane zelo nehomogena ekipa, kjer včasih pride tudi do manjših notranjih trenj, se še ne zna boriti tako kot bi bilo treba. Šele takrat, ko bo v sleherni igralki trdno zadržana želja po zmagi, želja po uspehu, volja do dobre igre od trenutka, ko stopi na igrišče do konca tekme, bomo lahko govorili o homogenosti ekipe, ki so sposobna zmagovati.

eva